

การสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย

โดย

นายณัฐพิศิษฐ์ พลับขจร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะการออกแบบ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปะการออกแบบ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE CREATION OF MIXED MEDIA ART THROUGH THE CONCEPT OF THAI
SOCIETY' S PROETARIAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts DESIGN ARTS
Silpakorn University
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ การสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทย
โดย นายณัฐพิศิษฐ์ พลับขจร
สาขาวิชา ศิลปะการออกแบบ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ปรีชา ปั่นเกล้า

คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะมัณฑนศิลป์
(อาจารย์ ดร. ธนาทร เจียรกุล)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประดิพัทธ์ เลิศรุจิดำรงกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ปรีชา ปั่นเกล้า)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิสักดิ์ สิ้นธุมภ์)

640420010 : ศิลปะการออกแบบ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ศิลปะจัดวาง, ขนชั้นกรรมมาชีพ, กรรมกร, ศิลปวัสดุสำเร็จรูป

นาย ญัฐพิสิษฐ์ พลับขจร: การสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ปรีชา ปั่นกล้า

‘การสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทย’ คือวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชนชั้นกรรมมาชีพ รวมถึงทัศนคติและแนวคิดของมนุษย์ที่มีต่อชนชั้นกรรมมาชีพในสังคมไทย (อาชีพกรรมกร) การทำวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการค้นหาข้อเท็จจริงจากบริบทที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างลึกซึ้งด้วยการใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการลงพื้นที่สังเกตการณ์ เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานที่สามารถสร้างการรับรู้และสามารถเข้าถึงบริบทของชนชั้นกรรมมาชีพโดยผ่านการนำเสนอในรูปแบบของผลงานศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม ซึ่งการนำเสนอผลงานสามารถสะท้อนให้เห็นถึงรูปธรรมและนามธรรมของชนชั้นกรรมมาชีพในสังคมไทยที่ว่าด้วยคุณค่าและความหมายของความสัมพันธ์ในการประกอบสัมมาอาชีพซึ่งสะท้อนถึงสภาพวิถีชีวิต สังคม และสถานะของชนชั้นกรรมมาชีพในสังคมไทย ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมโครงการด้านการพัฒนาที่สหประชาชาติมอบให้กับประเทศไทยเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายอันสูงส่ง สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) หรือชื่อย่อ SDGs ภายใน ค.ศ. 2030 และก้าวขึ้นเป็นประเทศรายได้สูงซึ่งมีการพัฒนาที่ครอบคลุม ยั่งยืน และมีภูมิคุ้มกันต่อวิกฤตต่างๆ ซึ่งทั้งหมดนั้นจำเป็นต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาของความเป็นจริง ตลอดจนสภาวะแวดล้อม และเหตุปัจจัยต่างๆอย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้เพื่อเป็นผลงานวิชาการทางศิลปะที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายที่สหประชาชาติได้วางไว้

โดยผลจากการศึกษาพบว่า ผู้วิจัยได้พบว่าเทคนิคที่เกิดจากการมด้นั่งร้านไม้ไผ่ในงานก่อสร้างนั้นสามารถนำมาสร้างสรรค์ในมิติของงานศิลปะที่มีคุณค่าทางความงามและสะท้อนถึงภูมิปัญญาของผู้ใช้แรงงานได้ โดยการสร้างสรรค์ทั้งหมดเกิดขึ้นมาจากการทดลองและการแก้ปัญหาของการวิจัยซึ่งได้ผลลัพธ์ที่ดี และจากการสำรวจตัวผลงาน สามารถสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกต่อผู้พบเห็น และสร้างความภาคภูมิใจให้แก่กลุ่มชนชั้นแรงงานได้เป็นอย่างดี

640420010 : Major DESIGN ARTS

Keyword : Art Installation, Proletariat, Labor, Ready Made Art

MR. Nutpisit PUBKAJON : THE CREATION OF MIXED MEDIA ART THROUGH THE
CONCEPT OF THAI SOCIETY’ S

PROETARIAT

Thesis advisor :

Associate Professor Preecha Pun-Klum

‘The creation of mixed media art through the concept of Thai society’s Proletariat’ is a thesis that studies about the history of the proletariat also including human attitudes and ideas towards the working class (Labor occupation) in Thai society. This research is qualitative research by profoundly searching for facts from the context that occurs in society by interviews and field observation. To create works that can create awareness and be able to access the context of the working class through presentation in the form of mixed media art installations. The presentation of the artwork can reflect both concrete and abstract nature of the working class in Thai society regarding the value and meaning of relationships in occupations, which reflects the conditions of life, society, and the status of the working class in Thai society. This is to lead to the promotion of development projects given by the United Nations to Thailand in order to achieve its lofty aims. Towards the Sustainable Development Goals (SDGs) by 2030 and become a high-income country with inclusive, sustainable development and immunity to various crises. All of which require knowledge and understanding of the content of reality. as well as environmental conditions and various factors in depth This is to be an academic work of art that helps promote and support sustainable social development according to the goals set by the United Nations.

The results of the study found that the researcher has found that techniques created by tying bamboo scaffolding in construction can be used to create works of art that have beauty value and reflect the wisdom of the workers. All creations come from experiments and research solutions that yield good results. and from the survey of the work can reflect emotions and feelings to those who see

them and create pride for the working class as well.

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินงานทำโครงการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างสูง จากอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้าทุกท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะ และความช่วยเหลือในด้านต่างๆ

จนโครงการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี และขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ อาจารย์ ปรีชา ปั่นกล้า ที่ให้ข้อเสนอแนะ และช่วยเหลือในด้านการทำวิจัยต่างๆ

ตั้งแต่กระบวนการคิด การออกแบบ ปฏิบัติงานและอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ต่างๆ ตลอดจนขอขอบพระคุณ ร้านทีวีทรัพย์ ค้าไม้ (พีเก้ง) ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำงานทุกด้าน

จนทำให้โครงการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ผู้จัดทำขอขอบพระคุณมารดาและครอบครัว ซึ่งเป็นผู้อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จ โครงการวิจัยครั้งนี้ ที่เป็นกำลังสำคัญทั้งในด้านเงินทุน ด้านกำลังใจ ขอขอบพระคุณผู้มีได้เอื้อนาม

มา ณ โอกาสนี้ ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ประสบผลสำเร็จไปได้ด้วยดี

ณัฐพิสิษฐ์ พลับขจร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	8
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	9
สมมุติฐานของการศึกษา.....	10
ขอบเขตการศึกษา	10
ขั้นตอนการศึกษา	11
ขั้นตอนที่ 1 การเก็บข้อมูลภาคทฤษฎี (ทฤษฎีภูมิ) และภาคสนาม (ปฐมภูมิ).....	11
ขั้นตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลเพื่อการสร้างสรรค์และพัฒนารูปแบบ	11
ขั้นตอนที่ 3 การผลิตตามกรรมวิธีของผลงาน	12
ขั้นตอนที่ 4 การสรุปผลและนำเสนอผลงาน	12
วิธีการศึกษา	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
การนำเสนอผลงาน	13
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
บทที่ 2	14
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	14
1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับและแรงบันดาลใจ	14
1.1 ชนชั้นกรมาชีพ: วรรณกรรมและอิทธิพลทางความคิด	15

แรงงานคือผู้เปลี่ยนแปลงโลก.....	15
ชะตากรรมผู้ใช้แรงงานไทย.....	15
1.2 ข้อมูลทางด้านปรัชญาและอิทธิพลทางความคิดของชนชั้นกรรมาชีพ	28
สาเหตุที่แรงงานไทยอ่อนแอ	31
อารมณ์ความรู้สึกของคนชั้นกลางที่มีต่อกรรมกร	31
พิจารณาในอารมณ์ความรู้สึก.....	31
ระบบคุณค่าที่เป็นพื้นฐานทางอารมณ์ความรู้สึกของชนชั้นกลาง.....	32
คุณค่าในมิติความสำเร็จหรือความล้มเหลวในชีวิตที่เกิดขึ้นจากความดี/เลวส่วนบุคคล	33
คุณค่าในมิติความสะอาด สุขภาพอนามัย และรูปลักษณะทางกาย.....	33
คุณค่าในมิติทางเศรษฐศาสตร์.....	35
สื่อโฆษณา	35
1.3 อาชีพช่างก่อสร้างและกรรมกรก่อสร้าง.....	41
คุณสมบัติของช่างที่ดี	43
ลักษณะของหมวดงานต่างๆในการก่อสร้าง.....	43
งานดิน งานเสาเข็ม เพื่องานรากฐานอาคาร.....	43
งานทาง (งานถนน).....	46
งานไม้.....	48
มาตรฐานของไม้ก่อสร้างชั้นอื่นๆ.....	51
เครื่องมือประจำตัวช่างปูน	53
หลักการทำงานปูน	54
การฉาบผนัง	54
คุณสมบัติที่ดีของวัสดุงานปูน	55
งานคอนกรีต.....	57
หลักการทำงานคอนกรีต	58

แบบหล่อคอนกรีตและนั่งร้าน.....	59
มาตรฐานนั่งร้าน.....	60
วิธีผูกเชือกชั้นชะเนาะเพื่อทำนั่งร้านไม้ไผ่.....	65
ผูกประกบชั้นชะเนาะ	66
การเก็บกล่องปูนซีเมนต์.....	67
คุณสมบัติของวัสดุผสม	68
การเทคอนกรีตลงในแบบหล่อ	68
การตกแต่งและซ่อมแซมผิวคอนกรีต	69
การบ่มคอนกรีต.....	69
เครื่องมือประจำช่างเหล็ก.....	70
เครื่องมือและเครื่องทุ่นแรงช่างเหล็ก	71
หลักการทำงานเหล็ก.....	71
ข้อควรคำนึงในการตัดและผูกเหล็ก	72
เครื่องมือประจำตัวช่างสี.....	73
การเตรียมผิวก่อนทาสี.....	73
1.4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ประการของสหประชาชาติเพื่อโลกอนาคต	75
2. ศิลปกรรมอาชีพในบริบทชีวิตทางสังคม : หลักการและอิทธิพลทางศิลปะ	79
2.1 หลักการรู้เชิงทัศนยะ (Visual Literacy).....	79
2.2 หลักการทางศิลปะและสุนทรียศาสตร์.....	81
2.2.1 สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics).....	81
2.2.2 รูปแบบ: ศิลปะฟลักซุส (Fluxus).....	81
2.2.3 รูปแบบ: ศิลปะสมถะหรือศิลปะอนาถา (Arte Povera).....	83
2.2.5 ขนชั้นกรรมอาชีพในสื่อศิลปวัตถุ (Found Object).....	84
2.2.6 ประเภท : วัตถุธรรมชาติ (Natural Object) และวัตถุทางวัฒนธรรม (Cultural Object)	86

2.2.7	วิธีการ : การแปรธาตุทางธรรมชาติ (Nature Transformation).....	86
2.2.8	การจัดวางของบริบทชีวิตทางสังคมของชนชั้นกรรมาชีพ.....	87
2.2.9	อิทธิพลที่ได้รับจาก อาจารย์ มณเฑียร บุญมา.....	87
2.3	แรงบันดาลใจในการออกแบบ.....	88
	“การสร้างความหวัง”	89
2.4	ข้อมูลพื้นที่ที่ตั้งผลงาน	89
2.4.1	ข้อมูลทั่วไป.....	89
2.4.2	สภาพแวดล้อม.....	90
2.4.3	ความสอดคล้องระหว่างพื้นที่และผลงาน.....	91
บทที่ 3		
	วิธีดำเนินการวิจัย	92
1.	กำหนดประเด็นปัญหาของงานวิจัย	93
1.1	ข้อมูลพหุติยภูมิ.....	94
1.1.1	ข้อมูลกายภาพของชนชั้นกรรมาชีพ	94
1.1.2	ข้อมูลทางด้านปรัชญาและอิทธิพลทางความคิดในบริบทชนชั้นกรรมาชีพ	95
2.	เลือกรูปแบบของงานวิจัย.....	95
2.1	ข้อมูลปฐมภูมิ.....	95
3.	กำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง.....	95
4.	สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลผลงาน.....	96
4.1	การรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร.....	96
4.2.2	การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....	106
	ตัวอย่างบทสัมภาษณ์กรรมกรก่อสร้าง	107
5.	วิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวม	108
6.	สร้างสรรค์ผลงานการออกแบบ	109

6.1	หา Key word (คำสำคัญ).....	110
6.2	การตีความจาก Key word ที่ได้.....	111
6.3	ร่างแบบ	112
6.4	ทดลองเทคนิค และวัสดุ.....	113
6.5	ผลงานสร้างสรรค์.....	118
6.5.1	การทำแบบร่าง	118
7.	ขั้นตอน และกระบวนการ	126
7.1	ขั้นตอนการคัดเลือกวัสดุ	126
7.2	ขั้นตอนการอาบน้ำยาเพื่อป้องกันรักษาไม้ไฟ.....	127
7.3	ขั้นตอนการเจาะรูไม้ไฟ.....	127
7.4	ขั้นตอนการแช่ไม้ไฟเพื่อรักษาเนื้อไม้	128
7.5	ขั้นตอนการนำไม้ไฟมาตากแห้ง	129
7.6	การขึ้นโครงสร้าง.....	130
7.8	เริ่มขั้นตอนการจัดรูปทรงตามสัดส่วนของแบบ.....	131
8.	การมัดและผูกเชือก.....	131
8.1	วิธีการมัดและผูกเชือก.....	132
8.2	ขั้นตอนการจัดเรียงไม้ไฟ	133
8.3	ขั้นตอนการขึ้นรูปทรง.....	134
9.	วิเคราะห์และประเมินผลการออกแบบ	136
บทที่ 4		
ผลงานการออกแบบ		137
1.	แนวทางการออกแบบ.....	138
2.	กระบวนการออกแบบ	139
2.1	การสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย	139

2.2	ศึกษาและค้นคว้าข้อมูล	
	ข้อมูลทุติยภูมิ	140
	ข้อมูลปฐมภูมิ	140
	ข้อมูลจากสัมภาษณ์	141
2.3	แรงบันดาลใจ (Inspiration)	142
2.4	วิเคราะห์ข้อมูล	142
2.4.1	ความคิด	142
2.4.2	อารมณ์	142
2.5	แนวความคิดในการออกแบบ	144
2.5.1	คำสำคัญและการตีความหมายของสัญลักษณ์	144
	สัญลักษณ์และความหมายของสัญลักษณ์	144
2.5.2	สรุปแนวคิดในการออกแบบ	146
2.6	สรุปรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงาน	147
3.	พื้นที่ติดตั้งผลงาน	148
4.	แนวทางการติดตั้งผลงาน	149
5.	ผลงานการออกแบบ	151
บทที่ 5	156
	สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ	156
1.	อภิปรายผลงานสร้างสรรค์	156
2.	สรุปข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย	157
3.	ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงาน	158
4.	ข้อเสนอแนะ	158
5.	สรุปแบบประเมินความพึงพอใจของประชาชน	159
5.1	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	159

5.2 ตอนที่2 ความพึงพอใจต่อผลงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	162
สรุปผลการประเมินตอนที่2	163
ภาคผนวก.....	164
ความมุ่งหมายขั้นสูงสุด	165
รายการอ้างอิง	176
ประวัติผู้เขียน.....	178

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 : วิถีชาวบ้านในสมัยสุโขทัย	16
ภาพที่ 2 : แรงงานไพรในสมัยกรุงศรีอยุธยา.....	18
ภาพที่ 3 : แรงงานชาวจีน	20
ภาพที่ 4 : คณะราษฎร.....	23
ภาพที่ 5 : เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516.....	26
ภาพที่ 6 : เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519.....	27
ภาพที่ 7 : ปีแอร์ บูดियอร์	29
ภาพที่ 8 : วิถีชีวิตในการกินอาหารของชนชั้นกรรมาชีพ	30
ภาพที่ 9 : วิถีชีวิตในการกินอาหารของชนชั้นกลางและชนชั้นสูง.....	30
ภาพที่ 10 : แสดงรูปบริบทที่อยู่อาศัยของชนชั้นกรรมาชีพ	36
ภาพที่ 11 : แสดงรูปบริบทที่อยู่อาศัยของชนชั้นกรรมาชีพ	37
ภาพที่ 12 : แสดงรูปบริบทที่อยู่อาศัยของชนชั้นกรรมาชีพ	37
ภาพที่ 13 : แสดงรูปบริบทที่อยู่อาศัยของชนชั้นกรรมาชีพ	38
ภาพที่ 14 : แสดงรูปบริบท โรงงานก่อสร้างงานตกแต่งภายในอาคาร	38
ภาพที่ 15 : แสดงรูปบริบท โรงงานก่อสร้างงานตกแต่งภายในอาคาร	39
ภาพที่ 16 : แสดงรูปบริบท โรงงานก่อสร้างงานตกแต่งภายในอาคาร	39
ภาพที่ 17 : แสดงรูปบริบทที่อยู่อาศัยของกรรมกร.....	40
ภาพที่ 18 : แสดงรูปบริบทที่อยู่อาศัยของกรรมกร.....	40
ภาพที่ 19 : แสดงรูป สายบังคับบัญชาในโครงการก่อสร้าง.....	42
ภาพที่ 20 : แสดงรูป การตอกเสาเข็ม	46
ภาพที่ 21 : แสดงรูป งานทาง (งานถนน).....	48
ภาพที่ 22 : แสดงรูป งานไม้.....	52
ภาพที่ 23 : แสดงรูป งานไม้.....	52

ภาพที่ 24 : แสดงรูป งานก่อ.....	56
ภาพที่ 25 : แสดงรูป งานปูน	56
ภาพที่ 26 : แสดงรูป งานฉาบ.....	57
ภาพที่ 27 : แสดงรูป นั่งร้านไม้ไผ่	61
ภาพที่ 28 : แสดงรูป นั่งร้านไม้ไผ่	62
ภาพที่ 29 : แสดงรูป นั่งร้านไม้ไผ่	62
ภาพที่ 30 : แสดงรูป นั่งร้านเหล็กสำเร็จรูป.....	63
ภาพที่ 31 : แสดงรูป นั่งร้านเสาเรียงเดี่ยว	63
ภาพที่ 32 : แสดงรูป นั่งร้านเสาเรียงคู่.....	64
ภาพที่ 33: แสดงรูป นั่งร้านแบบแขวน.....	64
ภาพที่ 34 : แสดงรูป นั่งร้านแบบชนิดเคลื่อนที่ได้.....	65
ภาพที่ 35 : ผูกกากบาทชั้นชะเนาะไม้สองอัน.....	66
ภาพที่ 36 : ผูกประกบชั้นชะเนาะ.....	67
ภาพที่ 37 : แสดงรูป งานคอนกรีต.....	70
ภาพที่ 38 : แสดงรูป งานเหล็ก.....	72
ภาพที่ 39 : แสดงรูป งานสี.....	74
ภาพที่ 40 : โครงสร้างการรู้เชิงทัศนะ.....	80
ภาพที่ 41 : ผลงาน Felt suit โดยศิลปิน Joseph Beuys.....	82
ภาพที่ 42 : ผลงาน The Pack (Das Rudel) (1969) โดยศิลปิน Joseph Beuys.....	83
ภาพที่ 43 : ผลงาน Catasta (1966-67) โดยศิลปิน อัลลิเกโร โบเอตติ.....	84
ภาพที่ 44 : ผลงาน Wood and mixed media installation (2009) โดยศิลปิน ลีโอนาโด ดรูส์.....	85
ภาพที่ 45 : ผลงาน Burnt wood, pain,site-specific installation (2009) โดยศิลปิน ลีโอนาโด ดรูส์.....	85

ภาพที่ 46 : ผลงาน A pair of water-buffaloes (1988) โดยศิลปิน มณฑิธร บุญมา	86
ภาพที่ 47 : ผลงาน Black Question (After Montien Boonma) ศิลปิน มณฑิธร บุญมา.....	88
ภาพที่ 48 : ห้องเก็บผลงาน มณฑิธร อาเตอเลียร์ ศิลปิน มณฑิธร บุญมา	88
ภาพที่ 49 : ภาพดาวเทียม หอศิลป์กรุงเทพฯ.....	91
ภาพที่ 50 : กรอบแนวคิดของงานวิจัยการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของ สังคมไทย	93
ภาพที่ 51 : การรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร	97
ภาพที่ 52: การรวบรวมข้อมูลทั่วไป	98
ภาพที่ 53 : การรวบรวมข้อมูลทั่วไป	98
ภาพที่ 54 : การรวบรวมข้อมูลทั่วไป	99
ภาพที่ 55 : การรวบรวมข้อมูลทั่วไป	99
ภาพที่ 56 : การรวบรวมข้อมูลทั่วไป	100
ภาพที่ 57 : การรวบรวมข้อมูลทั่วไป	100
ภาพที่ 58 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น	101
ภาพที่ 59 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น	101
ภาพที่ 60 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น	102
ภาพที่ 61 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น	102
ภาพที่ 62 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น	103
ภาพที่ 63 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น	103
ภาพที่ 64 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น	104
ภาพที่ 65 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น	104
ภาพที่ 66 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น	105
ภาพที่ 67 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น	105
ภาพที่ 68 : การรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์	106

ภาพที่ 69 : ตัวอย่างบทสัมภาษณ์	107
ภาพที่ 70: รูปภาพการเก็บข้อมูลจากการสังเกต	108
ภาพที่ 71 : ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	109
ภาพที่ 72 : Key word (คำสำคัญ)	110
ภาพที่ 73: การตีความจาก Key word ที่ได้.....	111
ภาพที่ 74 : ขั้นตอนการร่างแบบ	112
ภาพที่ 75 : เทคนิคการหล่อปูนและปั้นลายจากเครื่องมือในงานก่อสร้างบนแผ่นปูน	113
ภาพที่ 76 : เทคนิคการผูกและมัดที่ได้รูปมาจากมัดนั่งร้าน	114
ภาพที่ 77 : เทคนิคการผูกและมัด ในขั้นที่2 (การแก้มัดออกจากไม้ไผ่)	115
ภาพที่ 78 : เทคนิคการผูกและมัด ในขั้นที่2 (การแก้มัดออกมาจัดวางบนแผ่นกระดาน)	116
ภาพที่ 79 : เทคนิคการผูกและมัด ในขั้นที่2 (การแก้มัดออกมาจัดวางบนแผ่นกระดาน)	117
ภาพที่ 80 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 1	118
ภาพที่ 81 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 2	119
ภาพที่ 82 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 3	120
ภาพที่ 83 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 4	121
ภาพที่ 84 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 4	121
ภาพที่ 85 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 5	122
ภาพที่ 86 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 5	122
ภาพที่ 87 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 6	123
ภาพที่ 88 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 6	123
ภาพที่ 89 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 7	124
ภาพที่ 90 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 7	124
ภาพที่ 91 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 8	125
ภาพที่ 92 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 8	125

ภาพที่ 93 : การคัดเลือกไม้ไฟ	126
ภาพที่ 94 : การเจาะรูไม้ไฟ เพื่อแช่น้ำยา	127
ภาพที่ 95 : ลักษณะรูที่เกิดจากเจาะ	128
ภาพที่ 96 : ลักษณะบ่อเกลือที่แช่ไม้ไฟ.....	128
ภาพที่ 97 : ลักษณะการตากแห้งและการใช้ไฟแรงให้ไม้ไฟแห้งไวขึ้น	129
ภาพที่ 98 : การนำไม้ไฟมาจัดวาง ก่อนขึ้นรูปทรง	130
ภาพที่ 99 : การขึ้นรูปทรง	131
ภาพที่ 100 : วัสดุที่ใช้ในการมัดไม้ไฟ เชือกไนลอน และไม้ชั้นชะเนาะ	132
ภาพที่ 101 : ขั้นตอนการเชือกแบบชั้นชะเนาะไม้สองอัน.....	132
ภาพที่ 102 : ลักษณะของการผูกเชือกแบบชั้นชะเนาะที่เสร็จสมบูรณ์	133
ภาพที่ 103 : ลักษณะของการจัดเรียงไม้ไฟเพื่อที่จะทำการประกอบเป็นรูปทรง 3 มิติ	133
ภาพที่ 104 : ลักษณะของการขึ้นรูปทรง 3 มิติ	134
ภาพที่ 105 : ลักษณะของการขึ้นรูปทรง 3 มิติ	134
ภาพที่ 106 : ลักษณะผลงานที่เสร็จสมบูรณ์.....	135
ภาพที่ 107 : ลักษณะผลงานที่เสร็จสมบูรณ์.....	135
ภาพที่ 108 : ลักษณะผลงานที่เสร็จสมบูรณ์.....	136
ภาพที่ 109 : กระบวนการออกแบบ	139
ภาพที่ 110 : ตัวอย่างบทสัมภาษณ์	141
ภาพที่ 111 : แผนภาพ 5W1H การวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูล.....	143
ภาพที่ 112 : Key word (คำสำคัญ)	144
ภาพที่ 113 : สรุปแนวคิดในการออกแบบ	146
ภาพที่ 114 : สรุปรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงาน.....	147
ภาพที่ 115 : หอศิลป์กรุงเทพฯ บริเวณด้านในอาคาร	148
ภาพที่ 116 : หอศิลป์กรุงเทพฯ บริเวณด้านในอาคาร	148

ภาพที่ 117 : ภาพมุมมองแบบจำลองติดตั้งผลงาน 01	149
ภาพที่ 118 : ภาพมุมมองแบบจำลองติดตั้งผลงาน 02	149
ภาพที่ 119 : ภาพมุมมองแบบจำลองติดตั้งผลงาน 03	150
ภาพที่ 120 : ภาพมุมมองแบบจำลองติดตั้งผลงาน 04	150
ภาพที่ 121 : ผลงานชุดที่ 1 (อาชีพ).....	151
ภาพที่ 122 : ผลงานชุดที่ 2 (ที่พักอาศัย)	152
ภาพที่ 123 : ผลงานชุดที่ 3 (อาหาร)	153
ภาพที่ 124 : ผลงานชุดที่ 4 (การศึกษา)	154
ภาพที่ 125 : ผลงานชุดที่ 5 (ยาและการรักษาโรค).....	155
ภาพที่ 126 : แผนภูมิวงกลมแสดงจำนวนเพศ.....	159
ภาพที่ 127 : แผนภูมิวงกลมแสดงจำนวนอายุ.....	160
ภาพที่ 128 : แผนภูมิวงกลมแสดงจำนวนอาชีพ.....	161
ภาพที่ 129 : แผนภูมิแสดง ความรู้สึกของกรรมกรก่อสร้างและประชาชนที่มีต่อผลงาน	162
ภาพที่ 130 ภาพติดตั้งผลงานที่ บ้านเขมตอาร์ทสตูดิโอ เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	165
ภาพที่ 131 ภาพติดตั้งผลงานที่ บ้านเขมตอาร์ทสตูดิโอ เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	165
ภาพที่ 132 ภาพติดตั้งผลงานที่ บ้านเขมตอาร์ทสตูดิโอ เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	166
ภาพที่ 133 ภาพติดตั้งผลงานที่ บ้านเขมตอาร์ทสตูดิโอ เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี	166
ภาพที่ 134 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่1.....	167
ภาพที่ 135 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่1.....	167
ภาพที่ 136 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่1.....	168
ภาพที่ 137 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่1.....	168
ภาพที่ 138 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่1.....	169
ภาพที่ 139 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่2.....	169
ภาพที่ 140 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่2.....	170

ภาพที่ 141 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่2.....	170
ภาพที่ 142 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่2.....	171
ภาพที่ 143 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่2.....	171

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชนชั้นกรรมาชีพหรือชนชั้นแรงงาน ซึ่งในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ข้าพเจ้า จะมุ่งเน้นไปที่อาชีพกรรมกรกรเป็นหลัก ซึ่งนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในบริบทของสังคมไทย พวกเขาเหล่านี้เป็นกลุ่มที่ถูกมองว่าเป็นชนชั้นล่างหรือกลุ่มเปราะบาง ที่ขาดโอกาสทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เมื่อเทียบกับคนกลุ่มอื่นๆ ในสังคม และในปี 2559 องค์กร OXFAM THAILAND FOUNDATION ได้พบว่า ประเทศไทยมีอัตราการเหลื่อมล้ำทางสังคมเป็นอันดับที่ 3 ของโลก รองจากอินเดียและรัสเซีย ซึ่งปัญหารากเหง้าของความเหลื่อมล้ำทางสังคม ยังคงเกิดขึ้นอยู่ทุกยุคทุกสมัย และไม่เคยได้รับการแก้ไข จนกลายเป็นความขัดแย้งที่สร้างปัญหาต่อเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของไทยจนปัจจุบัน และเมื่อเดือนมกราคมปีพ.ศ.2565 สหประชาชาติประจำประเทศไทยได้มีการลงนามในกรอบความร่วมมือว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน วาระปี พ.ศ. 2565-2569 (UNSDCF) กับรัฐบาลไทย กรอบความร่วมมือนี้ แจกแจงการสนับสนุนด้านการพัฒนาที่ระบบสหประชาชาติมอบให้กับประเทศไทยเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายอันสูงส่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ชื่อย่อ SDGs ภายใน ค.ศ. 2030 และก้าวขึ้นเป็นประเทศรายได้สูง มีการพัฒนาที่ครอบคลุม ยั่งยืน และมีภูมิคุ้มกันต่อวิกฤตต่างๆ ซึ่งทั้งหมดนั้น จำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของความเป็นจริง ตลอดจนสถานะแวดล้อมและเหตุปัจจัยต่างๆ อย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายที่สหประชาชาติได้วางไว้

ในกระบวนการที่จะทำให้เกิดการรับรู้ถึงบริบทโดยรวมของสังคมชนชั้นกรรมาชีพนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการสร้างสรรค์สื่อศิลปะในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย โดยการแปรลักษณะรูปธรรมและนามธรรมของบริบทชีวิตของชนชั้นกรรมาชีพ สู่ลักษณะทางกายภาพทางศิลปะและการแสดงถึงความหมายของชนชั้นกรรมาชีพด้วยกระบวนการศิลปะ ทั้งในด้านเนื้อหาและกระบวนการทดลองในรูปแบบต่างๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทยโดยสอดคล้องกับความเป็นจริงทั้งยังเห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการทดลอง จนได้เกิดเป็นองค์ความรู้ในทางสุนทรียศาสตร์ที่สามารถรับรู้ถึงบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทยได้ โดยผ่านกระบวนการนำเสนอในวิธีการของศิลปะแบบจัดวางสื่อผสมเพื่อแสดงออกถึงประสบการณ์และทัศนคติ ที่มีต่อวิถีชีวิตของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทยได้ โดยเริ่มตั้งแต่การคิดเริ่มต้น วิเคราะห์ข้อมูล

วิธีเก็บข้อมูลตลอดจนกรรมวิธีและสื่อศิลปะ จนถึงการนำเสนอเป็นรูปแบบผลงานศิลปะแบบจัดวาง สื่อผสมสื่อผสม โดยรูปแบบจะศึกษาถึงวิธีการในการขบเน้นลักษณะเนื้อหาของชนชั้นกรรมาชีพใน สังกมไทย ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลจาก หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ชื่อย่อ SDGs ของสหประชาชาติทั้ง 17 ข้อ ดังนั้น ผู้วิจัยได้คัดเลือกเป้าหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสู่ แนวทางในการสร้างสรรค์ จำนวน 7 เป้าหมาย โดยทั้งหมดได้ศึกษาข้อมูลของบริษัทใน วิถีชีวิต ความ เชื่อ รวมไปถึงสถานะของชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย มาปรับใช้ให้เป็นผลงานศิลปะแบบจัดวาง สื่อผสม โดยถ่ายทอดผ่านลักษณะเทคนิคในงานก่อสร้าง มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน ที่ สามารถถ่ายทอดและสะท้อนถึงอารมณ์ความรู้สึกต่อผู้พบเห็น ตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ ได้วางไว้

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ศึกษาวิถีชีวิตและบริบทโดยรวมของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใน กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน
2. ศึกษาชนชั้นกรรมาชีพในบริบททางศิลปะ เพื่อการจัดการในสื่อศิลปะและการขบเน้นองค์ประกอบ ทางศิลปะ ที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ถึง สภาพวิถีชีวิต สังคม และสถานะ ของชนชั้นกรรมาชีพใน สังกมไทย (อาชีพกรรมกร)
3. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจัดวางสื่อผสม ที่สามารถส่งเสริมประสบการณ์ทางอารมณ์ต่อผู้อื่นและ สามารถส่งเสริมและสนับสนุนหลักการให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของการพัฒนาสังคมเมืองอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals)

สมมุติฐานของการศึกษา

“การสร้างสรรคศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย”

เป็นวิทยานิพนธ์เชิงสร้างสรรค์ศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม ที่นำเสนอกระบวนการเพื่อให้เกิดการรับรู้ถึงสภาพการณ์ตามบริบทของชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (อาชีพกรรมกร) จนสามารถสะท้อนถึงการดำรงอยู่ของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย ว่ามีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตเป็นอย่างไร ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการให้เกิดพลวัตในการรับรู้ถึงคุณค่าในบริบทวิถีชีวิตของผู้ใช้แรงงาน อาชีพกรรมกร โดยการนำข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเป็นผลงานทางศิลปะที่มีคุณค่าของความงามตามหลักสุนทรียศาสตร์ และสามารถเกิดองค์ความรู้กับสังคมได้ อีกทั้งยังสามารถนำวัสดุต่างๆในงานก่อสร้างมาทำให้เกิดประโยชน์ในมิติของศิลปะจนเกิดคุณค่าทางความงาม รวมไปถึง เพื่อสะท้อนให้คนในสังคม ร่วมกันตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ตลอดจนการเหลื่อมล้ำ และความไม่เท่าเทียมกันภายในสังคม ซึ่งทั้งหมดก็เพื่อต้องการที่จะเห็นคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของคนเหล่านี้ ดีขึ้นไม่มากก็น้อย ตามเป้าหมายของการพัฒนาสังคมเมืองอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ต่อไป

ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาประวัติความเป็นมาและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับชนชั้นกรรมาชีพกรรมกร
 - 1.1 ศึกษากลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับชนชั้นกรรมาชีพกรรมกรในสังคมไทย
 - 1.2 ศึกษาวิถีชีวิตของชนชั้นกรรมาชีพกรรมกรในสังคมไทย
2. ศึกษาหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ตามเป้าหมายของสหประชาชาติ

3. ศึกษาทฤษฎีการรู้เชิงทัศน์ (Visual Literacy) กระบวนการคิด การเรียนรู้ และการสื่อสารด้วยภาพ
4. ศึกษาหลักการทางศิลปะและสุนทรียศาสตร์ ตลอดจนทดลองการสร้างสรรค์ผลงานสื่อศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม รวมไปถึงบริบทของพื้นที่ในการติดตั้งผลงานให้มีความสอดคล้องกัน

ขั้นตอนการศึกษา

ในการสร้างสรรค์ผลงาน แบ่งขั้นตอนการศึกษา ออกเป็น 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บข้อมูลภาคทฤษฎี (ทฤษฎี) และภาคสนาม (ปฐมภูมิ)

1. ศึกษาหาข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายและสังเกตในพฤติกรรม ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ความเชื่อ และความศรัทธาของชนชั้นกรรมมาชีพกรรมกร เพื่อใช้เป็นหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน
2. ศึกษาข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกรรมกรในอื่นๆ ในสังคมไทย
3. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทางทฤษฎีและปรัชญาจิตวิทยา ที่เกี่ยวกับชนชั้นกรรมมาชีพ และทฤษฎีทางศิลปะและทางสุนทรียศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับชนชั้นกรรมมาชีพกรรมกร ตลอดจนหลักแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมไปถึงวัตถุและวัสดุที่นำมาศึกษาและวิเคราะห์ ผ่านการรับรู้ของผู้วิจัยเพื่อหาลักษณะทางรูปธรรมและนามธรรมของกรรมกร และความหมายของชนชั้นกรรมมาชีพต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลเพื่อการสร้างสรรค์และพัฒนารูปแบบ

1. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ศึกษามา เพื่อหาแนวทางและลักษณะเฉพาะในรูปแบบของตนเอง
2. ค้นหาที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ ในการสร้างสรรค์ผลงานและพัฒนารูปแบบตามแนวคิดและแรงบันดาลใจ เป็นผลงานแบบร่าง ศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม
3. วิเคราะห์และคาดเดาปัญหาจากการสร้างสรรค์ พร้อมทั้งปัญหาที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการผลิตและผลิตร เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น
4. สร้างสรรค์และพัฒนารูปแบบตามแนวคิดและแรงบันดาลใจ เป็นแบบร่างของผลงานตลอดจนพัฒนารูปแบบให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่าง แรงบันดาลใจและความเป็นไปได้ โดยต้องสามารถผลิตได้จริงตามรูปแบบของรูปทรงและวัสดุที่ได้ระบุไว้

ขั้นตอนที่ 3 การผลิตตามกรรมวิธีของผลงาน

1. ขั้นตอนการทดลองหาวัสดุที่ใช้แล้วและวัสดุอื่นๆ ที่สามารถสื่อถึงชนชั้นกรรมมาชีพ (กรรมกรก่อสร้าง) เพื่อหาวัสดุที่เหมาะสมกับผลงานตลอดจนเทคนิคอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในผลงาน โดยพิจารณาจากความงามและสามารถผลิตได้ตามกรรมวิธีที่ระบุไว้
2. ปฏิบัติการสร้างสรรคผลงานตามกรรมวิธีของผลงาน เพื่อนำเสนอในการสร้างต้นแบบของผลงาน

ขั้นตอนที่ 4 การสรุปผลและนำเสนอผลงาน

1. สรุปผลงานการสร้างสรรคจากการทำงานต่างๆที่เกิดขึ้น ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของโครงการ พร้อมทั้งหาแนวทางและวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผลงาน
2. รวบรวมจัดทำเอกสารและนำเสนอผลงานโดยการจัดแสดงผลงาน ในการเผยแพร่ชิ้นงานที่สำเร็จ จากผลการวิจัย

วิธีการศึกษา

การสร้างสรรคศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทยนี้ ข้าพเจ้าได้นำเอาแบบสอบถามมาสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มกรรมกร ผู้ใช้แรงงาน เพื่อเป็นตัวชี้วัดถึงความต้องการพื้นฐานในการสร้างผลงาน เมื่อวิเคราะห์ได้ข้อมูลพื้นฐานแล้ว จึงนำเอาหลักการและวิธีคิดแบบทฤษฎี 5W1H มาใช้ได้แก่ “ What, Who, Why, When, Where, How “ เปรียบเทียบในเชิงความหมายคือ ประเภทของผลงาน, ผลงานนี้ทำเพื่อใคร, สาเหตุสำคัญในการสร้างสรรคผลงาน, ช่วงเวลาที่เหมาะกับผลงาน, สถานที่จัดแสดงผลงาน, กระบวนการสร้างสรรคผลงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลงานการสร้างสรรคสื่อศิลปะที่เผยแพร่องค์ความรู้และภูมิปัญญาในบริบทของชนชั้นกรรมมาชีพ ให้แก่สังคม
2. การนำวัสดุต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอาชีพกรรมกรก่อสร้าง มาสร้างสรรคให้เกิดประโยชน์ในมิติของงานศิลปะจนเกิดเป็นคุณค่าทางความงามไปจนถึงสุนทรียศาสตร์
3. เกิดการรับรู้ถึงสภาพการณ์ของบริบทชนชั้นกรรมมาชีพในสังคมไทย เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสังคม ตามเป้าหมายของหลักการพัฒนายั่งยืน (Sustainable Development)

การนำเสนอผลงาน

1. เอกสารประกอบการสร้างสรรค์พร้อมภาพประกอบ
2. ผลงานการสร้างสรรค์ ได้แก่ ผลงานการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทยและจัดการแสดงเผยแพร่ผลงาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชนชั้นกรรมาชีพ, กรรมกร (proletarian) หมายถึงชนชั้นหรือกลุ่มบุคคลที่ทำงานโดยการรับค่าจ้างหรือเงินเดือนเป็นการตอบแทน โดยใช้แรงงานเป็นหลัก
2. ศิลปะจัดวางสื่อผสม หรือ ศิลปะติดตั้ง (Installation art) หมายถึงประเภทของงานศิลปะที่มีที่ตั้งเฉพาะจุด เป็นงานสามมิติ ที่ออกแบบเพื่อให้วัตถุต่างๆเปลี่ยนแปลงสภาพในการรับรู้ของสภาวะเดิมมาสู่การรับรู้ในสภาวะใหม่ได้ และ “ศิลปะจัดวาง” ยังหมายถึงศิลปะที่อยู่ในอาคารได้อีกด้วย หรือติดตั้งบริเวณนอกอาคารนั้นๆ อาจเรียกเป็น “ศิลปะภูมิทัศน์” (Land art) ดังนั้นศิลปะทั้ง 2 รูปแบบนี้มีความเกี่ยวข้องกัน ศิลปะแบบจัดวาง อาจจะเป็นศิลปะที่ติดตั้งแบบถาวร หรือ แบบชั่วคราว ซึ่งศิลปะแบบจัดวาง สามารถติดตั้งได้ ทั้งในงานแสดงทางศิลปะที่อยู่ในหอศิลป์ หรือพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น
3. ศิลปะแบบวัสดุสำเร็จรูป (Ready Made Art) หรือ ศิลปะที่เลือกนำวัสดุสำเร็จรูปต่างๆ ที่พบเห็นอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น แก้ว ตุ๊กตา โถส้วม ที่วางขวด ฯลฯ มาทำเป็นงานศิลปะ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสรรคศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย ในการสร้างสรรคผลงานศิลปกรรมของข้าพเจ้าเป็นการเน้นเนื้อหาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ บริบทในวิถีชีวิต ความเชื่อ และสถานะของชนชั้นกรรมาชีพกรรมกรในสังคมไทย รวมไปถึง ปัจจัยทั้ง 5 คือ อาหาร ยา เครื่องนุ่งห่มที่อยู่อาศัย และความมั่นคงทางการเงิน ซึ่งเนื้อหาทั้งหมดมีความสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ที่สหประชาชาติได้มอบหมายไว้ให้กับสังคมไทยและสังคมโลก โดยข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลแนวคิดจาก วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การลงพื้นที่ การสังเกต เพื่อนำมาสร้างสรรคผลงานให้เหมาะสมเพื่อนำมาเป็นแนวทางและสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ตลอดจนวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ ในส่วนของข้อมูลทางศิลปะ จะมีแนวทางศึกษาตามทฤษฎีสุนทรียศาสตร์และองค์ประกอบศิลป์ รวมไปถึงแนวทางการนำเสนอผลงานที่มีความสอดคล้องกับหลักทฤษฎีการรู้เชิงทัศนะ (Visual Literacy) โดยการสร้างสรรคเป็นผลงานศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม โดยเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับและแรงบันดาลใจ

ชนชั้นกรรมาชีพหมายถึง ชนชั้นแรงหรืออธิบายง่ายคือ ชนชั้นลูกจ้าง ในสังคมทุนนิยม จากบทความใน วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี ได้ให้ความหมายตาม ทฤษฎีของลัทธิคาร์ล มาร์กซ์ ไว้ว่า ชนชั้นกรรมาชีพกับชนชั้นทางสังคมซึ่งไม่ได้เป็นเจ้าของปัจจัยในการผลิต และสามารถยังชีพได้ด้วยวิธีเดียว คือ ขายพลังแรงงานของตน เพื่อให้ได้ค่าจ้างหรือเงินเดือน ชนชั้นกรรมาชีพเป็นลูกจ้าง สำหรับ มาร์กซ์ ลูกจ้างอาจได้เงินเดือนแทนที่จะได้ค่าจ้างโดยตัวเอง ลัทธิมาร์กซ์มองชนกรรมาชีพและชนชั้นกระฎุมพี (bourgeoisie) ว่าอยู่ในฐานะที่ขัดแย้งกัน เพราะคนงานปรารถนาให้ค่าจ้างของตัวเองให้สูงที่สุดเท่าที่เป็นไปได้โดยอัตโนมัติ ขณะที่เจ้าของและตัวแทนปรารถนาให้ค่าจ้าง (ราคา) ต่ำที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

1.1 ชนชั้นกรรมาชีพ: วรรณกรรมและอิทธิพลทางความคิด

เนื้อหาของชนชั้นกรรมาชีพได้รับอิทธิพลจากหนังสือ “ รากแรงงาน ” โดย วนาภรณ์ พันธุ์พุกฤษ์ จัดพิมพ์ครั้งที่ 1 เมื่อพฤษภาคม 2565 ซึ่งผู้วิจัยได้หยิบยกในบางส่วน ของเนื้อหาที่เป็นประเด็นที่น่าสนใจของหนังสือเล่มนี้ เพื่อเป็นแนวทางของเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานตามวัตถุประสงค์

แรงงานคือผู้เปลี่ยนแปลงโลก

พระเจ้า คือผู้สร้างโลก คือความเชื่อในทางศาสนา แต่โลกที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ และที่จะพัฒนาต่อไป ในอนาคตนั้น ล้วนแล้วแต่เกิดขึ้นได้ด้วยแรงงานของมนุษย์ทั้งสิ้น ซึ่งอารยธรรมของมนุษย์ที่ผ่านมา ตลอดนั้น ล้วนเป็นผลมาจากมนุษย์ผู้ใช้แรงงานซึ่งเป็นฟันเฟืองในการขับเคลื่อนและพัฒนาสังคมมา โดยตลอด ดังนั้นผู้ใช้แรงงานทุกคนคือผู้เปลี่ยนแปลงโลก ถึงกระนั้นแล้วทำไม ผู้ใช้แรงงานในสังคมเรานี้ กลับยังโดนกดขี่และโดนเอารัดเอาเปรียบ อยู่อย่างยากลำบาก ตลอดจนการเหลื่อมล้ำที่แตกต่างกัน มากภายในสังคม ทั้งที่โดยสถานะความเป็นมนุษย์แล้วแทบจะไม่มี ความแตกต่างกันและในสังคมไทยก็เช่นกัน เป็นสิ่งที่เราต้องทำความเข้าใจในบริบทของสังคมไทย เพื่อให้เราได้ไขข้อสงสัยนี้ และพิจารณา ถึงสถานะในการดำรงอยู่ของผู้ใช้แรงงานไทยว่ามีที่มาที่ไปอย่างไร

ชะตากรรมผู้ใช้แรงงานไทย

ประเทศไทยในปัจจุบันหากมองย้อนกลับไปในอดีตการก่อสร้างเมืองจนกลายเป็นราชอาณาจักรที่เข้มแข็งนั้น ล้วนแล้วแต่เกิดขึ้นได้ด้วยพลังแห่งแรงงานทั้งสิ้นซึ่งในทางประวัติศาสตร์ตามที่มีการศึกษาและยอมรับในความเป็นอาณาจักรของชนชาติที่มีดินแดนการปกครองภาษาและวัฒนธรรมร่วมกันแสดง ถึงความเป็นชาติของชนชาติไทยได้เริ่มขึ้นตั้งแต่(พันธุ์พุกฤษ์, 2565)

สมัยสุโขทัย (พ.ศ. 1800 -1920) (ค.ศ. 1257-1377) จึงมีลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเองด้วยการทำไร่ทำนาและเลี้ยงสัตว์เพื่อกินเพื่อใช้และมีการผลิตสินค้าทางการเกษตรและอุตสาหกรรมด้วยแรงงานภายในครัวเรือน เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนซื้อขายกัน ปัจจัยในการผลิตขั้นพื้นฐาน มีเพียงสองอย่างคือที่ดินและแรงงาน ในส่วนระบบการเมืองการปกครองนั้นเป็นเหมือนครอบครัวใหญ่มีพ่อเป็นใหญ่ที่ให้ความเมตตาให้สิทธิเสรีภาพต่อลูก ซึ่งต้นสมัยเท่านั้นที่ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ

เมื่อมีการขยายตัวของเมืองและประชากรมากขึ้น ทำให้โครงสร้างต่างๆเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของเมือง และด้วยจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นความสัมพันธ์ย่อมไม่เหมือนเดิมได้กลายสภาพไปเป็นการปกครองแบบลำดับชั้นที่ลดหลั่นกันลงมา ใครที่ถืออำนาจมากกว่าก็จะอยู่สูงกว่าและสิ่งที่ปรากฏอย่างชัดเจนถึงความไม่เท่าเทียมกันคือ เมื่ออาณาจักรสุโขทัยเป็นสังคมแบบพึ่งพาตนเองที่เดิมทีใช้แรงงานผลิตเพื่อใช้ในครัวเรือน แต่ได้เริ่มมีการเกณฑ์แรงงานกลุ่มที่อยู่ชนชั้นต่ำหรือเรียกว่าชนชั้นไพร่หรือทาส ที่เลี้ยงชีพด้วยการทำไร่ทำนา มีเพียงชนชั้นไพร่เท่านั้นที่ถูกเบียดเบียน เกณฑ์แรงงานไปเพื่อใช้แรงงานในทุกมิติในขณะที่ชนชั้นปกครองไม่เคยถูกเกณฑ์แรงงาน

ภาพที่ 1 : วิธีชาวบ้านในสมัยสุโขทัย

แหล่งที่มา : https://www.silpa-mag.com/culture/article_31383

(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ในยุคสมัยนี้ชนชั้นไพร่หรือทาส อยู่ภายใต้การปกครองเดิมมีการแบ่งแยกสีลงไปอีก เรียกว่า “ไพร่ฟ้าหน้าใส” เป็นกลุ่มที่ยังพอมีสิทธิมีเสียงบ้างในยามที่ถูกข่มเหง ซึ่งชนชั้นทาสที่เรียกว่า “ไพร่ฟ้าหน้าดำ” นั้นเป็นกลุ่มเชลยศึกที่ขายตัวเองไปเป็นทาส จึงไม่มีสิทธิ์แม้จะมีชีวิตของตนเอง และมันคือจุดเริ่มต้นแห่งความไม่เท่าเทียม

สมัยกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ. 1893- 2310)(ค.ศ. 1350-1767) เป็นอาณาจักรที่อยู่บริเวณภาคกลางของประเทศไทยในปัจจุบัน มีความเข้มแข็งและเป็นราชอาณาจักรขนาดใหญ่ที่มีการปกครองระบบ

สมบูรณาญาสิทธิราชย์ ส่งผลให้การเมืองการปกครองจึงรวมศูนย์ อยู่ที่องค์พระมหากษัตริย์ผู้เป็นสมมุติเทพ และพระมหากษัตริย์ทรงเป็นเจ้าของผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินทั้งหมดในราชอาณาจักร และเป็นระบบการปกครองตามศักดินาในสมัยต่อกันมา ภายใต้ระบบศักดินาและระบบไพร่ มีการแบ่งชนชั้นออกเป็น 3 ชั้น คือ ชั้นกษัตริย์, ชั้นขุนนางหรือข้าราชการ และชั้นไพร่ (ชาวไร่, ชาวนา, ทาส) ในการแบ่งชนชั้นในแบบนี้ เป็นการกำหนดสิทธิหน้าที่และฐานะของแต่ละบุคคลในชนชั้นทางสังคม โดยใช้ระบบการควบคุมกำลังคนหรือแรงงานไร่และจำนวนที่ดิน เป็นตัวชี้วัดถึงอำนาจและฐานะของชนชั้นศักดินาต่างๆ ผู้ที่มีอำนาจสูงสุดย่อมเป็นผู้ที่มีสิทธิและถือครองกรรมสิทธิ์ปัจจัยในการผลิต และชั้นไพร่เองก็ไม่ได้มีความสำคัญทางชนชั้นเมื่อมีนายที่เป็นขุนนางชนชั้นสูงก็มักจะลืมหืมตา คิดดูถูกคนในชนชั้นเดียวกันจนเป็นที่น่ารังเกียจซึ่งลักษณะแบบนี้ มีมาจนถึงทุกวันนี้ การแบ่งแยกไพร่ ออกมาเป็นไพร่สม กับไพร่หลวง นั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการเกณฑ์แรงงานในฐานันดรไพร่ ที่มีหน้าที่รับใช้ทำมาหาเลี้ยงนายและปกป้องประเทศชาติ ไพร่เป็นผู้ที่ต้องเสียสละแรงงานบางส่วนเพื่อรับใช้ครอบครัวชนชั้นศักดินา จึงถือได้ว่าระบบไพร่เป็นระบบที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการเมืองสังคมและเศรษฐกิจในยุคอยุธยา เพราะบทบาทและหน้าที่ของไพร่ นั้นจึงเป็นเกียรติยศของผู้ที่มีศักดินาเท่านั้นที่จะมีไพร่อยู่ภายใต้การควบคุม และหน้าที่ในการผลิตการทำงานในภาคเกษตรกรรมการควบคุมแรงงานไพร่ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการจัดระเบียบสังคมในยามมีศึกสงคราม แรงงานไพร่คือกำลังรบ และเมื่อยามเว้นจากศึกสงคราม พวกเขาก็คือกำลังผลิตที่สำคัญ แต่สุดท้ายไม่ว่าพวกเขาจะสร้างคุณูปการเพียงใด ก็ไม่ได้ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาเหล่านั้นดีขึ้น กลับแย่ลงกว่าเดิมเพราะในระบบไพร่นั้น และผู้ปกครองสามารถเกณฑ์แรงงานไปใช้ได้แบบฟรีๆไม่ต้องเสียค่าจ้างในใดๆทั้งสิ้น เป็นระยะเวลาถึง ปีละ 6 เดือน สืบเนื่องมาจากการที่ชนชั้นไพร่ถูกเกณฑ์แรงงานไปทำภารกิจเพื่อชาติ จึงทำให้การทำมาหากินส่วนตัว ย่อมไม่มีความต่อเนื่องจนทำให้เกิดความยากจน ก็ต้องกู้ยืมเงินจนเป็นหนี้ เมื่อไม่มีเงินคืนก็ต้องขายลูกขายเมียขายตัวเองเพื่อเป็นทาสต่อไป อาจกล่าวได้ว่าระบบการเมืองในสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้ให้การสนับสนุนการชูดริตทางเศรษฐกิจของชนชั้นศักดินา ที่มีต่อชนชั้นไพร่และทาส

ภาพที่ 2 : แรงงานไพร่ในสมัยกรุงศรีอยุธยา

แหล่งที่มา : <https://board.postjung.com/1129741> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

สมัยกรุงธนบุรี (พ.ศ. 2310-2325)(ค.ศ. 1767-1782) ยุคสมัยที่มีการนำศึกสงครามเพื่อกอบกู้เอกราช เป็นสมัยที่มีระยะเวลาสั้นที่สุด สืบถอดมาเพียง 15 ปี ก็เปลี่ยนยุคสมัย โดยผู้กอบกู้เอกราชจากการเสียกรุงศรีอยุธยา ในครั้งที่ 2 นั่นคือ สมเด็จพระเจ้าตากสิน และโดยการปกครองในยุคสมัยนี้ยังคงเป็นระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ และได้มีการฟื้นฟูระบบไพร่ขึ้นมาอีกครั้ง โดยให้มีการฝากเลขให้บุคคลเป็นการขึ้นทะเบียนไพร่เพื่อจ่ายต่อการติดตามตัวและยังเป็นเครื่องตรวจสอบ ภายหลังได้ถูกใช้เพื่อจัดระเบียบชาติไทยขึ้นใหม่ จึงกล่าวได้ว่าระบบนี้ถือเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของชาติในทุกยุคสมัย ผ่านมาภายหลังจากการล่มสลายของรัฐเดิมและยังมีบทบาทสำคัญในการทำให้คนไทยรวมตัวกันได้จนเกิดเป็นพลังที่นำไปสู่การฟื้นตัวของชาติไทย ถึงแม้ว่าชนชั้นไพร่จะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างชาติไทย แต่ปัญหาของเรื่องความเหลื่อมล้ำก็ยังคงไม่ได้รับการแก้ไข และยังคงถูกกดขี่มาอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาเดียวกันนี้ได้เกิดกระแสโลกสมัยใหม่ที่มาพร้อมกับการปฏิวัติอเมริกา ในปี (ค.ศ. 1776) (พ.ศ. 2319) ได้ประกาศอิสรภาพจากอังกฤษและปฏิเสธรอำนาจของราชาธิปไตย นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงระบบการปกครองที่ยึดมั่นในเรื่องของ สิทธิเสรีภาพและอิสรภาพดังเช่นประเทศพัฒนาทั้งหลายจนสามารถสร้างรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มั่นคงและส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาค จนเกิดการปฏิวัติฝรั่งเศสในปี (ค.ศ. 1789) (พ.ศ. 2332) เกิดการตื่นตัวในเรื่องสิทธิของประชาชนทุกคนเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งชนชั้นและศาสนาทุกคนสามารถเข้ามามีบทบาท

ทางการเมืองได้ ทำให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานได้รับสิทธิเสรีภาพมีกฎหมายให้การคุ้มครองการรวมกลุ่มจัดตั้งตัวแทนของตน เพื่อถ่วงดุลอำนาจของกลุ่มผลประโยชน์อื่นๆทางสังคมแต่สำหรับประเทศไทยนั้นชนชั้นผู้ใช้แรงงานก็ยังคงเป็นเพียงชนชั้นผู้ใช้แรงงานเพื่อการผลิตและปกป้องบ้านเมืองและยังคงเป็นรากหญ้าที่ไม่มีสิทธิของตนเองอย่างชนชั้นอื่นๆต่อไป

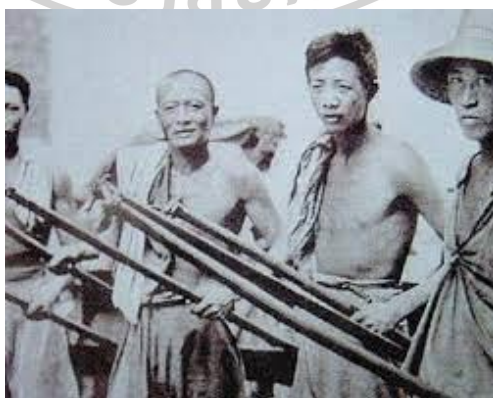
สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 2325 – 2329) (ค.ศ. 1782-1851)

พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (รัชกาลที่ 1) มีดำริให้สร้างอาณาจักรใหม่ตามแบบอาณาจักรกรุงศรีอยุธยาและได้มีการฟื้นฟูสถาบันกษัตริย์ รวมไปถึงการรื้อฟื้นรูปแบบการบริหารการปกครองบ้านเมืองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์อีกครั้ง ใช้ระบบศักดินาเป็นองค์ประกอบทางสังคมเศรษฐกิจและการเมืองเป็นหลัก การใช้แรงงานให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างวัดและวัง ของเจ้านายมากกว่าความเป็นอยู่ของราษฎร จึงทำให้มีการจัดวางโครงสร้างการจัดกองทัพที่ใช้จัดการทุกคนต้องเป็นทหาร โดยให้บังคับตามพระราชกำหนด (พ.ศ. 2317) (ค.ศ. 1774) ของยุคพระเจ้าตากสิน จึงถือว่าการ “สັกไพร่” มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อบ้านเมือง เนื่องด้วยในยุคนี้ยังมีศึกสงครามเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง แรงแรงไพร่และทาสจึงเป็นสิ่งสำคัญแต่กลับไม่ได้รับการดูแลต่อความลำบากของประชาชนผู้เป็นกำลังหลักในอาณาจักร สถาบันศาสนาถือเป็นสถาบันที่ทรงอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของประชาชน โดยเฉพาะแนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง บุญ - กรรม ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง จึงได้ใช้เป็นเครื่องมือในการอธิบายถึงความไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคมได้เป็นอย่างดีและยังมีบทบาทต่อการดำรงชีพของประชาชนส่งผลให้พลเมืองส่วนใหญ่มีความเชื่อในเรื่อง สิ่งศักดิ์สิทธิ์เชื่อในเรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ที่สืบทอดมาจากสมัยกรุงศรีฯ ที่ยกระดับขึ้นเป็นสมมุติเทพและเชื่อในความไม่เท่าเทียมกันเพราะมีบุญที่ต่างกัน การเกิดเป็นคนชนชั้นสูงได้เพราะเป็นคนมีบุญมากกว่าคนชนชั้นต่ำ ที่ต้องเกิดเป็นคนชั้นต่ำเพราะมีบุญน้อยหรือไม่มีบุญ จึงต้องยอมรับสภาพเพราะมันคือกฎแห่งกรรม เมื่อชนชั้นไพร่ถูกปลูกฝังจนกลายเป็นความเชื่อหรือเป็นการสร้างความมั่งงายกับประชาชนและเป็นที่ยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมาจนกลายเป็นวัฒนธรรมปฏิบัติให้สังคมชนชั้นศักดินา ใช้เป็นเครื่องมือในการกดขี่ชนชั้นไพร่ รวมไปถึงการอาศัยศาสนาเป็นเครื่องมือเพื่ออ้างความชอบธรรมในการปกป้องและต่อสู้กับการถูกกดขี่แทบทุกครั้ง ในช่วงสมัยรัชกาลที่ 2 และรัชกาลที่ 3 ยังมีปัญหาบ้านเมืองที่เกิดขึ้นอันเกิดจากการแย่งชิงอำนาจของเหล่าชนชั้นศักดินาที่มีการเปลี่ยนถ่ายอำนาจ จากกลุ่มหนึ่งไปยังอีกกลุ่มหนึ่ง จนกระทั่งในยุคสมัยรัชกาลที่ 3 เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจกับฐานอำนาจใหม่ขึ้น ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมือง จากควบคุมกำลังคนในระบบไพร่ ไปเป็นทรัพย์สิน

ทางเศรษฐกิจอันเป็นผลจากการค้าที่รัชกาลที่ 3 ได้ทรงทำการค้ากับชาวจีน ควบคุมไปกับการอพยพเข้ามาของชาวจีนเป็นจำนวนมากจึงเกิดเป็นแรงงานข้ามชาติ โดยส่วนใหญ่เข้ามารับจ้างเป็นคนแบกหามของที่ท่าเรือ และชาวจีนอีกกลุ่มที่กรุงเทพฯ ก็ถือได้ว่าเป็นแรงงานรับจ้างยุคแรกของสังคมไทย ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้ความสำคัญของชนชั้นไพร่ไม่เหลือคุณค่าอะไรเลยในสายตาของชนชั้นอื่นๆทางสังคม และเป็นการค้าที่ผูกขาดโดยผู้ได้ประโยชน์ก็มีเพียงชนชั้นศักดินาและเหล่าพ่อค้าชาวจีน(เจ้าสัว) ที่ได้รับการอุปถัมภ์จากชนชั้นศักดินาเท่านั้น

สมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง (พ.ศ. 2394-2453) (ค.ศ. 1851-1910)

ยุคสมัยรัชกาลที่ 4 พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อสยามได้เปิดสู่โลกตามการตกลงในสนธิสัญญาเบาว์ริง ในปี พ.ศ. 2398 (ค.ศ. 1855) อันสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงและกดดันจากประเทศอาณานิคมทั้งหลายทำให้ รัชกาลที่ 4 ต้องตรากฎหมายขึ้นบังคับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางสังคมและเศรษฐกิจ จากการผลิตเพื่อกินเพื่อใช้ จนได้พัฒนามาสู่การผลิตเพื่อการค้าทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจและปฏิบัติมาเป็นการผสมผสานกับระบบทุนนิยม ระบบการค้าที่เคยผูกขาดกลายมาเป็นระบบการค้าแบบเสรี และเกิดการเข้ามาขายแรงงานของกลุ่มแรงงานจีน จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ผู้ใช้แรงงานได้รับค่าตอบแทน เมื่อชาวจีนจำนวนมากอพยพเข้ามาขายแรงงานทำให้ จึงมีโอกาสที่จะต่อรองราคาได้อย่างเต็มที่ ส่งผลให้เกิดการกดราคาค่าแรงเกิดการเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างขึ้น เพราะการเข้ามาขายแรงงานของชาวจีนเป็นลักษณะแรงงานอิสระ จึงไม่มีนายคอยคุ้มครองหรือให้ความช่วยเหลือทำให้กลุ่มแรงงานจีนต้องช่วยกันเองด้วยการรวมกลุ่มกันในรูปแบบของ “อั้งยี่” เป็นการดูแลปกป้องสิทธิประโยชน์ของกลุ่มแรงงานจีน ไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง

ภาพที่ 3 : แรงงานชาวจีน

แหล่งที่มา : <https://www.thaipost.net/main/detail/30155> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

เมื่อรวมกลุ่มใหญ่กันมากขึ้น ก็เกิดปัญหาเรื่องกลุ่มแก๊งค์ เกิดการแย่งชิงแหล่งทำมาหากิน รวมไปถึง การเคลื่อนไหวนัดหยุดงานของแรงงานจีน ทำให้เกิดการหยุดชะงักของท่าเรือ ส่งผลกระทบต่อการ ขนส่งสินค้าต่างๆ ด้วยปัญหาเรือร้างเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของแรงงานจีนที่มีอย่างต่อเนื่อง มาจนถึงยุค สมัยรัชกาลที่ 5 ทำให้ต้องออกกฎหมายอั้งยี่ ขึ้นในปี (พ.ศ.2441 - พ.ศ. 1898)

คือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำในลักษณะอั้งยี่ ร.ศ.116 เพื่อมาควบคุมการ รวมตัวของแรงงานจีน ทำให้อั้งยี่กลายเป็นสิ่งต้องห้ามในสังคมไทยนับตั้งแต่นั้นมา อย่างไรก็ตามระบบ เกณฑ์แรงงานไพร่ก็ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องเช่นกัน ความแตกต่างระหว่างแรงงานไพร่ไทยกับแรงงาน จีน คือการเกณฑ์แรงงานไทยไทยเพื่อใช้งานเป็นของฟรี ส่วนรายได้เพื่อการดำรงชีพของแรงงานไพร่ คือการทำนานนอกช่วงเวลาเกณฑ์แรงงาน ซึ่งทำได้แค่เพียงพอกับการเลี้ยงชีพเท่านั้น ถ้า หากไม่พอกินก็ต้องขายตัวขายลูกขายเมียไปเป็นทาสแรงงานไพร่ และถูกกดขี่ขูดรีดซ้ำซ้อนอย่างไม่มีที่ สิ้นสุด แรงงานจีนจะได้รับค่าจ้างเป็นตัวเงินคนเหล่านี้จึงดำรงชีพด้วยการขายแรงงาน เมื่อระบบทุน เกิดขึ้นควบคู่กับระบบศักดินาทำให้ชาวจีนที่พอมืออันจะกิน ก็ตั้งตนเป็นนายทุนเข้ามาผูกขาดอาชีพการ เกือบอาชีพเพื่อความมั่นคงทางสังคมจึงเกิดเป็นชนชั้นใหม่ขึ้นในแผ่นดินสยามคือ ชนชั้นกลาง ด้วยสภาพ ทางสังคมและเศรษฐกิจเช่นนี้มีชนชั้นกลางที่เป็นชาวจีนย่อมมีโอกาส เป็นได้อาชีพแบบผูกขาดได้อย่าง ง่ายดายระบบขูดรีดเริ่มเกิดขึ้นโดยมีการขูดรีดภาษีกับพวกชาวไร่ชาวนาอย่างไร้ความปราณีทั้งใช้ กำลังและกฎหมายบีบบังคับ รัฐเองก็ไม่ได้ใส่ใจกับความช่วยเหลือใดๆกับชาวไร่ชาวนากลับไป สนับสนุนการเอาเปรียบและเข้าข้างนายภาษีชาวจีน เมื่อประชาชน ชนชั้นแรงงานได้รับการเดือดร้อน กันมากขึ้นก็จะพากันเคลื่อนไหวดูสู้เรียกร้องจึงเป็นเหตุให้เกิดกบฏชาวนาขึ้นหลายต่อหลายครั้ง

เมื่อเข้าสู่รัชสมัยพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เหล่านายทุนจีน(เจ้าสัว) เจริญเติบโตอย่าง ต่อเนื่องภายใต้ระบบเจ้าภาษีนายอากรตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 4 ได้รับแต่งตั้งให้เป็นขุนนางและยังมีการ สร้างสายสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยการแต่งงาน ไขว้กันไปมาทำให้นายทุนจีนเหล่านั้นเข้ามามีบทบาท และอิทธิพลทางเศรษฐกิจของประเทศ ถือเป็นผู้กำหนดทิศทางของสยามเลยก็ว่าได้ ทำให้รัชกาลที่ 5 ต้องหาหนทางตั้งอำนาจกลับขึ้นมาจากมือของคนเหล่านี้ด้วยการปฏิรูปประเทศสยามเกิดเป็นรัฐ สมบูรณาญาสิทธิราชย์อย่างสมบูรณ์ โดยมีรูปแบบการบริหารเป็นแบบรวมศูนย์อำนาจในลักษณะจาก บนลงล่างโดยเบื้องบน กษัตริย์ เป็นผู้กำหนดซึ่งประยุกต์มาจากตัวแบบของยุโรปแล้วนำมาปรับใช้ให้ เหมาะกับภาวะของประเทศในช่วงเวลานั้น นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคและมีการ เปลี่ยนแปลงกฎหมายบางอย่างเพื่อให้เจริญเหมือนดังประเทศที่พัฒนา ในการปฏิรูปโครงสร้าง

ในสังคมมักถูกตีค่าของความเป็นคนที่ต่ำเตี้ยมาตั้งแต่ในอดีต การที่รัฐจะออกกฎหมายหรือให้สิทธิประโยชน์ใดๆกับกลุ่มผู้ใช้แรงงานมักจะได้รับเป็นชุดสุดท้ายหรือไม่ได้เลย จึงทำให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานและราษฎรผู้ยากจน ก็ยังคงตกอยู่ในวังวนของความยากจนเหมือนเดิม เมื่อแรงงานไทยขยายตัวมากขึ้น แต่ยังไม่ได้รับสิทธิในการรวมกลุ่มกัน ทำให้พวกเขาชนต้องเข้ามาช่วยเหลือด้วยการเคลื่อนไหวขับเคลื่อนนโยบายหลักๆคือการต่อสู้เพื่อไม่ให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานและราษฎรถูกกดขี่เพื่อให้เกิดสิทธิในหมู่ผู้ใช้แรงงาน เมื่อหลักสิทธิมนุษยชนถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนจะต้องได้รับและเมื่อไม่เป็นเช่นนั้นประชาชนย่อมโหยหาสิทธิความเท่าเทียมกัน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม จึงทำให้ทุกคนต่างเรียนรู้ที่จะก้าวเดินไปข้างหน้าเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิเสรีภาพความเสมอภาคและภราดรภาพ สอดคล้องกับกฎหมายขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) แต่ความเป็นจริงผู้มีอำนาจในสังคมสยามช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองนั้นเต็มไปด้วยการกดขี่ เอารัดเอาเปรียบกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ซึ่งการแก้ไขปัญหาคือการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อกำจัดเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคปิดกั้นสิทธิเสรีภาพให้หมดสิ้นไป จนนำไปสู่ การปฏิวัติในปี พ.ศ. 2475 ค.ศ. 1932 จึงเกิดการรวมกลุ่มของผู้ที่มีแนวคิดอุดมการณ์แบบเดียวกันในนาม “คณะราษฎร” ที่นำไปสู่การเปลี่ยนผ่านการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 24 มิถุนา 2475 และทำให้ประชาชนชาวสยามมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นครั้งแรก และให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพความเสมอภาคแก่ประชาชนชาวสยาม อย่างเท่าเทียมกัน เป็นครั้งแรกอีกด้วย

ภาพที่ 4 : คณะราษฎร

แหล่งที่มา : <https://www.thepeople.co/read/24284> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

จึงเกิดการเคลื่อนไหวในขบวนการแรงงานในหลายรูปแบบ มีการประท้วงมาจากกลุ่มหลากหลาย อาชีพรวมไปถึงกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจถือเป็นจุดเริ่มต้นที่กลุ่มผู้ใช้แรงงาน ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นทางการเมืองแทบทุกรูปแบบ และมีความตระหนักถึงเรื่องสิทธิแห่งความเป็นมนุษย์จนนำไปสู่การให้ความสำคัญต่อสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกัน และเป็นครั้งแรกที่ผู้ใช้แรงงานมีสิทธิอย่างเป็นทางการเป็นรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ จึงเกิดเป็นความเชื่อมโยงของกลุ่มผู้ใช้แรงงานทั้งหมดเข้าด้วยกันและกลายเป็นพวกเดียวกันก็คือ **“คนชนชั้นแรงงานกรรมกร”** ทำให้เกิดการรวมตัวกันของผู้ใช้แรงงานหรือกรรมกร จนก่อตั้งสมาคม **“กรรมกรรตรางแห่งสยาม”** ในวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2475 มีการเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิของผู้ใช้แรงงาน จนประสบความสำเร็จ จึงถือได้ว่าเป็นก้าวแรกที่นำไปสู่ความตื่นตัวทางการเมืองของผู้ใช้แรงงาน

เข้าสู่สมัยของ รัชกาลที่ 8 พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล มีการจัดตั้งองค์กรของประชาชนทั่วไปในระดับชาติชื่อ **“สมาคมอนุกรรมกร”** เพื่อให้ความช่วยเหลือ แก่ผู้ใช้แรงงานทั้งหลาย ในชัยชนะของกลุ่มผู้ใช้แรงงานส่งผลให้สมาคมกรรมกรกลายเป็นพลังสำคัญในทางการเมืองอย่างชัดเจน เริ่มมีการเกิดขึ้นของพรรคการเมืองที่สมาคมกรรมกรต่างๆให้การสนับสนุนอย่างแพร่หลาย แต่สมาคมทั้งหลายก็ยังคงเป็นลักษณะแบบกึ่งทางการเมือง เพราะยังไม่มีกฎหมายแรงงานที่ให้การรับรองการรวมกลุ่มที่ชัดเจน เป็นไปโดยอาศัยสิทธิเสรีภาพตามหลักรัฐธรรมนูญภายใต้ปกครองระบอบประชาธิปไตยกำหนดไว้เท่านั้น หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองพ.ศ. 2475 จนถึงปีพ.ศ. 2500 (ค.ศ. 1932-1957) ยุคนี้ได้กลายเป็นสมัยที่ถูกครอบงำโดยระบบเผด็จการทหาร เศรษฐกิจไทยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วแต่ความเหลื่อมล้ำกลับมีสูงขึ้น ประเทศไทยในเวลานั้นกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมการขยายตัวของความเป็นเมืองเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการได้รับค่านิยมเสรีภาพแบบตะวันตก ทำให้เกิดสำนึกทางการเมืองที่นำไปสู่การเคลื่อนไหวเดินขบวนของกลุ่มผู้ใช้แรงงานหลายต่อหลายครั้ง จนกระทั่งมีพระราชบัญญัติแรงงานฉบับแรก พ.ศ. 2499 ที่เป็นกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและแรงงานสัมพันธ์ ในพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันนี้ได้ให้สิทธิผู้ใช้แรงงานรวมกลุ่มกันจัดตั้งสหภาพและมีสิทธินัดหยุดงานได้ ในช่วงเวลาเกิดการเคลื่อนไหวของผู้ใช้แรงงานขยายวงกว้างออกไปทำให้ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เข้าทำการรัฐประหารในปีต่อมา ส่งผลให้พระราชบัญญัติแรงงานต้องถูกยกเลิกไป ทำให้กระบวนการแรงงานต้องหยุดลง ส่งผลให้การรวมกลุ่มของผู้ใช้แรงงานเป็นไปโดยแบบลับๆ ไม่มีกฎหมายรับรองและไม่มี การก่อตั้งเป็นสมาคมหรือสหภาพแรงงานแต่อย่างใด แต่เป็นเพียงให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันใน

ยามเจ็บป่วย ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจที่ยังคงปรากฏอยู่ตลอดเวลา คนยากจนในชนบทคนใช้แรงงาน หรือชาวไร่ชาวนาต่างไม่พอใจกับสภาพของตนในสังคมมากขึ้น จึงทำให้เกิดสำนึกว่ารัฐปฏิบัติต่อพวกเขาอย่างเลวร้าย จึงเป็นสิ่งต่อกย้ำว่า พวกเขาจะต้องมีสิทธิในการรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรเพื่อปกป้องคุ้มครองพวกเขาให้ได้ รัฐบาลได้เปลี่ยนแปลงนโยบายทางเศรษฐกิจมีการส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนในภาคเอกชนมากขึ้น ระบบทุนนิยมได้พัฒนาขึ้นเรื่อยๆ เริ่มขยายเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมมีการนำเอาเครื่องจักรกลเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต เกิดการหลั่งไหลเข้ามาของชาวจีน ที่เป็นพวกนายทุนที่คิดจะเข้ามาตั้งรกรากอย่างถาวร รัฐก็ส่งเสริมให้นักลงทุนมาลงทุนในประเทศ ทำให้การผลิตในภาคอุตสาหกรรมขยายขึ้นจนเกิดชนชั้นใหม่ขึ้นในสังคมเศรษฐกิจไทย คือ **ชนชั้นแรงงานหรือกรรมกรโรงงาน** ซึ่งก็คือชาวนาชาวไร่ที่ต้องทอดทิ้งวิถีแบบชนบท เข้ามาหางานทำ มาขายแรงงานในเมืองจนก่อเกิดเป็นช่องว่างระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท รัฐก็ยังคงไม่ใส่ใจในปัญหาของผู้ใช้แรงงานไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านชีวิตความเป็นอยู่ การทำงาน และโอกาสในการเข้าถึงสิทธิ การถูกกดขี่ที่ยังเกิดขึ้นอยู่เสมอ แม้แต่ค่าแรงก็ได้รับเพียงน้อยนิด แค่นี้พอยังชีพเท่านั้นทำให้ช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนมากขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้ชนชั้นแรงงานมีความรู้สึกที่ไม่มั่นคงถูกโดดเดี่ยวและไร้ซึ่งอำนาจไม่อาจช่วยตนเองได้จึงมองความเห็นของจำเป็นที่จะต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต จนกระทั่งผ่านเข้าสู่ **ยุค 14 ตุลา 2516 (ค.ศ. 1973)** มีการประท้วงกฎหมายแรงงานที่ไม่เป็นธรรมและมีการนัดหยุดงานของกลุ่มแรงงานหลายครั้งในบรรยากาศที่ไม่เป็นประชาธิปไตยกลายเป็นสิ่งที่สังคมไทย ไม่สามารถยอมรับได้อีกต่อไป ด้วยการร่วมมือร่วมใจของนักศึกษา ชาวนา กรรมกร และประชาชนโดยมีกลุ่มวิัยรุ่น เป็นหัวหอกสำคัญที่นำการเคลื่อนไหวคัดค้านและผลักดันให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในบ้านเมือง ทำให้ขบวนการแรงงานฟื้นคืนชีพอีกครั้งและเกิดความฮึกเหิมเพื่อต่อสู้กับความไม่ยุติธรรม จึงเกิดการลุกขึ้นต่อสู้เรียกร้องสิทธิของกลุ่มในแนวทางที่แข็งกร้าวอาจเป็นจุดเริ่มต้นของการต่อสู้ระหว่างชนชั้นอย่างชัดเจน คือระหว่างชนชั้นศักดินากับชนชั้นแรงงาน ที่ฝ่ายหลังได้เกิดสำนึกทางชนชั้นร่วมกันมารวมตัวกันจากทุกภาคส่วน จนกลายเป็นปีกแผ่นถือเป็นยุคที่กลุ่มผู้ใช้แรงงานมีการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการเมือง ร่วมกับขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมอื่นอย่างเด่นชัด จนเกิดเป็นพลังขึ้น เป็นการรวมตัวกันของนักศึกษา, ชาวนา, ผู้ใช้แรงงาน(กรรมกร) และประชาชน บทบาทในการผลักดันนโยบายสำคัญๆ ให้เป็นนโยบายชาติ จนสามารถร่วมกันผลักดันจนเกิดกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ขึ้นในปีพ.ศ. 2518 ที่มีการรับรองสิทธิในการรวมกลุ่มของผู้ใช้แรงงานจัดตั้งเป็นสหภาพแรงงานขึ้นทำให้สมาคมลูกจ้างต่างๆ เปลี่ยนสภาพเป็นสหภาพแรงงานที่มีบทบาทหน้าที่

เป็นตัวแทนปกป้องผลประโยชน์ของผู้ใช้แรงงานและเป็นคนการเคลื่อนไหวทางสังคมถือได้ว่าเป็น
พัฒนาการก้าวสำคัญของขบวนการแรงงานไทย

ภาพที่ 5 : เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516

แหล่งที่มา : https://www.silpa-mag.com/history/article_40175

(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

และขบวนการแรงงานต้องหยุดลงอีกครั้ง จากการกระทำรัฐประหารเมื่อวันที่ **6 ตุลาคม 2519** ทำให้
ผู้ใช้แรงงานต้องกลับเข้ามาอยู่ในกรอบที่เขาขีดไว้ให้ และกลายเป็นขบวนการสหภาพแรงงานแค่
ภายในโรงงานเท่านั้น การที่ขบวนการแรงงานไทยต้องถูกบีบบังคับให้ต้องยอมอยู่เพียงในกรอบ
ส่งผลให้ขบวนการแรงงานมีขนาดเล็กลง ไม่สามารถขยายฐานสมาชิกได้ ถูกจำกัดด้วยเงื่อนไขให้
ต่อสู้ได้เพียงเพื่อปากท้องและแก้ไขในรั้วโรงงาน ส่งผลให้ไม่สามารถแก้ปัญหาให้กับกลุ่มผู้ใช้แรงงานได้
อย่างแท้จริงทำให้ขบวนการแรงงานไม่มีพลังและสูญเสียอำนาจต่อรองทางการเมือง รัฐยังได้ออก
กฎหมายเพื่อกีดกันไม่ให้แรงงานส่วนต่างๆ ได้มีโอกาสรวมตัวกัน像在ในอดีต ผลกระทบในครั้งนี้อยู่
ในความทรงจำของชนชั้นแรงงานไทยจนถึงปัจจุบัน

ภาพที่ 6 : เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519

แหล่งที่มา : https://www.matichon.co.th/article/thinkstation-12/news_1702036

(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

เมื่อประเทศไทยเข้าสู่ยุคอุตสาหกรรมหนักจึงเกิดแผนพัฒนาเศรษฐกิจไทยไทยแลนด์ 3.0 ขึ้นทำให้ภาคเกษตรต้องถูกลดบทบาทลงและส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมและการส่งออกจนกลายเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจแทน นโยบายต่างๆที่ออกมาล้วนเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มนายทุนเป็นส่วนใหญ่เพื่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในสายการผลิต จึงนำเอาเครื่องจักรอัตโนมัติหรือหุ่นยนต์แทนที่แรงงานมนุษย์ ยังเป็นการลดต้นทุนการผลิตอีกด้วยทำให้คนจำนวนมากต้องตกงานในขณะที่ค่าครองชีพสูงขึ้น แม้แต่ในชนบทยังส่งผลให้ผู้ใช้แรงงานไทยต้องตกอยู่สภาวะไร้งานไร้เงิน หรือมีก็ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และไร้อำนาจกลายเป็นปัญหาเรื้อรังที่ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเจอกับดักต่างๆ จากปัญหาต่างๆเหล่านี้จึงชี้ชัดว่านโยบายแผนพัฒนาเศรษฐกิจไทยไทยแลนด์ 3.0 ถือเป็นนโยบายที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศและไม่สามารถผ่าตัดให้เดินต่อไปข้างหน้าได้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจไม่ได้ประโยชน์ใดๆต่อกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

จนปัจจุบัน ซึ่งเห็นได้ชัดจากเหตุการณ์ในช่วงอาการโรค โควิด-19 ที่ผู้ใช้แรงงานถูกละเลยนอกจากนั้นยังเกิดการผูกขาดทางด้านเศรษฐกิจโดยกลุ่มทุนขนาดใหญ่ที่เป็นในทุนของรัฐบาลแม้ที่ผ่านมาขบวนการแรงงานได้เข้าไปร่วมเคลื่อนไหวทางการเมือง แต่กลับไม่ได้เป็นผู้กำหนดทิศทางหลักอันสืบเนื่องจากความแตกแยกของขบวนการแรงงาน ทำให้ไม่มีจุดร่วมในเชิงเอกภาพเหมือนในอดีต การที่ระบบสังคมไทยยังคงเป็นระบบอุปถัมภ์ ที่เป็นรากแก้วอย่างลึกลงไปในความเชื่อเกี่ยวกับบารมี

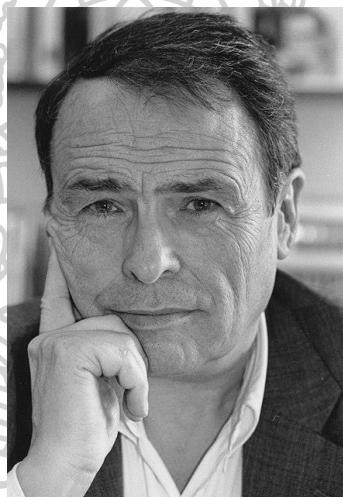
ของอภิสิทธิ์ชนที่อยู่เหนือคนธรรมดาให้ได้เห็นอยู่ตลอดเวลาจนถึงปัจจุบัน และความไม่เท่าเทียมกัน ทำให้พวกเขาขาดโอกาสในการได้รับการศึกษาทำให้ขาดความรู้ ต้องถูกดูถูกและด้อยค่าตนเองจึงทำให้ไม่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และมองว่าการเมืองเป็นเรื่องไกลตัว การเมืองเป็นของชนชั้นอื่นที่มีความรู้และความพร้อมกว่าตน การที่กลุ่มคนในสังคมอื่นไม่ค่อยให้การยอมรับกลุ่มแรงงานมองว่าเป็นคนชั้นต่ำ ไม่มีเกียรติและไม่ค่าของความเป็นคนอย่างคนในสังคมอื่น และมองว่าคนกลุ่มนี้ไม่ได้มีบทบาทในการสร้างสรรค์ประเทศ จนกลายเป็นความคุ้นชินกับภาพของกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่อยู่ในสถานะเป็นผู้พึ่งพามาโดยตลอด การที่จะให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานที่เป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เข้าไปปกป้องรักษาผลประโยชน์และต่อรองสิทธิประโยชน์ต่างๆร่วมกัน เพราะกลุ่มผู้ใช้แรงงานเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ของประเทศที่ถูกกลืนจากภาครัฐมาโดยตลอด และถูกละเมิดสิทธิอยู่เสมอ เพื่อลดช่องว่างระหว่างกลุ่มคนในสังคมอื่นกับกลุ่มผู้ใช้แรงงานให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาคกันมากขึ้น กลุ่มผู้ใช้แรงงานจะต้องยอมรับในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเท่าเทียมกับกลุ่มคนในสังคม ฉะนั้นจะต้องให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานหรือขบวนการแรงงานได้รับสิทธิทางการเมือง ดังเช่นกับกลุ่มอื่นทางสังคมต้องให้เกิดการพัฒนาของกลุ่มผู้ใช้แรงงานไปสู่การเป็นพรรคการเมืองที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืนดำรงอยู่ได้จริงหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยเพื่อจะทำให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานหลุดพ้นจากบ่วงความคิดและออกจากกรอบแนวคิดต่างๆ จมมารวมกันสร้างกระบวนการแรงงาน ที่ทรงพลังและมีความเข้มแข็งเหมือนอย่างประเทศพัฒนาทั้งหลายโดยรวมกันสร้างปัจจัยที่เกื้อหนุนให้เกิดการพัฒนาการรวมกลุ่มผู้ใช้แรงงานต่อไป

1.2 ข้อมูลทางด้านปรัชญาและอิทธิพลทางความคิดของชนชั้นกรรมาชีพ

ชนชั้นและรสนิยม

ผู้ปีแอร์ บูดีเยอร์ นักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศส ผู้แต่งหนังสือ Distinction : A Social Critique of the judgement of the Taste (1994) ได้แสดงให้เห็นว่ารสนิยมไม่ใช่ความเป็นธรรมชาติของคนในแต่ละชนชั้น เช่น การที่ชนชั้นกรรมาชีพชื่นชอบงานศิลปะแนวตลาด (popular art) ก็ไม่ใช่ธรรมชาติโดยกำเนิดของพวกเขา และก็ไม่ใช่สิ่งที่ได้มาจากการอบรมบ่มเพาะที่รัฐสำนัก หากแต่รสนิยมเป็นผลมาจากสภาพการเงินในการดำรงชีวิตรวมถึงเงื่อนไขในการดำรงชีวิตของชนชั้นที่ถูกวัฒนธรรมเข้ามาในตัวเรา ทำให้รู้สึกเหมือนเป็นธรรมชาติโดยอาศัยการทำงานของ ฮาปีตุส คือ ทุนทางร่างกาย เช่น รูปร่าง หน้าตา และกริยา ฯลฯ ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้มาแต่กำเนิด ที่คอยกำกับการทำงานของคนและด้วยการทำงานของฮาปีตุสนี้ จึงทำให้รสนิยมมีแนวโน้มที่จะผลิตซ้ำ วิถีชีวิตและความเป็นชนชั้นนั้นต่อไป แม้ชนชั้นทั้ง 2

จะบริโภคสินค้าที่ผลิตในสังคมเมืองเหมือนกัน แต่**ฮาบิตุส**เดิมของแต่ละชนชั้น พวกเขามีการเลือกบริโภคแตกต่างกัน เช่นในขณะที่ชนชั้นกรรมาชีพ มีวิถีในวันธรรมดาเหมือนคนเมืองทั่วไป แต่ในวันอาทิตย์พวกเขาจะมารวมตัวกันรับประทานอาหารร่วมกันซึ่งแสดงออกถึงรูปแบบวิถีชีวิตที่เป็นกันเองตามแบบชนบท ส่วนชนชั้นที่เหนือกว่า นั้นเลือกรับประทานอาหารในบ้าน แทนที่จะไปรับประทานอาหารนอกบ้านตามร้านอาหารราคาแพง การรับประทานอาหารในบ้านได้รับการอธิบายว่าเป็นชีวิตที่เรียบง่ายเป็นกันเอง แต่เมื่อนำทั้งสองชนชั้นมาเปรียบเทียบกันแล้วจะพบว่าภายใต้ความเรียบง่ายนั้นมีได้มีความเหมือนกันเลย(มณฑิวิวรรตน์)

ภาพที่ 7 : ปีแอร์ บูดีเยอร์

แหล่งที่มา : <https://hmong.in.th/wiki/Bourdieu> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ฮาบิตุส (Habitus) สังคมวิทยา คือ นิสัยติดตัวสังคมทักษะและการแสดงออก เป็นวิถีที่บุคคลรับรู้โลก โขเชียยลรอบตัวและตอบสนองต่อสิ่งนั้น นิสัยเหล่านี้มักจะแบ่งปันโดยผู้ที่มีภูมิหลังคล้ายคลึงกัน (เช่น ชนชั้นทางสังคมศาสนาสัญชาติชาติพันธุ์การศึกษาและอาชีพ) ที่อยู่อาศัยได้มาจากการเลียนแบบ (mimesis) และเป็นความจริงที่บุคคลเข้าสู่สังคมซึ่งรวมถึงประสบการณ์และโอกาสของแต่ละบุคคล ดังนั้นที่อยู่อาศัยจึงแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมของกลุ่มและประวัติส่วนตัวที่หล่อหลอมร่างกายและจิตใจ เป็นผลให้รูปทรงนำเสนอการกระทำทางสังคมของแต่ละบุคคล แหล่งที่มา :

https://hmong.in.th/wiki/Body_habitus

ภาพที่ 8 : วิถีชีวิตในการกินอาหารของชนชั้นกรรมาชีพ

แหล่งที่มา : <https://becommon.co/culture/taste-for-thought-labor-food/>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 9 : วิถีชีวิตในการกินอาหารของชนชั้นกลางและชนชั้นสูง

แหล่งที่มา : <https://www.japaikin.com/hotel-buffet-promotion-bkk/>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

สาเหตุที่แรงงานไทยอ่อนแอ

สาเหตุที่ทำให้การรวมกลุ่มของผู้ใช้แรงงานไทยมีความอ่อนแอจนไม่อาจมีการพัฒนาไปสู่กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองที่เข้มแข็งในรูปแบบขององค์กรทางการเมืองหรือพรรคการเมืองที่เข้มแข็ง และมีความยั่งยืนได้นั้นสามารถสรุปและจำแนกปัจจัยที่ออกมาได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านการปกครองที่ไม่เป็นประชาธิปไตย
2. ปัจจัยการขาดประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพัฒนาการการรวมกลุ่มที่ต่อเนื่อง
3. ปัจจัยการไม่มีแนวคิดอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน
4. ปัจจัยการมีข้อห้ามดำเนินกิจกรรมทางการเมือง
5. ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรมและจารีตประเพณีที่ไม่สร้างความเท่าเทียม
6. ปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม
7. ปัจจัยการไม่มีมวลชนเป็นฐานทางการเมือง
8. ปัจจัยที่เป็นเงื่อนไขข้อจำกัดของกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพในการรวมกลุ่มของผู้ใช้แรงงาน

อารมณ์ความรู้สึกของคนชั้นกลางที่มีต่อกรรมกร

อารมณ์ความรู้สึกของคนชั้นกลางที่มีต่อกรรมกรในสังคมไทยนั้น เกิดขึ้นจากระบบคุณค่าที่ดำรงอยู่ และได้รับการผลิตซ้ำตลอดมา ระบบคุณค่านี้อาจแยกออกได้เป็น 3 มิติ ได้แก่คุณค่าในมิติความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในชีวิตที่เกิดขึ้นจากความดี/เลวส่วนบุคคล คุณค่าในมิติความสะอาด สุขภาพ อนามัย และรูปลักษณ์ทางกาย และคุณค่าในมิติทางเศรษฐศาสตร์ คุณค่าเหล่านี้ทำให้ชนชั้นกลางรับรู้ และรู้สึกว่าการกรรมกรมีลักษณะตรงกันข้ามกับระบบคุณค่าที่ตนเองยึดถือ กลายเป็นโครงสร้างทางอารมณ์ความรู้สึกที่ฝังลึกในจิตใจชนชั้นกลางจนมองเห็นว่ากรรมกรด้อยกว่าตนเองในทุกด้านและสมควรที่จะอยู่ในสถานะชนชั้นล่างของสังคม(วรรณรัตน์, 2564)

พิจารณาในอารมณ์ความรู้สึก

ระบบความสัมพันธ์ทางสังคมที่กดทับกรรมกรมาโดยตลอด นักวิชาการแรงงานและผู้นำแรงงาน ที่อธิบายปัญหาความยากจนและความเสียเปรียบของกรรมกร ว่ามีสาเหตุมาจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ การเมือง และกฎหมาย ที่ส่งผลให้กรรมกรได้รับค่าจ้างต่ำ และไม่สามารถรวมตัวกันเป็นสหภาพแรงงานที่เข้มแข็งเพื่อต่อรองเรื่องค่าจ้างและสวัสดิการได้ ซึ่งแม้ว่าปัจจัยเหล่านี้จะมีผลต่อฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของกรรมกร แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นๆที่ควรได้รับการศึกษา คือ ความหมายของ

“กรรมกร” อันเกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกของคนในสังคม นั่นก็คือคนชั้นกลาง ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีบทบาทอย่างกว้างขวางที่สุดและมีอิทธิพลมากที่สุดในการสร้างความหมายของสิ่งต่างๆ ตลอดระยะเวลาหลายทศวรรษที่ผ่านมา เนื่องจากมีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีการศึกษาสูง ทำงานผลิตสื่อหลายชนิด และเป็นผู้บริโภคสินค้าและบริการรายใหญ่ที่สร้างมาตรฐานของรสนิยมในการบริโภคสินค้า จนทำให้ความจริง ความดี และความงามตามรสนิยมของชนชั้นกลางกลายเป็นความหมายและระบบคุณค่าที่สังคมยอมรับ การศึกษาถึงความหมายของกรรมกรที่ชนชั้นกลางรับรู้และผลิตซ้ำ จะทำให้สามารถเข้าถึงปัญหาที่สำคัญ ที่กรรมกรต้องเผชิญมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัญหาที่อยู่ลึกลงไปและยังเป็นปัญหาที่เป็นรากฐานของปัญหาอื่นๆ ในชีวิตของกรรมกร นั่นคือ ปัญหาในมิติอารมณ์ความรู้สึก และระบบคุณค่าที่สังคมยึดถือ ซึ่งความเข้าใจในเรื่องระบบคุณค่าและอารมณ์ความรู้สึกของชนชั้นกลางเช่นนี้ จะช่วยให้มองเห็นได้ว่าการแก้ปัญหกรรมกรจะต้องแก้ทั้งปัญหาเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจและการเมือง และต้องรื้อถอนระบบคุณค่าและอารมณ์ความรู้สึกของชนชั้นกลางไปพร้อมกัน

เพื่อที่จะเข้าใจความหมายหลักของ “กรรมกร” ในสังคมไทย จำเป็นต้องเริ่มจากการทำความเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของชนชั้นกลางที่วางอยู่บนคุณค่าและจริยธรรมที่ชนชั้นกลางยึดถือ อันเป็นรากฐานที่สำคัญที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกและการสร้างความหมายของกรรมกรในฐานะคู่ตรงข้ามที่ด้อยกว่าชนชั้นกลางในทุกด้าน อารมณ์ความรู้สึกของชนชั้นกลางต่อ “กรรมกร” นั้นเป็นผลมาจากระบบคุณค่าและอัตลักษณ์ของชนชั้นกลางเอง ที่ทำให้ชนชั้นกลางรับรู้และสร้างความหมายของ “กรรมกร” ในเชิงลบตลอดมา แม้ว่ากรรมกรเองจะพยายามต่อสู้ แต่ปัจจัยแวดล้อมหลายประการก็ทำให้ความหมายที่กรรมกรสร้างให้แก่ตัวเอง ไม่อาจเปลี่ยนแปลงหรือเข้าไปแทนที่ความหมายที่ชนชั้นกลางสร้างและผลิตซ้ำได้เลย อารมณ์ความรู้สึกของคนในสังคมไทยต่อกรรมกร จึงมิได้มีแนวโน้มดีขึ้นตลอดระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา

ระบบคุณค่าที่เป็นพื้นฐานทางอารมณ์ความรู้สึกของชนชั้นกลาง

การทำความเข้าใจอารมณ์ความรู้สึก จำเป็นที่จะต้องเข้าใจพลังที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์อยู่อย่างแนบแน่น ได้แก่ ระบบคุณค่าของสังคม เพราะการตัดสินใจให้คุณค่าแก่สิ่งใดว่างาม ดีเลว สัมพันธ์กับอารมณ์ความรู้สึก อย่างแยกไม่ได้ จนอาจจะกล่าวได้ว่าระบบคุณค่าของคนในสังคมย่อมเป็นพื้นฐานทางอารมณ์ความรู้สึกของผู้คนในสังคมนั้นๆ ในที่นี้จะได้พิจารณาระบบคุณค่าที่เป็นพื้นฐานอารมณ์ความรู้สึกของชนชั้นกลางที่มีต่อ “กรรมกร” ใน 3 มิติด้วยกัน ได้แก่

1. คุณค่าในมิติความสำเร็จหรือความล้มเหลวในชีวิตที่เกิดขึ้นจากความดี/เลวส่วนบุคคล

2. คุณค่าในมิติความสะอาด สุขภาพอนามัย และรูปลักษณ์ทางกาย และ

3. คุณค่าในมิติทางเศรษฐศาสตร์

ระบบคุณค่าทั้ง 3 มิติดังนี้ทำให้คนชั้นกลางแยกตัวเองเป็นคนละ “ชั้น” กับกรรมกร และเกิดการสร้างความรู้สึกที่ว่าตัวเองมีสถานะที่สูงกว่ากรรมกร เพราะกรรมกรมีคุณลักษณะที่ต่ำต้อยและไม่น่าพึงพอใจหรือแม้แต่น่ารังเกียจในบางเรื่อง

คุณค่าในมิติความสำเร็จหรือความล้มเหลวในชีวิตที่เกิดขึ้นจากความดี/เลวส่วนบุคคล

ชนชั้นกลาง เป็นกลุ่มคนที่ยึดถือคุณค่าแบบตลาดที่เน้นเรื่องการแข่งขันและประสิทธิภาพ ส่งผลให้ชนชั้นกลางเชื่อว่าความสำเร็จในชีวิตเกิดขึ้นได้จากความเพียรพยายามในการศึกษาหาความรู้ การมีฝีมือการทำงานหนัก และการเก็บออม ดังนั้น ชนชั้นกลางจึงสืบทอดหรือเลื่อนสถานะของตนเองด้วยตนเอง ผ่านทุนทรัพย์และการศึกษา ไม่ใช่ด้วยชาติกำเนิด ชนชั้นกลางจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมากในฐานะบันไดไปสู่ความสำเร็จ นิธิ เอียวศรีวงศ์ เห็นว่าระบบคุณค่าของชนชั้นกลางเกิดขึ้นจากการนับสิ่งที่ดีเป็นมูลค่าได้ เช่น กำไร การเติบโต ผลผลิต การพัฒนา ดังนั้นความยุติธรรมแบบชนชั้นกลางจึงหมายถึงการแลกเปลี่ยนตามมูลค่าที่เท่าเทียม เมื่อกรรมกรและคนงานถูกชนชั้นกลาง พิจารณาว่าเป็นแรงงานไร้ฝีมือ ผ่านคำอธิบายของวิชาเศรษฐศาสตร์ชนชั้นกลางจึงเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่สมเหตุสมผลแล้วที่กรรมกรและคนงานจะได้รับค่าจ้างต่ำและไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตเพราะกรรมกรและคนงานมีการศึกษาน้อย

คุณค่าในมิติความสะอาด สุขภาพอนามัย และรูปลักษณ์ทางกาย

ในสังคมสมัยใหม่ ความสะอาดและสุขอนามัยของบ้านเมืองและผู้คนได้กลายเป็นส่วนสำคัญของความเจริญ รัฐในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ สยามยังได้สร้างความหมายของความสะอาดผ่านหนังสือเรียนต่างๆ เช่น เรื่อง “ตัวเรา” “ร่างกายของเรา” และ “สุขวิทยาเบื้องต้น” โดยที่เนื้อหาในแบบเรียนดังกล่าวมักจะเป็นความรู้เกี่ยวกับร่างกายมนุษย์ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักรักษาร่างกายและสุขภาพ นอกจากนี้ความรู้เรื่องความสะอาดจากแบบเรียนและหนังสือ ไม่เพียงแต่อธิบายว่าความสะอาดช่วยทำให้มีสุขภาพดีและป้องกันโรคเท่านั้น แต่ยังทำให้ร่างกายดูสวยงามด้วย เช่น “ตำราวิไลรักษ์” โดย หมอเหล็ง ศรีจันทร์ ในยุคสร้างชาติด้วยนโยบายชาตินิยม สุขอนามัยและความสะอาดถือเป็นส่วนหนึ่งของพลังความก้าวหน้าและอำนาจอธิปไตยของชาติ รัฐบาลจึงทำการสถาปนาอำนาจวัฒนธรรมใหม่ และสร้างเงื่อนไขของผลิตภัณฑ์สำหรับการบริโภคขึ้นมาใหม่ด้วยการปรับปรุงสุขอนามัยและความสะอาดทั้งในระดับสาธารณะและระดับส่วนบุคคล โดยเฉพาะสถานที่ ที่มี

ความสำคัญทางสังคมและวัฒนธรรม อันเป็นสัญลักษณ์ของรัฐสมัยใหม่ที่เป็นหน้าเป็นตาของชาติ เช่น การทำความสะอาดใหญ่บริเวณสวนจิตรลดาในปี พ.ศ.2486 และพื้นที่สาธารณะอื่นๆ เช่น ถนน ที่จะ เป็นปัจจัยทำให้ชาติเจริญรุ่งเรืองเทียบเท่ากับประเทศอื่นๆ บนถนนต่างๆ จะต้องไม่มีรถเข็น สัตว์ ซาก อาหาร ฝุ่น และน้ำขังนอง คุณค่าความสะอาดของร่างกายได้ถูกพัฒนาต่อเนื่องให้กลายเป็นความ สวยงามอย่างตะวันตก ความงามของสตรีร่างกายส่วนต่าง ๆ หรือ The beauty appeal ได้ กลายเป็นยุทธศาสตร์ทางธุรกิจแบบใหม่สำหรับการขายสินค้าที่มีคนชั้นกลางเป็นเป้าหมายหลัก ยุคทุนนิยม บริโภคนิยม และโลกาภิวัตน์ความสวยของผู้หญิงจะถูกทำให้มาพร้อมกับสุขภาพที่ดี มี รูปร่างผอมเพรียว เนื้อตัวมีกลิ่นหอม มีความขาวซึ่งมิใช่เพียงผิวกายแต่ยังรวมไปถึงทุกส่วนของ ร่างกาย ไม่เว้นแม้แต่ฟัน ซึ่งความงามเหล่านี้ล้วนแต่ได้มาด้วยการซื้อหาสินค้าและบริการต่างๆ มาใช้ ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงสินค้าและบริการเหล่านี้ได้จึงกลายเป็นกลุ่มคนที่ถูกมอง ว่าด้อยกว่าหรือมีสถานภาพต่ำในสังคมคุณค่าความสะอาด สุขอนามัย และความงามของร่างกายนั้น ยังมีรากฐานทางวัฒนธรรมไทยเดิมอยู่ไม่น้อย กล่าวคือ “ความเป็นไทย” ที่เป็นการจัดความสัมพันธ์ ทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกัน โดยที่เกณฑ์การจัดลำดับชั้นทางสังคมขึ้นอยู่กับสถานทางสังคมเศรษฐกิจ ซึ่งการ “กลายเป็นไทย” ในทางวัฒนธรรมอย่างสมบูรณ์นั้นทำได้ยาก โดยเฉพาะสำหรับคนยากจน ขณะเดียวกัน การจัดลำดับของชนชั้นก็วางอยู่บนฐานของรูปลักษณะทางกายด้วย ซึ่ง นิธิ เอียวศรีวงศ์ ได้ระบุไว้ว่าพระเอกในวรรณกรรมยุคจารีตจะเป็นคน “เอบางร่างน้อย” “อ่อนแออันตราย” ส่วนคน ชั้นต่ำหรือไพร่ก็จะมีรูปลักษณะตรงกันข้าม เพราะร่างกายที่ล่ำสัน แสดงถึงการทำงานหนักอันเป็นวิถี ชีวิตที่คนชั้นสูงดูแคลน ดังนั้นเมื่อพิจารณาคุณค่าความสะอาด สุขอนามัย และความงามของร่างกาย ตามมาตรฐานของชนชั้นกลาง ก็จะพบว่าไม่เพียงแต่กรรมกรและคนงานจะถูกมองว่าด้อยกว่า แต่ยัง อาจถูกมองไปถึงขั้น เป็นคนชั้นต่ำเนื่องจากกรรมกรและคนงานต้องทำงานหนักโดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานกลางแจ้งที่ต้องเผชิญกับแสงแดด จึงมักมีผิวที่ดำคล้ำกว่าคนชั้นกลาง ในขณะเดียวกันงานที่ กรรมกรและคนงานทำจำนวนมากก็มักเป็นงานที่สกปรก ส่วนที่อยู่อาศัยของกรรมกรและคนงานก็ มักจะคับแคบและสกปรก รกรุงรัง หรือขาดสุขลักษณะในสายตาชนชั้นกลาง นอกจากนี้รายได้ที่ต่ำ และภาระหนี้สินยังทำให้กรรมกรและคนงานหมดโอกาสที่จะบริโภคสินค้าที่เสริมสร้างความสวยงาม และมีสุขภาพดีของร่างกายอีกด้วย

คุณค่าในมิติทางเศรษฐศาสตร์

กรรมกรมีฐานะยากจนเพราะได้รับค่าจ้างต่ำซึ่งค่าจ้างดังกล่าวเรียกว่า “ค่าจ้างขั้นต่ำ” หมายถึงค่าจ้างที่เพียงพอ ที่จะทำให้คนทำงานสามารถมีชีวิตอยู่ได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำของสังคมนั้นๆ ซึ่งโดยทั่วไป นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์มักจะมีความเห็นว่าค่าจ้างขั้นต่ำที่เป็นอยู่ในสังคมขณะนั้นๆ มีความเหมาะสมกับฝีมือแรงงานหรือประสิทธิภาพแรงงานอยู่แล้ว หากมีความจำเป็นที่จะต้องปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำก็เป็นเพราะเป็นการปรับตามภาวะเงินเฟ้อ เพื่อรักษาระดับอำนาจซื้อของคนงาน เหตุผลหลักๆ ที่มักถูกหยิบยกขึ้นมาเพื่อคัดค้านการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำมีอยู่ 3 ประการ คือ

ประการที่1 คนงานไทยมีคุณภาพแรงงานต่ำ (labor Productivity) ซึ่งมีน้อยกว่าเหมาะสมแล้วที่คนงานเหล่านี้จะได้ค่าจ้างต่ำเช่นนั้น

ประการที่2 คือการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำจะทำให้เกิดการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่มีค่าแรงถูกกว่า ซึ่งจะส่งผลเสียต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ

ประการที่3 คือการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำจะทำให้ผู้ประกอบการหันมาใช้เครื่องจักรแทนแรงงาน ซึ่งในที่สุดจะทำให้ตัวของคนงานเองต้องประสบกับปัญหาการว่างงานมากขึ้น มักมีนัยยะในเชิงดูถูกความคิดและศีลธรรม ของคนงานที่ออกมาเรียกร้องขอเพิ่มค่าจ้างว่า คนงานออกมาเรียกร้องเพราะเห็นแก่ตัวมองไม่เห็นผลประโยชน์โดยรวมหรือผลประโยชน์ระยะยาวทั้งของตนเองและประเทศชาติ

สื่อโฆษณา

สื่อโฆษณามีความหมายและความสำคัญอย่างมากต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้คน เพราะสื่อโฆษณาส่งสารที่เป็นส่วนประกอบที่ตราตรึงความรู้สึกด้วยภาพและคุณค่าไปพร้อมกัน สินค้าที่ต้องการจะเจาะตลาดกรรมกรเช่นเครื่องดื่มชูกำลัง ก็ยังคงใช้การแสดงผลภาพของกรรมกรที่มีลักษณะเป็นภาพจำลองของกรรมกร ไม่ว่าจะเป็นหน้าตาที่คล้ำกร้าน ร่างกายที่บึกบึน ผิวคล้ำ มีหนวดมีเคราบนใบหน้า เช่นเดียวกับการโฆษณาเครื่องมือเครื่องใช้และวัสดุที่ใช้ในการทำการเกษตร ภาพของผู้ใช้แรงงานหรือชวานาก็จะเป็นคนที่ไม่ได้ดูดีเหมือนการโฆษณาสินค้า การโฆษณาสินค้าสำหรับชนชั้นกลางก็จะเน้นคุณภาพของสินค้ามากกว่าการแสดงตัวของกรรมกรและผู้ใช้แรงงานอย่างชัดเจน

การโฆษณาสินค้าต่างๆ ขยายตัวมากขึ้น ความสะอาดของร่างกายก็ถูกพัฒนาเป็นความสวยงามของเรือนร่าง ซึ่งจะสามารถทำให้เกิดมีขึ้นได้ก็ด้วยการซื้อหาสินค้าด้านความงามมาใช้สวย กรรมกรผู้มีฐานะยากจนที่ต้องทำงานกลางแจ้งในสถานที่สกปรก และไม่สามารถซื้อหาสินค้าความงาม มาใช้จึงมีรูปลักษณะที่ไม่เป็นไปตามแบบอย่างความงามที่ชนชั้นกลางยอมรับ ซึ่งในที่สุดแล้วก็ส่งผลให้ชนชั้น

กลางรู้สึกถึงความสกปรก หยาดกระด้าง น่ารังเกียจของกรรมกรที่มีสถานะด้อยกว่าตนเองอารมณ์ความรู้สึกของคนชั้นกลางที่มีต่อกรรมกรเช่นนี้ ได้ลดทอนโอกาสที่จะมองเห็นคุณค่าและความหมายของการใช้แรงงาน ขณะเดียวกันก็เป็นระบอบอารมณ์ความรู้สึกที่ขวางกั้นความรู้สึกที่เป็นเพื่อนร่วมสังคมเดียวกัน คนชั้นกลางจึงเรียกระบบกรว่า “ผู้ใช้แรงงาน” หรือ “แรงงาน” หรือ “คนงาน” ในขณะที่เรียกตนเองว่า “นักธุรกิจ” “พ่อค้า” เป็น “พนักงาน” ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นคำที่สื่อถึงความรู้สึกว่าตนเองมีสถานะที่สูงกว่า ซึ่งท้ายที่สุดแล้ว ระบอบอารมณ์ความรู้สึกเช่นนี้ก็จะนำไปสู่การปิดกั้นเส้นทางไปสู่ความยุติธรรมที่ทุกคนเสมอภาคกัน

ภาพที่ 10 : แสดงรูปบริบทที่อยู่อาศัยของชนชั้นกรรมาชีพ
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ธีรวิสิทธิ์ พลับขจร (แคมป์คนงาน) ต. บางคูรัด อ.บางบัวทอง
จ.นนทบุรี (ถ่ายเมื่อวันที่ 10/6/2566)

ภาพที่ 11 : แสดงรูปบริบทที่อยู่อาศัยของชนชั้นกรรมาชีพ
 แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ญัฐพิสิษฐ์ พลับขจร (แคมป์คนงาน) ต. บางคูรัด อ.บางบัวทอง
 จ.นนทบุรี (ถ่ายเมื่อวันที่ 10/6/2566)

ภาพที่ 12 : แสดงรูปบริบทที่อยู่อาศัยของชนชั้นกรรมาชีพ
 แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ญัฐพิสิษฐ์ พลับขจร (แคมป์คนงาน) ต. บางคูรัด อ.บางบัวทอง
 จ.นนทบุรี (ถ่ายเมื่อวันที่ 10/6/2566)

ภาพที่ 13 : แสดงรูปปริบทที่อยู่อาศัยของชนชั้นกรรมาชีพ
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ญัฐพิสิษฐ์ พลับขจร (แคมป์คนงาน) ต. บางคูรัด อ.บางบัวทอง
จ.นนทบุรี (ถ่ายเมื่อวันที่ 10/6/2566)

ภาพที่ 14 : แสดงรูปปริบท โรงงานก่อสร้างงานตกแต่งภายในอาคาร
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ญัฐพิสิษฐ์ พลับขจร ต. ระแหง อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี
(ถ่ายเมื่อวันที่ 10/6/2566)

ภาพที่ 15 : แสดงรูปปริบท โรงงานก่อสร้างงานตงแต่งภายในอาคาร
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ญัฐพิศิษฐ์ พลัษจร ต. ระแหง อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี
(ถ่ายเมื่อวันที่ 10/6/2566)

ภาพที่ 16 : แสดงรูปปริบท โรงงานก่อสร้างงานตงแต่งภายในอาคาร
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ญัฐพิศิษฐ์ พลัษจร ต. ระแหง อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี
(ถ่ายเมื่อวันที่ 10/6/2566)

ภาพที่ 17 : แสดงรูปบริบทที่อยู่อาศัยของกรรมกร
แหล่งที่มา : <https://www.tcijthai.com/news/2018/10/scoop/8062>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 18 : แสดงรูปบริบทที่อยู่อาศัยของกรรมกร
แหล่งที่มา : <https://www.tcijthai.com/news/2018/10/scoop/8062>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

1.3 อาชีพช่างก่อสร้างและกรรมกรก่อสร้าง

คือ อาชีพที่มีหน้าที่ ก่อสร้างอาคารบ้านเรือน ตึก ร้านค้าต่าง ๆ เป็นอาชีพที่อาศัยพละกำลังและความอดทนอดสาหัส เพื่อหาเลี้ยงชีพ และสามารถมีโอกาสเจริญก้าวหน้าเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างในอนาคตได้ (ทำเนียบช่าง, 2545)

ลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ

- ผสมปูน
- โบก, ฉาบผนังกำแพง
- ก่อกำแพง
- หล่อฐานเสา
- อื่นๆ

คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

- มีความแข็งแรง
- อดทน
- มีความขยันหมั่นเพียร
- รักการเรียนรู้ฝึกฝนทักษะอยู่ตลอดเวลา
- อื่นๆ

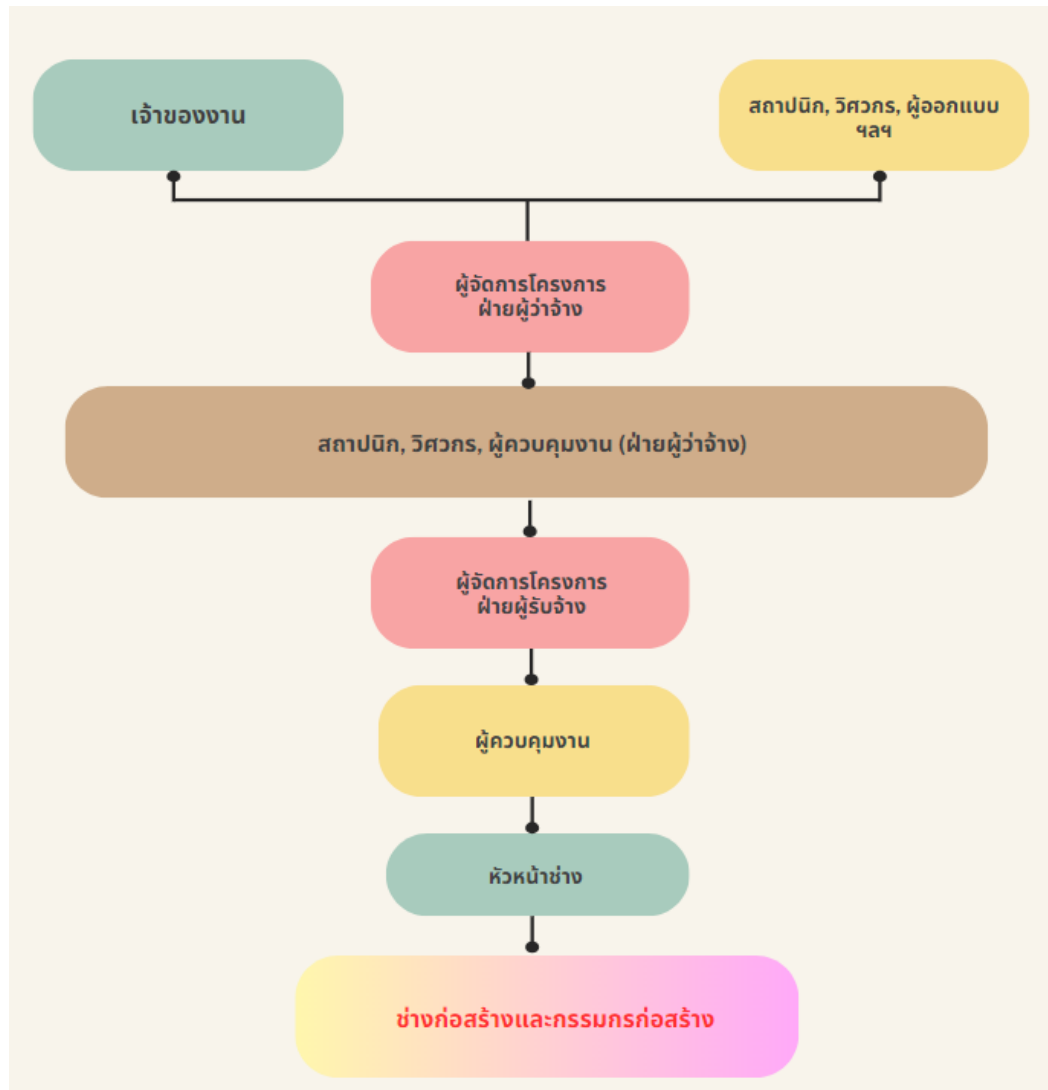
แนวทางพัฒนาอาชีพ

- ช่างก่อสร้าง
- ช่างปูน
- ช่างฉาบ
- ช่างไม้
- ช่างรับเหมาก่อสร้าง
- ผู้รับเหมาก่อสร้าง
- อื่น ๆ

อาชีพก่อสร้างเป็นอีกอาชีพที่สามารถเจริญก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสภาพสังคมยุคปัจจุบันมีประชากรมากขึ้น ผู้คนอยากมีบ้านเป็นของตนเอง อาชีพนี้จึงมีช่องทางเจริญก้าวหน้าได้อีก

สายบังคับบัญชาในโครงการก่อสร้าง

ภาพที่ 19 : แสดงรูป สายบังคับบัญชาในโครงการก่อสร้าง
แหล่งที่มา : ข้อมูลจากหนังสือ คู่มือช่างก่อสร้าง (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

คุณสมบัติของช่างที่ดี

- มีเครื่องมือประจำตัวครบครัน
- มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือประจำตัวช่างอย่างดี และสามารถใช้ได้คล่องแคล่ว
- ดูแลรักษาและบำรุงรักษาเครื่องมือประจำตัวช่างเป็นอย่างดี
- มีความรู้และความสามารถในการใช้เครื่องจักร และเครื่องทุ่นแรงเพื่อให้งานช่างของตนสะดวกรวดเร็ว และมีคุณภาพดีขึ้น

มีความรู้และความสามารถในการทำงานช่างในขอบเขต สาขาของตนได้อย่างดี

- มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง
- ไม่ดื่มสุราเป็นนิจ และไม่ติดยาเสพติดทุกประเภท
- ไม่เล่นการพนันเป็นนิจ
- สามารถทำงานร่วมกับช่าง และคนงานอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

ลักษณะของหมวดงานต่างๆในการก่อสร้าง

- งานดิน งานเสาเข็ม เพื่องานรากฐานอาคาร
- งานทาง (งานถนน)
- งานไม้
- งานปูน
- งานคอนกรีต
- งานเหล็ก
- งานสี

ข้อมูลหมวดงานก่อสร้างในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ไม่ได้แสดงเนื้อหาในส่วน งานฟ้าและงานสุขาภิบาล

งานดิน งานเสาเข็ม เพื่องานรากฐานอาคาร

การทำงานดิน ก็คือการทำงานระดับ การขุดดิน การถมดิน การขนย้าย เป็นงานปรับระดับพื้นที่ก่อสร้าง

งานตอกเสาเข็ม เป็นการเพิ่มความสามารถของการลดน้ำหนักของดินให้สามารถรับน้ำหนักได้มากขึ้น พื้นที่บางแห่งที่ดินมีความสามารถรับน้ำหนักได้มากประมาณสองเท่าของน้ำหนักบรรทุกทุกหรือ

ประมาณต้นตอพื้นที่ 1 ตารางเมตร พื้นที่บริเวณนั้นก็ไม่ต้องตอกเสาเข็มเช่นพื้นที่ราบสูงพื้นที่เชิงภูเขา เป็นต้น

การทำงานขุดดินเพื่องานฐานราก หรือห้องใต้ดินการป้องกันดินถล่มนอกจากการทำแนวslope ให้ถูกต้องกับลักษณะดินแล้วการตอกเสาเข็มพืด (sheet Pile) ไม่ว่าจะป็นไม้หรือเหล็กก็สามารถป้องกันดินพังถล่มได้ดีเช่นกันแต่เป็นการป้องกันชั่วคราวในระยะสั้นๆเท่านั้น

การขุดการบดอัดการตอกเสาเข็ม มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันที่และอาคารใกล้เคียงบางครั้งการสั่นสะเทือนอาจมากเกินไปจนทำให้เกิดอันตรายต่ออาคารข้างเคียงได้การใช้เข็มเจาะไม่ก่อให้เกิดการสั่นสะเทือนก็จะสามารถแก้ปัญหาเช่นนี้ได้

วิศวจะทำการสำรวจชั้นดิน (Boring Test) ในขั้นตอนการออกแบบเสาเข็ม และฐานรากบางครั้งวิศวกรจากกำหนดเป็นความสามารถรับน้ำหนักได้ของเสาเข็มส่วนเสาเข็มจะมีขนาดและความยาวเท่าใดให้วิศวกรของผู้รับจ้างเป็นผู้กำหนดซึ่งภาระการเจาะสำรวจเพื่อการออกแบบเสาเข็มจึงตกเป็นของผู้รับจ้าง

การตรวจสอบงานวางผังและหมุดเสาเข็มฐานรากให้ถูกต้องตามแบบเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะถ้าผิดในขั้นตอนนี้งานก่อสร้างขั้นตอนต่อมาไม่มีทางที่จะถูกต้องได้เลยแล้วก็ไม่มีโอกาสจะแก้ไขให้ถูกต้องได้อีก

เสาเข็มไม้มักจะใช้ในงานก่อสร้างอาคารขนาดเล็ก เช่น บ้านริ้วเสาเข็มไม้จะต้องเป็นไม้ที่มีเนื้อแข็งตรงมีขนาดหน้าตัดและความยาวถูกต้องและจะต้องปลอกเปลือกไม้ออกเสียก่อนการ เสื่อมปลายแหลม เพื่อให้ตอปลายงายจนแหลมมากเกินไปเป็นข้อห้ามเพราะจะทำให้ความสามารถในการรับแรงเสียไปมากเช่นกัน

เสาเข็มคอนกรีตเสริมเหล็ก ต้องมีขนาดและรูปแบบหน้าตัดถูกต้องตามที่วิศวกรได้ออกแบบไว้และจะต้องมีความยาวได้ตามกำหนดเช่นกันนอกจากนั้นเสาเข็มจะต้องไม่มีรอยแตกร้าว

การตอกเสาเข็มไม่ว่าจะเป็นแบบการใช้ลูกตุ้มหรือเพิงตอชนิดไอน้ำก็ตามแรงต่อขนาดของลูกตุ้มระยะการยกตุ้มจะต้องได้รับความเห็นชอบจากวิศวกรผู้ออกแบบหรือผู้ควบคุมงานเสียก่อน การ

ตอกเสาเข็มแต่ละต้นต้องตอกอย่างต่อเนื่องไปจนเสร็จ

เสาเข็มที่ตอกเสร็จแล้ว เกิดการคาคเคลื่อนผิวดินต้องไม่เกิน 1/4 ของเส้นทแยงมุมและแนวตั้งไม่เกินร้อยละ 2

เสาเข็มที่เอาออกแล้ว เกิดจมเร็วกว่าปกติให้ตั้งข้อสังเกตว่าเสาเข็มนั้นหากการแก้ไขจะต้องเอาออกเสริมสองข้างบนเสาเข็มที่มีความยาวเท่ากันทั้งนี้ต้องเป็นไปด้วยความเห็นชอบของวิศวกรผู้ควบคุมฝ่ายผู้ว่าจ้างด้วย

ไม่ควรยกตุ้มเอาออกสูงเกิน 1 เมตรต่อการบดแต่ละครั้ง เพราะอาจทำให้เสาเข็มเสียหายได้การนับ (Blow Count) ให้เริ่มในช่วง 3 ฟุตสุดท้ายของแต่ละต้น (จำนวนครั้งที่เอาออกสำหรับระยะจม 10 เซนติเมตร)

การถมดิน หรือทราย หรือวัสดุอื่น ในพื้นที่ก่อสร้างที่เป็นบ่อ, หนองน้ำ, พื้นที่นา, พื้นที่ ที่มีวัชพืช, ขยะ จะต้องสูบน้ำออก ลอกวัชพืชเลน ออกเสียก่อนแล้วตากบ่อให้แห้ง

การถมดิน ในระดับที่เกินกว่า 1 เมตรคุณจะมีการเกรดและบดอัดเป็นชั้นๆ
ชั้นละ 0.40-0.50 เมตร

วัสดุที่ใช้ถม เช่น ดินทรายลูกรังจะต้องเลือกใช้ให้ถูกต้องตามข้อกำหนดเช่น หน้าดิน, ดินธรรมดา, ทรายหรือลูกรัง เป็นต้น

ภาพที่ 20 : แสดงรูป การตอกเสาเข็ม

แหล่งที่มา : <https://www.xn--12cb2da6bren2d7ad6cf6a0b4jcci3kzaf.com/micropile-20210513/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

งานทาง (งานถนน)

งานพื้นทาง(Aggregate Base Course)

ในการทำงานทางการเปิดหน้าดินการบดอัดชั้นดินเดิม เป็นขั้นตอนก่อนที่จะลงวัสดุพื้นทาง วัสดุพื้นทางประกอบด้วย หิน ย่อย ที่ได้ คัดเลือก แล้ว มี ขนาดคละกัน อย่างดี (Well Graded) การลงวัสดุพื้นทางจะต้องทำการเกรดหรือเกลี่ยเป็นชั้นๆ (ไม่เกิน 20 เซนติเมตร) ข้อมูลก็คือในขณะที่เหลี่ยมวัสดุพื้นทางวัสดุพื้นทางต้องอยู่ในสภาพไม่แห้งตัวจนเกินไปถ้าแห้งก็อ่านฉีดย้ำน้ำเพื่อให้เกิดความชื้นตามความเหมาะสมการบดอัดจะต้องดำเนินการทันทีที่งานปรับเกลี่ยเสร็จและต้องเลือกใช้เครื่องจักรบดจอร์ชชนิดที่เหมาะสมทั้งชนิดและขนาดในการทำงานทาง หรืองานถนนมีสารรูปแบบและวิธีการทำงานที่แตกต่างไปจากงานอาคารเป็นอย่างมากผู้ควบคุมงานจะต้องศึกษางานให้ละเอียดถี่ถ้วนด้วย

งานผิวทาง

การทำงานผิวทางเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการทำงานทางซึ่งเป็นขั้นตอนการทำงานถนนที่จะต้องทำหลังจากได้ทำการบดอัดชั้นพื้นทางไว้เรียบร้อยแล้วผิวทางไม่เพียงจะต้องเรียบสวยงามด้วยความนุ่มนวลในการขับขี่เท่านั้นชั้นต้องการความแข็งแรงและมีอายุการใช้งานที่ยืนยาวด้วย

พื้นผิวทางแบบ Asphaltic Concrete

Asphaltic Concrete เป็นวัสดุผสมเพื่อประโยชน์ในการใช้ปูผิวทาง และ ซ่อม ผิวทางโดยเฉพาะ Asphaltic Concrete ประกอบด้วยหินย่อยขนาดต่างๆกัน ตามวิศวกรออกแบบไว้แล้วไปผสมลงใน Asphalt แสงกุ ยางมะตอย ที่ ต้ม ร้อน ใน ส่วนผสม ที่ ออกแบบ ไว้ แล้ว ก่อนจะทำปูผิวทางด้วย Asphaltic Concrete จะต้องทำการลาดยางด้วยน้ำยางเหลว ลงบนพื้น ทาง ที่ ทำการ บด อัด อย่าง ดีแล้ว (Prime Coat) ยาง Asphalt ที่ใช้ ในการทำ Prime Coat แสงจะต้องเป็นยางชนิดที่ได้ มาตรฐาน และ ขนาดจะทำการลาดจะต้องมีอุณหภูมิ 30-70 องศาเซลเซียส แสงตามแต่ละชนิดของ ยางทั้งนี้วิศวกรผู้ออกแบบหรือ วิศวกรฝ่ายผู้ว่าจ้างจะเป็นผู้กำหนดพื้นที่พร้อมจะทำการลาดยาง ล้วนต้องบ่มแน่นจนได้มาตรฐานและมีผิวสะอาดปราศจากฝุ่นหรือเศษวัสดุ การลาดยางจะต้อง กระทำ อยู่อย่างต่อเนื่อง อุณหภูมิที่ต่ำเกินไป (น้อยกว่า 18°C)ไม่ควรทำการลาดยาง

ผิวทางคอนกรีตเสริมเหล็ก

การทำผิวทางคอนกรีต ก็คือการเทคอนกรีต ความหนาตามกำหนดคุณพื้นผิวทางที่ทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยมีพื้นที่บดอัด เรียบร้อยแล้วทำหน้าที่เป็นแบบหล่อคอนกรีต ส่วนผสมคอนกรีต การเสริม เหล็ก การบ่มคอนกรีตเป็นไปตามหลักการทำงานของคอนกรีตเสริมเหล็ก

ภาพที่ 21 : แสดงรูป งานทาง (งานถนน)
แหล่งที่มา : https://spcon.co.th/service_de.php?id=7
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

งานไม้

เครื่องมือประจำตัวช่างไม้

- ค้อน
- เลื่อย
- กบ
- สว่านมือหรือสว่านข้อเสือ
- สว่านนำ
- สิว
- เหล็กนำ
- เหล็กส่ง
- ตะไบ, บุ้ง
- ฉาก

- ตลับเมตร หรือสายวัด
- บักเต้า
- สายระดับ, ไม้ระดับ
- สายยางถ่ายระดับ
- ลูกดิ่ง
- ดินสอขีดไม้
- ไซควงและประแจปากตาย

เครื่องมือท่อนแรงช่างไม้

- สว่านไฟฟ้า
- กบไฟฟ้า
- เลื่อยไฟฟ้า
- เครื่องเจาะเพื่อเขาไม้
- ประแจอัดไม้
- ไฟเบอร์ไฟฟ้าตัดกระเบื้อง

การเก็บกองไม้

ตามมาตรฐานความปลอดภัยสำหรับงานก่อสร้างอาคารของ วสท. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเก็บ
 ก่อ้งไม้เพื่อความเป็นระเบียบปลอดภัยและสะดวกต่อการใช้งานดังนี้

- จะต้องกองไว้ซ้อนทับกันบนไม้รองรับเพื่อป้องกันไม่ให้ไม้ที่กองนั้นสัมผัสกับพื้นดิน
- ไม้รองรับจะต้องวางให้ได้ระดับและอยู่บนพื้นที่ยึดแน่น
- กองไม้หนึ่งกองต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 4 แถวและเมื่อนำกองไม้ออกจากกองจะต้องยกออก
 ทุกแถวโดยสม่ำเสมอ
- จะต้องวางไม้พาดขวางทุกๆระยะ 1.20 เมตร
- ไม้ที่ใช้งานแล้วจะต้องถอนตะปูออกให้หมดก่อนที่จะนำมาเก็บกอง

มาตรฐานไม้ชั้นก่อสร้าง (ตามมาตรฐานของว.ส.ท.)

การแบ่งประเภทและขนาดของไม้สำหรับโครงสร้าง

การใช้ไม้สำหรับผสมพางเพื่อให้เหมาะสมกับงานควรพิจารณาตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

ไม้กระดาน

ใช้สำหรับทำพื้นและฝาอาคาร กับส่วนประกอบอื่นๆ เช่นเชิงชายมีขนาดใช้เรียกหน่วยเป็นเซนติเมตร

ดังนี้คือ

ความหนา 1.27, 1.90, 2.50, ซม.

ความกว้าง 5, 10, 15, 20 ซม.

ไม้สำหรับคาน ตง

มีขนาดใช้เรียกหน่วยเป็นเซนติเมตร ดังนี้คือ

ความกว้าง 3.80, 5 ซม.

ความลึก (10),(12.5), 15, 25, 30 ซม. (ตัวเลขในวงเล็บ มีเฉพาะความกว้าง 3.80)

ไม้เสา

โดยทั่วไปใช้ไม้หน้าตัด สี่เหลี่ยมจัตุรัส ที่มีขนาดใช้เรียกเป็นขนาดที่รวมทั้งส่วนที่หายไปเนื่องจากคลอง เลื่อยด้วย เป็นขนาดของไม้ที่จะสั่งซื้อ

ขนาดไม้ที่แต่งไสแล้ว เป็นขนาดมาตรฐานที่กำหนดไว้คือ ไม้ที่มีขนาดใช้เรียกเดิมเมื่อแต่งไสแล้วจะมี

ขนาดเท่าใด โดยปกติไม้แต่งไสแล้วจะเล็กลง 0.95 ซม. สำหรับไม้ทุกชนิดที่มีความกว้างหรือความ

หนาไม่เกิน 15 ซม. และจะเล็กลง 1.27 ซม. สำหรับไม้ที่มีความกว้างหรือความหนาเกิน 15 ซม. และ

เล็กลง 1.27 ซม. ตั้งแต่ขนาด 20 ซม. ขึ้นไป

มาตรฐานไม้ชั้นก่อสร้าง

ไม้ที่ใช้ในงานก่อสร้างต้องเป็นไม้ดี ปราศจากตำมอด มีหน้าเรียกเรื่อยได้เสียงได้ฉาก ขนาดแตกต่าง

เนื่องจากการแปรรูปไม้ได้เล็กน้อยเมื่อแต่งไสแล้วจะต้องไม่เล็กกว่ามาตรฐานของไม้ใสแล้วดังที่กล่าวมา

ไม้ก่อสร้างแบ่งออกเป็นชั้นตามขนาดและชนิดของตำหนิคือไม้ก่อสร้างชั้นที่1 ไม้ก่อสร้างชั้นที่2 ไม้

ก่อสร้างชั้นที่3 และไม้ด้อยคุณภาพโดยกำหนดมาตรฐานสำหรับไม้ชั้นที่2 ขึ้น ดังจะกล่าวต่อไป ส่วน

ไม้ก่อสร้างชั้นอื่นๆก็เทียบเอาจากมาตรฐานสำหรับไม้ชั้นที่ 2 นี้

มาตรฐานสำหรับไม้ชั้นที่2

ไม้ก่อสร้างชั้น 2 จะต้องมีตำหนิไม่เกินที่ระบุต่อไปนี้คือ

ตาไม้ ขนาดของตาไม้ให้ถึงค่าเฉลี่ยของเส้นผ่าศูนย์กลางกว้างที่สุดและแคบที่สุดผลบวกของเส้นผ่าศูนย์กลางของปลาทั้งหมดที่อยู่ในช่วง 1/4 ของความยาวคานจะต้องไม่เกินขนาดความกว้างของไม้ที่มีตำหนิและขนาดสูงสุดของตาจะยอมได้ไม่เกินที่กำหนด

หมายเหตุ

- ตาหลุด ตาผุ รุมอด (ที่ไม่มีตัว) ยอมให้มีได้ในขนาดเดียวกันกับตาดีซึ่งยึดแน่นกับเนื้อไม้
- รอยแตกกว้างความกว้างของรอยแตกกว้างวัดที่ปลายไม้ตามแนวตั้งยอมให้ได้ไม่เกินที่กำหนดไว้ -
- เส้นขวางมุมของเขียนขวางจะต้องไม่ฉันกว่าหนึ่งใน 15 กับแนวขอบไม้ทางยาว
- กระพี้ ยอมให้มีได้สำหรับการก่อสร้างชั่วคราวในกรณีเป็นสิ่งก่อสร้างถาวรต้องมีเนื้อที่บนไม้ทั้งสี่หน้าไม่เกินร้อยละ 15 หรือต้องอาบน้ำยากันผุก่อนใช้

มาตรฐานของไม้ก่อสร้างชั้นอื่นๆ

ไม้ก่อสร้างชั้นที่1 ยอมให้มีตำหนิได้เพียงครึ่งหนึ่งของไม้ก่อสร้างชั้นที่ 2 แต่ไม่ยอมให้มี ตาหลุด, ตาผุ และมุมของเส้นขวางต้องไม่ฉันกว่าหนึ่งใน 20 กับขอบไม้ทางยาว

ไม้ก่อสร้างชั้นที่3 มีตำหนิได้ถึงหนึ่งเท่าครึ่งของไม้ก่อสร้างชั้นที่2 และมุมของเขียนขวางยอมให้ฉันได้ถึง 1 ใน 12 กับขอบไม้ทางยาว

ไม้ด้อยคุณภาพ ไม้ที่มีคุณภาพต่ำไม้ก่อสร้างชั้นที่ 3 ถือเป็นไม้ด้อยคุณภาพเหมาะสำหรับสิ่งก่อสร้างชั่วคราว เช่น ไม้ค้ำยัน, นั่งร้าน, ไม้แบบ เป็นต้น

ภาพที่ 22 : แสดงรูป งานไม้

แหล่งที่มา : <https://www.prachacheun.com/16912747/holiday-carpenter-ช่างไม้วันหยุด>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 23 : แสดงรูป งานไม้

แหล่งที่มา : <https://art-culture.cmu.ac.th/Museum/contentdetail/2230>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

งานปูน

เครื่องมือประจำตัวช่างปูน

- เกรียงไม้
- เกรียงเหล็ก
- เกรียงขัดมัน (เกรียงถือปูน)
- เกรียงแต่งแนว(เกรียงปั่นบัว)
- กระบะถือปูน
- แปรงตีน้า
- เหล็กขูดแนว
- สามเหลี่ยม (บรรทัดถือปูน) ความยาวตั้งแต่ 0.50 - 2.00 เมตร
- บรรทัดทำบัวโค้ง
- บรรทัดแต่งแนว
- ระดับน้ำ (ไม้หรืออลูมิเนียม)
- ลูกตึง
- เข็มขึงแนว และตีระดับ
- สายยางน้ำ (ถ้ายระดับ)
- ตลับเมตร
- ฉากวัดมุม
- เหล็กสกัด
- ค้อนปอนด์ขนาดเล็ก
- ค้อนตัดอิฐ
- สิวหน้าใหญ่ (สำหรับผ่าหิน)

อุปกรณ์และเครื่องมือทุ่นแรงงานปูน

- กระบะผสมปูน
- กระบะหมักปูน
- เครื่องผสมปูน
- จอบ (ผสมปูน)

- จบสามง่าม (โกยหิน)
- พลับตักทรายและปูน
- พลับตักดิน

หลักการงานปูน

การก่อผนัง

วัสดุก่อ อิฐมอญ อิฐบล็อก คอนกรีตบล็อก เป็นต้น เป็นวัสดุเชื่อมต่อในการก่อ คือปูนก่อซึ่งเป็น ส่วนผสมระหว่าง ปูนซีเมนต์, ทรายและน้ำ ในอัตราส่วนที่เหมาะสม และความถนัดในการใช้งานของ ช่างปูนแต่ละคน การก่อผนังต้องก่อจากบนคาน ผนังก่ออิฐไม่สามารถรับแรงกระแทกด้านข้างได้มากนัก การก่ออิฐจึงต้องรักษาแนวตั้งไว้เสมอ และเมื่อสูงประมาณ 2 เมตรหรือกว้างมากๆ ก็ควรจะเว้น ช่วงโดยการทำคานทับหลัง กล่าวเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กขนาดประมาณ 0.10×0.10 ทำหน้าที่แบ่ง ช่วงการรับน้ำหนักของผนัง และป้องกันการแตกร้าวตามมุมของประตูหน้าต่าง อิฐก่อย่อมทรุดตัวเอง ตามธรรมชาติ เนื่องจากมีน้ำหนักกดลงบนวัสดุก่อ ที่ยังไม่แห้งตัว และมีลักษณะอ่อนนุ่ม ปัจจุบันมี การผลิตวัสดุอื่นๆแทนอิฐสำหรับงานผนังมากขึ้น

การฉาบผนัง

การฉาบผนังมีวัตถุประสงค์หลักคือความสวยงาม แต่ประโยชน์ที่ได้คือความแข็งแรงของผนังการฉาบ ผนังใช้วัสดุที่เรียกว่า ปูนฉาบ ซึ่งเป็นส่วนผสมระหว่าง ซีเมนต์, ทราย และน้ำ เป็นหลัก แต่ช่างปูน ส่วนมากจะผสมปูนขาวหรือน้ำปูนขาว ซึ่งเป็นด่าง เพื่อให้เนื้อปูนฉาบลื่นไหลง่ายต่อการทำงาน ใน ระหว่างการฉาบช่างปูนจะทำการพรมน้ำลงบนผิวผนังปูนฉาบ ทั้งนี้เพื่อรักษาความชื้น เพื่อไม่ให้ผนัง ปูนฉาบแห้งตัวเร็วเกินไป เพราะจะทำให้ผิวปูนฉาบแตกร้าวได้ การ ฉาบปูนลงบนผนังก่ออิฐก็เช่นกัน จะต้องทิ้งช่วงเวลาให้ผนังก่ออิฐแห้งสนิทเสียก่อนจึงจะฉาบปูน มิฉะนั้นการทรุดตัวของผนังก่ออิฐอาจ ทำให้ผนังฉาบปูนเกิดการแตกร้าวได้ในที่สุด

คุณสมบัติที่ดีของวัสดุงานปูน

ปูนซีเมนต์

ปูนซีเมนต์ที่ใช้ในงานปูนโดยปกติ ต้องใช้ปูนซีเมนต์ประเภทที่มี ซิลิกาสูง หรือที่เรียกว่า ปูนซีเมนต์ผสม ซึ่งได้แก่ปูนซีเมนต์ ตราเสือ, ตรางู, ตราฉลามอินทรี

ทราย

ทรายกลาง เป็นทรายน้ำจืดที่ไม่หยาบ และ ละเอียดเกินไปเป็นขนาดไซส์ที่เหมาะสมทำงาน ก่อทรายละเอียดเป็นไซส์ขนาดละเอียด เหมาะสำหรับงานฉาบปูน โดยปกติต้องร่อนด้วยตะแกรงลวดอีกครั้ง เพื่อให้ได้ทรายที่ละเอียดมากยิ่งขึ้น หากประสงค์ให้ได้เนื้อปูนฉาบที่ละเอียดยิ่งขึ้นเช่น ในขณะปั้นบัวต่างๆก็ต้องร่อนด้วยตะแกรงขนาดละเอียดมากๆที่ใช้ร่อนแป้งอีกครั้ง

ปูนขาว

ปูนขาวที่ดีต้องเป็นปูนขาวที่มีส่วนผสมของซิลเซียมากกว่า 70% ซึ่งจะช่วยให้ปูนก่อหรือปูนฉาบคน เหนียวทำงานได้ง่ายขึ้น อีกทั้งซิลเซียในปูนขาวจะจับตัวกับเม็ดทราย ทำให้มีความแข็งแรงมากขึ้น สารเคมีผสมเพิ่มเติมๆ ที่จะราดจะใช้แทนปูนขาวต้องมีคุณลักษณะ เช่นเดียวกันใช้ได้

อิฐหรือวัสดุก่ออื่นๆ

อิฐที่ดี ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- รูปร่างสวยงามไม่แข็งหรือบดงอและมีขนาดเท่ากันทุกก้อน
- เผาจนได้ที่และสม่ำเสมอทั้งก้อน
- เหนียว แข็ง ไม่แตกหักง่ายเนื้อแน่นไม่มีรูพรุน
- ดูดซึมน้ำไม่เกิน 10% ของน้ำหนักอิฐเมื่อแช่น้ำไว้ 24 ชั่วโมง

ภาพที่ 24 : แสดงรูป งานก่อ

แหล่งที่มา : <https://www.dohome.co.th/th/dohome-guides/cement-plaster/>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 25 : แสดงรูป งานปูน

แหล่งที่มา : <https://www.dohome.co.th/th/dohome-guides/cement-plaster/>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 26 : แสดงรูป งานฉาบ

แหล่งที่มา : <https://www.dohome.co.th/th/dohome-guides/cement-plaster/>

(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

งานคอนกรีต

เครื่องมือประจำตัวช่างคอนกรีต

- ไม้สามเหลี่ยม ขนาดต่างๆ
- เกรียงไม้
- เกรียงเหล็กขัดมัน
- กระบะถือปูน
- เกรียงเหล็ก
- รองเท้ายาง, ถุงมือยาง

อุปกรณ์และเครื่องมือทุ่นแรงงานคอนกรีต

- กระบะผสมปูน
- จอบ
- พลั่ว

- ปุ้งกี
- ถังปูน
- เครื่องผสมใช้ครีมยนต์หรือรถไฟฟ้า
- เครื่องสั่นคอนกรีตแบบต่างๆ
- เครื่องฉีดคอนกรีต
- รถเข็น และพาหนะลำเลียงคอนกรีตแบบต่างๆ

หลักการงานคอนกรีต

- **วัสดุงานคอนกรีต** ประเภทปูนซีเมนต์จะต้องมีการจัดเก็บที่ดี ไม่กองกับพื้น ไม่เปียกชื้น และอยู่ในอายุการใช้งาน วัสดุประเภท หิน, ททรายต้องมีขนาดคละกัณฑ์ แข็งแกร่ง, สะอาด ไม่มีดินเจือปนมากเกินไป ขนาดและชนิดถูกต้องกับงานคอนกรีตที่ใช้น้ำที่ใช้ผสมคอนกรีตต้องเป็นน้ำจืดที่สะอาดไม่มีคราบน้ำมันและสิ่งสกปรกอื่นๆ ปริมาณน้ำที่ใช้ผสมในคอนกรีตต้องถูกต้องตามข้อกำหนดโพรต ระวังไว้เสมอว่าคอนกรีตที่เหลวเกินไป คุณสภาพและความสามารถรับแรงจะต่ำ แต่ทำงานง่ายลื่นไหลไปตามแบบหล่อได้ง่าย คอนกรีตที่แห้งถึงแม้จะทำงานยาก แต่คุณสภาพของคอนกรีตที่ได้จะดี
- **การใช้คอนกรีต ผสมเสร็จ** จะต้องมีการตรวจสอบและยืนยันถึงคุณภาพมาตรฐาน ส่วนผสม การตรวจสอบคุณภาพได้มีการตรวจสอบแล้ว คอนกรีตผสมเสร็จที่ค้างอยู่ในรถเกินกว่า 2 ชั่วโมงถือว่าเสียไม่ควรนำมาใช้งานอีก
- **การเทคอนกรีตในแบบที่แคบและลึก** ควรเทคอนกรีตเป็นชั้นๆ เพื่อให้คอนกรีตเข้าถึงทุกซอกทุกมุมของแบบหล่อ
- **การใช้เครื่องเขย่าคอนกรีต** มีความจำเป็นเพื่อให้คอนกรีตไม่เป็นโพรง และเข้าถึงส่วนล่างของแบบ
- **การผสมสิ่งอื่นหรือสารเคมีเข้าไปในคอนกรีต** ก็เพื่อเป็นการเพิ่มคุณสมบัติพิเศษให้คอนกรีตเช่นกัน ซิมแห้งเร็วขึ้น-แห้งช้าลง เป็นต้น จึงต้องควบคุมสารผสมเพิ่มให้ถูกต้องทั้งชนิดและปริมาณการใช้
- **การบ่มคอนกรีต** มีจุดมุ่งหมายเพื่อไม่ให้คอนกรีตสูญเสียน้ำหรือความชื้นเร็วเกินไปเพราะจะทำให้เกิดการแตกร้าวและเสียกำลังได้โดยปกติเมื่อผลระยะ 24 ชั่วโมงหรือเมื่อคอนกรีตแห้งตัวแล้วจะต้องบ่มคอนกรีตโดยการรน้ำก็ดีก็สอชุ่มน้ำคลุมก็ดีใช้พลาสติกห่อหุ้มก็ดี หรือใช้น้ำยาบ่มคอนกรีตก็ดี ใช้ระยะเวลาอีกอย่างน้อย 7 วันติดต่อกัน
- **งานคอนกรีต** เป็นงานที่ต้องการควบคุมอย่างใกล้ชิดเพราะความผิดพลาดและการเกิดความเสียหายจะเกิดขึ้นในทันทีและเป็นการเฉพาะหน้าเสียส่วนมากเช่นฝนตกในขณะที่เทคอนกรีต หน้างาน

ต้องการคำสั่งหยุดงานหรืออย่างไรอย่างหนึ่ง อาจเกิดการทรุดตัวของค้ำยันแบบหล่อ แบบหล่อคอนกรีตแตก,ปริ้,รุดผสม + ขนส่งคอนกรีตเสียหรือติดหล่มก็ต้องการ การตัดสินใจแก้ปัญหาหรือคำสั่งจากผู้ควบคุมงาน

แบบหล่อคอนกรีตและนั่งร้าน

- **วัสดุแบบหล่อ** จะต้องมีสภาพสะอาดไม่บิตงอตัดแต่งได้ไม่ซึมซับน้ำจากคอนกรีตมากเกินไปที่นิยมใช้กันทั่วไปได้แก่ไม้ ปัจจุบันมีความพยายามที่จะค้นคิดวัสดุอื่นมาทดแทนไม้ ได้แก่ พลาสติก, โฟเบอร์, เหล็ก เป็นต้น

- **แบบหล่อ** เมื่อประกอบแบบแบบหล่อคอนกรีตแล้วต้องยึดให้แน่นไม่มีรูรั่วทำให้น้ำจากคอนกรีตรั่วซึมออกมาได้และต้องแข็งแรงไม่แตกออกหรือเปลี่ยนรูปในขณะเทคอนกรีต

- **ถ้าเป็นคอนกรีตเปลือย** (ไม่ฉาบปูน) การทำแบบหล่อยิ่งจะต้องการความละเอียดและให้แต่งผิวให้มีรูปแบบตามที่สถาปนิกออกแบบมา

- **การโยงยึดแบบหล่อ** ทั้งด้านข้างและด้านล่าง(ท้องคานท้องพื้น) ต้องดูแลให้เกิดความมั่นคงแข็งแรงอย่าลืมน้ำหนักคอนกรีตมีน้ำหนักมากหากแบบหล่อไม่มั่นคงแข็งแรงอาจเกิดอันตรายต่อการทำงานได้

- **แบบหล่อคอนกรีตจะต้องถอดออก** เมื่อคอนกรีตสามารถรูปอยู่ได้ด้วยตัวมันเอง แล้วแบบหล่อผนัง, ข้างคาน, ข้างเสาใช้เวลา 2 วัน แบบหล่อท้องคาน และท้องพื้น ใช้เวลา 14 วันเป็นอย่างน้อย และยังต้องค้ำยันไว้ทุกระยะ 2 เมตรอีก 14 วัน

อย่าลืมตรวจสอบงานแบบหล่อ และค้ำยัน ก่อนการเทคอนกรีต

นั่งร้าน หมายถึง โครงไม้หรือเหล็กที่จัดสร้างขึ้นเป็นการชั่วคราวเป็นการอำนวยความสะดวกในการทำงานก่อสร้าง และรื้อออกเมื่อหมดความจำเป็นต้องใช้งาน เช่น นั่งร้านเพื่อการเทคอนกรีต, ทาสี, ขนส่งวัสดุ เป็นต้น การทำนั่งร้านอาจดูเป็นความสิ้นเปลืองแต่การประหยัดค่าใช้จ่ายในการทำนั่งร้านมากเกินไปก็อาจจะเป็นอันตรายต่อการทำงานได้ โดยนั่งร้านที่นิยมใช้จะสร้างจากเหล็กท่อ และมีแผ่นไม้วางพาดสำหรับวางยื่น ในขณะที่บางท้องที่อาจมีการใช้ไม้ไม่ได้

ประเภทของนั่งร้านที่ใช้โดยทั่วไป แบ่งออกเป็น 6 ประเภท

- นั่งร้านไม้ไผ่
- นั่งร้านเสาเรียงเดี่ยว
- นั่งร้านเสาเรียงคู่

- นั่งร้านแบบเหล็กสำเร็จรูป
- นั่งร้านแบบแขวน
- นั่งร้านชนิดเคลื่อนที่ได้

นั่งร้านแต่ละประเภทย่อมมีความเหมาะสมในการใช้งานเฉพาะอย่างตามสภาพการก่อสร้าง ผู้ใช้งานจะต้องเลือกประเภทให้เหมาะสมกับแต่ละงาน เพื่อความปลอดภัยในการใช้นั่งร้านควรพิจารณา ดังนี้

- สภาพสถานที่ และความเหมาะสมกับสถานที่
- น้ำหนักบรรทุกที่ใช้งาน
- ความประหยัด
- ความสะดวกในการติดตั้ง และรื้อถอน

มาตรฐานนั่งร้าน

ในส่วนของนั่งร้านทั่วไปนั้น จำเป็นต้องมีแบบที่เป็นมาตรฐานซึ่งคำนึงถึงความปลอดภัยที่จะใช้งานเป็นหลักนั่งร้าน จึงควรมีลักษณะมาตรฐาน ดังนี้

- สำหรับนั่งร้านที่ทำด้วยไม้ จะออกแบบเพื่อรับน้ำหนักไว้สูงสุดไม่เกิน 4 เท่า ของน้ำหนักที่จะใช้งานจริง
- การใช้นั่งร้านนั้นมีข้อควรระวัง คือ ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ชนิดเดียวกันและไม่ควรใช้แบบผสมผสานกัน
- นั่งร้านที่สูงกว่า 2 เมตร จะต้องมีราวกันตก
- นั่งร้านที่สร้างด้วยไม้จะต้องใช้ไม้ที่ไม่ผุ เปื่อย และไม่มีรอยร้าวหรือ ข้ำรุศอื่น ๆ ที่จะทำให้เกิดความแข็งแรงทนทาน
- นั่งร้านที่เป็นโลหะ ต้องมีจุดคราก (Yield Point) ไม่น้อยกว่า 2,400 กก./ ตาราง ซม. และสามารถรับน้ำหนักบรรทุกได้ไม่น้อยกว่าสองเท่าของน้ำหนักของการใช้งาน
- โครงนั่งร้านต้องมีการยึดโยง ค้ำยัน หรือตรึงกับพื้นดิน หรือส่วนของงานก่อสร้างเพื่อป้องกันมิให้เซหรือล้ม
- ราวกันตก ต้องมีความสูงไม่น้อยกว่า 90 ซม. และไม่เกิน 1.10 เมตร จากพื้นนั่งร้านตลอดแนวยาว ด้านนอกของนั่งร้าน ยกเว้นเฉพาะช่วงที่จำเป็นเพื่อขนถ่ายสิ่งของ และนั่งร้านเสาเรียงเดี่ยว - ต้องจัดให้มีบันไดภายในของนั่งร้านและมีความลาดเอียงไม่เกิน 45 องศา ยกเว้นนั่งร้านเสาเดี่ยว
- ต้องออกแบบเพื่อไว้ให้นั่งร้านสามารถรับน้ำหนัก ผ้าใบสังกะสี ไม้แผ่น หรือวัสดุอื่นที่คล้ายกัน

นอกจากนี้จะต้องมีการบำรุงดูแลรักษาสภาพการใช้งานของนั่งร้านอย่างสม่ำเสมอ หากมีพายุ แผ่นดินไหว หรือเหตุที่ทำให้นั่งร้านเสถียรสมดุลต้องทำการซ่อมหรือปรับปรุงแล้วให้มีสภาพที่ปลอดภัย และพร้อมใช้งานและที่สำคัญ คือพนักงานทุกคนจะต้องสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลด้วยทุกครั้งปฏิบัติงาน

ภาพที่ 27 : แสดงรูป นั่งร้านไม้ไผ่

แหล่งที่มา : <https://www.wowdecor.co.th/review-paint-service-customer-trusting/>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 28 : แสดงรูป นั่งร้านไม้ไผ่

แหล่งที่มา : <https://www.wowdecor.co.th/review-paint-service-customer-trusting/>

(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 29 : แสดงรูป นั่งร้านไม้ไผ่

แหล่งที่มา : <https://www.wowdecor.co.th/review-paint-service-customer-trusting/>

(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 30 : แสดงรูป นั่งร้านเหล็กสำเร็จรูป

แหล่งที่มา : <https://w51621634.readyplanet.site/17411653/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 31 : แสดงรูป นั่งร้านเสาเรียงเดียว

แหล่งที่มา : <http://building.cmtc.ac.th/main/images/stories/warisa/pp/pp10.pdf> (สืบค้น
เมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 32 : แสดงรูป นั่งร้านเสาเรียงคู่

แหล่งที่มา : <http://building.cmtc.ac.th/main/images/stories/warisa/pp/pp10.pdf>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 33: แสดงรูป นั่งร้านแบบแขวน

แหล่งที่มา : <http://building.cmtc.ac.th/main/images/stories/warisa/pp/pp10.pdf>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 34 : แสดงรูป นั่งร้านแบบชนิดเคลื่อนที่ได้
แหล่งที่มา : <https://tk21.co.th/product/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

วิธีผูกเชือกชั้นชะเนาะเพื่อทำนั่งร้านไม้ไฟ

กากบาทชั้นชะเนาะ (Tourniquet Lashing)

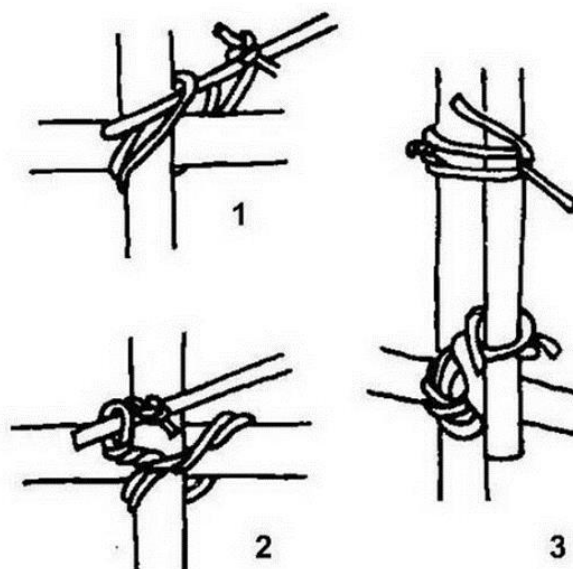
ผูกกากบาทชั้นชะเนาะไม้สองอัน

วิธีผูก

เป็นวิธีผูกทาบเข้าด้วยกัน เช่นเดียวกับกากบาท แต่ผูกได้ไวกว่า โดยเอาเชือกที่จะผูกทาบเข้าด้วยกัน คล้องเสาต้นตั้ง ดังรูป 1 ดึงปลายเชือกที่ทาบกันพันพาดบนเสาต้นขวางทางด้านบนซ้าย ดึงอ้อมลงมาให้ เสาอันขวางทางซ้ายของอันตั้งดึงอ้อมขึ้นด้านหน้าเสาอันตั้ง ทำเช่นเดียวกับ square Lashing แต่พัน พร้อมกันทีละ 2 ขาย เมื่อพันได้ความกว้างตามต้องการแล้วแยกปลายเชือกออกจากกัน หักคอไป 2-3 รอบผูกด้วยเงื่อนพิรอด

ประโยชน์

1. ใช้ในการก่อสร้าง
2. ทำร้านทาสี
3. สร้างค่ายพักแรม ทำคอกสัตว์

ภาพที่ 35 : ผูกกากบาทขันชะเนาะไม้สองอัน

แหล่งที่มา : <https://krutikblog.files.wordpress.com/2013/09/>

(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ผูกประกบขันชะเนาะ

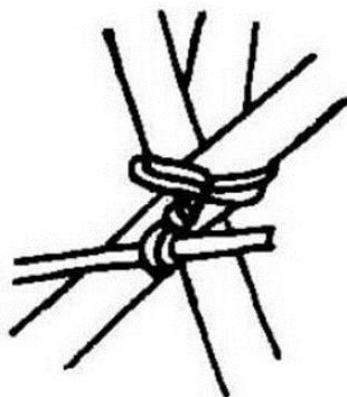
วิธีผูก

วางไม้ทาบเป็นมุมฉาก เช่นเดียวกับผูกกากบาท เอาเชือกทำเป็นปวงคล้องทแยงมุมกันดังรูปที่1เอาไม้เล็ก ๆ แข็งและเหนียว สอดเข้าไปในรูปปวง 1 แล้วหมุนไม้อันเล็ก

ขันเชือกให้บิดเป็นเกลียวแบบขันชะเนาะจนเชือกรัดไม้ทั้ง 2 อันแน่น หมุนไม้อันเล็กที่ขันชะเนาะให้ทาบขนานกับไม้อันตั้งหรืออันขวางก็ได้แล้วเอาเชือกเล็กๆ มัดติดกับเสาไม้อันใดอันหนึ่ง

ประโยชน์

1. ใช้ทำนั่งร้าน ในงานก่อสร้าง ทาสี
2. ใช้สร้างค่ายพักชั่วคราว

ภาพที่ 36 : ผูกประกบชั้นชะเนาะ

แหล่งที่มา : <https://krutikblog.files.wordpress.com/2013/09/>

(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

การเก็บกล่องปูนซีเมนต์

การเก็บปูนซีเมนต์ไว้ใช้งานเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากปูนซีเมนต์มีคุณสมบัติดูดความชื้นน้ำและความชื้น นอกจากจะทำให้ปูนซีเมนต์แข็งตัวเป็นเม็ดแล้วยังทำให้ปูนซีเมนต์เสียคุณสมบัติในการก่อตัวไป กล่าวคือจะทำให้ปูนซีเมนต์แข็งตัวช้าลงและกำลังก็ลดน้อยลง

การเก็บปูนซีเมนต์โดยการตั้งนั่งร้านไม้ ต้องยกพื้นให้สูงให้อากาศถ่ายเทได้โดยรอบได้โดยสะดวก การเก็บกองปูนซีเมนต์จะต้องเก็บเรียงตามกันในจำนวนมากในสถานที่เดียวกันมีหลังคาคลุมและมีอากาศผ่านกองปูนซีเมนต์ได้น้อยที่สุด การเก็บปูนซีเมนต์ไว้ในถังก็ปิดมิดชิดเป็นวิธีที่ดีที่สุด

คุณสมบัติของวัสดุผสม

วัสดุผสมในคอนกรีตได้แก่หินหรือกรวดทรายและน้ำต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- ต้องมีความแข็งแรง ไม่ผุกลอนและสามารถรับแรงกดได้ไม่น้อยกว่าแรงอัดที่ต้องการในคอนกรีต
- มีความคงทน ไม่ทำปฏิกิริยาใดๆกับ ซีเมนต์และน้ำ
- มีความคมและรูทรงเป็นแฉ่งเหลี่ยม เพื่อช่วยให้มีแรงยึดเหนี่ยวในคอนกรีตมีมากขึ้น
- สะอาดปราศจากสิ่งเจือปน เช่นคราบไขมัน ดิน หญ้า อันจะก่อให้เกิดอันตรายต่อคอนกรีต
- ต้องมีขนาดที่ไม่แตกต่างกันมาก ซึ่งนอกจากจะทำให้ได้คอนกรีตที่มีความสามารถเท่าได้ง่ายขึ้นแล้วยังสามารถช่วยประหยัดซีเมนต์ได้อีกด้วย

การเทคอนกรีตลงในแบบหล่อ

หลักการเทคอนกรีต-ก็ต้องพยายามไม่ให้คอนกรีตเกิดการแยกตัว

การเทในแบบซึ่งอยู่ในแนวตั้ง

ต้องพยายามไม่ให้คอนกรีตหกไปกระทบข้างแบบซึ่งจะทำให้เกิดการแยกตัวระหว่างหิน กับปูน ทราย การเทคอนกรีตต้องเทตรงๆ หรือผ่านกรวย และไม่ควรถูกสูงเป็นกองเพราะจะทำให้ น้ำปูนไหล ออกด้านข้าง จนเกิดการแยกตัว สำหรับแบบที่มีความลึกและแคบ เช่นกำแพงหรือเสาสูงๆ ควรทำ ช่องเทด้านข้างและเทคอนกรีตชั้นบนๆ ต้องผสมให้แห้งกว่าเพราะน้ำจากชั้นล่างๆ จะลอยขึ้นมาไม่ ควรปล่อยเทคอนกรีตลงในระยะความสูงเกินกว่า 2.30 เมตร

การเทคอนกรีตที่อยู่ในแนวนอน

ต้องปล่อยคอนกรีตลงในบริเวณที่ใกล้จุดที่ต้องการเทมากที่สุดการใช้จอบ หรือคลาดลกาทำให้เกิดการแยกตัวของคอนกรีต ในกรณีที่ต้องใช้คอนกรีตที่แห้งเท ก่อนเทก็ควรใช้น้ำปูนหรือคอนกรีตที่เหลวเท ล่าเหล็กเสริมไม่ทั่วเสียก่อน

การเทคอนกรีตในแบบที่ลาดเอียง

ต้องเทจากด้านล่างสุดก่อน

รอยต่อในคอนกรีต

รอยต่อในคอนกรีตมี 2 ประเภท

- รอยต่อที่กำหนดไว้ในแบบและรายการก่อสร้างซึ่งเพื่อใช้สำหรับการขยายตัวหรือหดตัวของคอนกรีต

ซึ่งสามารถทำได้หลายแบบหลายวิธีแล้วอุดแนวรอยต่อด้วยวัสดุที่สามารถยืดหยุ่นได้ดีเช่นไม้ก๊อก ยางมะตอย เป็นต้น

- รอยต่อระหว่างงานเป็นรอยต่อคอนกรีตอันเกิดจากการหยุดงานประจำวัน

รอยต่อลักษณะนี้หากจำเป็นแล้วไม่ควรให้เกิดมีขึ้นกล่าวคือการเทคอนกรีตควรให้เสร็จไปเป็นช่วงงาน แต่ในการปฏิบัติงานเทคอนกรีตจำนวนมากก็มีความจำเป็นต้องคาบเกี่ยวกับการหยุดงานประจำวัน การหยุดเทคอนกรีตต้องเลือกหยุดในตำแหน่งที่จะมีการรับน้ำหนักน้อยที่สุด เช่นในพื้นหรือคานก็ต้องอยู่ตรงกลางพื้นหรือคาน ในงานถนนก็ควรหยุดในแนวที่กำหนดไว้ให้หยุด และเป็นรอยต่อเพื่อการหดตัว หรือหดแนวการหยุดก็ต้องหยุดในแนวตั้งฉาก และทำผิวให้หยาบ หรือฝ่าเหล็กไว้ที่รอยต่อนั้นๆ ด้วยทุกครั้ง

การตกแต่งและซ่อมแซมผิวคอนกรีต

- การแต่งผิวคอนกรีตที่มีน้ำเยิ้มอยู่นั้น ต้องขูดผิวให้เป็นรอยหยาบและปล่อยให้ น้ำระเหยไปจนหมดเสียก่อนแล้ว จึงแต่งผิวด้วยเกรียงเหล็กอีกครั้งหนึ่ง
- ไม่ควรใช้ซีเมนต์ผงรอยผิวคอนกรีต เพื่อการตกแต่งเพราะซีเมนต์จะไปดูดซึมน้ำทำให้คอนกรีตเสียน้ำเร็วเกินไปซึ่งจะทำให้เกิดการแตกร้าวที่ผิวคอนกรีตได้ง่ายมาก
- การตกแต่งแนว และระดับของผิวคอนกรีต ควรทำทันทีในขณะที่ผิวคอนกรีตยังอ่อนอยู่
- การแต่งผิวด้วยเกรียงเหล็กขั้นสุดท้าย ควรรอให้คอนกรีตแห้งตัวเสียก่อน
- รอยแตกร้าวขนาดเส้นผมที่เกิดขึ้นกับผิวคอนกรีต โดยมากเกิดจากการสูญเสียน้ำเร็วเกินไป การแก้ไขก็ด้วยวิธีการป้องกันการดูดซึมน้ำลงพื้นล่างและด้วยการบ่มคอนกรีต
- การแต่งผิวคอนกรีตสำหรับผิวคอนกรีตที่เป็นรู อันเกิดจากการยัดแบบ หรือติดแบบต้องอัดด้วยมอร์ต้าเป็นชั้นๆ และไม่เกิน 1 ซม. และควรผสมซีเมนต์ขาวด้วยเล็กน้อยเพื่อให้รอยตกแต่งสวยงาม

การบ่มคอนกรีต

จุดมุ่งหมายของการบ่มคอนกรีตก็เพื่อควบคุมไม่ให้คอนกรีตต้องเสียน้ำและแห้งตัวเร็วเกินไปอันจะทำให้เกิดการแตกร้าวขึ้นที่ผิวคอนกรีตและทำให้คอนกรีตเสียน้ำกำลังได้การบ่มคอนกรีตที่ได้จากซีเมนต์ธรรมดาควรใช้เวลาบ่มติดต่อกันเจ็ดถึง 14 วันหากเป็นคอนกรีตที่รับแรงเร็วก็สามารถใช้เวลาบ่ม

น้อยลง

วิธีบ่มคอนกรีต มีหลายวิธีโดยการใช้ผ้าชุบน้ำ ฉีด ผ้าหรือกระสอบที่เปียกชื้น ทราวยเปียกหรือน้ำหรือใช้สารเคมีที่เคลือบผิวคอนกรีต ไม่ให้คอนกรีตเสียน้ำเร็วขึ้น

ภาพที่ 37 : แสดงรูป งานคอนกรีต
แหล่งที่มา : <https://www.pd.co.th/th/article/detail/>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

งานเหล็ก

เครื่องมือประจำช่างเหล็ก

- กุญแจตัดเหล็กขนาดต่างๆ
- คีมผูกเหล็ก
- ค้อนทุบเหล็ก
- กรรไกรตัดเหล็กขนาดเล็ก
- เลื่อยตัดเหล็ก
- เหล็กสกัดสำหรับตัดเหล็ก
- ฉากปรับมุมหรือฉากผสม

- เหล็กขีด
- ดินสอด่าง
- ซอลค์
- ตลับเมตร

เครื่องมือและเครื่องทุ่นแรงช่างเหล็ก

- กรรไกรตัดเหล็กขนาดใหญ่
- โตะตัดเหล็ก
- แผ่นตีหรือทุบเหล็ก
- เครื่องตัดเหล็กไฟฟ้า
- ตู้อเชื่อมและอุปกรณ์การเชื่อมเหล็ก
- กุญแจตัดเหล็กขนาดใหญ่

หลักการทำงานเหล็ก

เหล็กเส้นเสริมคอนกรีต มี 2 ชนิดคือเหล็กเส้นกลม (Rd,Round Bar) และเหล็กข้ออ้อย (Db,Deformed bar)

- **เหล็กเสริมคอนกรีต** ต้องเป็นเหล็กใหม่ผิวสะอาด ไม่มีสนิมกัดกร่อน ไม่เปียกน้ำมัน ไม่แตกหรือร้าว และคุณภาพอื่นๆได้มาตรฐานทางอุตสาหกรรม
- **การตัดเหล็ก, ตัดเหล็ก** ต้องเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดการวางระยะและการผูกให้แน่นต้องตรวจสอบให้เป็นไปตามแบบ

- **ต้องระวังเหล็กตีตแบบ (แบบหล่อคอนกรีต)** โดยการตรวจสอบการวางลูกปูน และการยึดแน่นของลูกปูนกับเหล็กเสริม เพื่อไม่ หลุดระหว่างการเทคอนกรีต

- **การต่อเหล็กอาจทำได้โดยการเชื่อมหรือทาบต่อ** เหล็กกลางของคานและพื้นให้ต่อตรงบริเวณหัวคานและหัวเสา ระยะทาบไม่น้อยกว่า 50 เท่าของเส้นผ่าศูนย์กลางเหล็กบนของคานและพื้นต่อบริเวณตรงกลางคานและพื้นระยะภาพไม่น้อยกว่า 40 เท่าของเส้นผ่าศูนย์กลางเหล็กเสาให้ต่อหลังพื้นควรหลีกเลี่ยงการต่อเหล็กที่อยู่ในแนวเดียวกันหลายๆ จุด

อย่าลืมตรวจสอบงานเหล็กเสริม ก่อนงานเทคอนกรีต

ข้อควรคำนึงในการตัดและผูกเหล็ก

- การตัดเหล็ก ต้องตัดด้วยเครื่องมือตัดเหล็กในขณะที่เหล็กเย็นเท่านั้น ห้ามตัดด้วยความร้อน
- การผูกเหล็กต้องใช้ลวดที่เหนียวและอ่อน ทับกัน 2 เส้น ผูกแบบกากบาททุกๆข้อ แล้วบิดเกลียวไม่น้อยกว่าสามเกลียว ห้ามบิดเกลียวจนเกิดขาดที่คอเกลียว ปลายลวดที่เหลือจะต้องตัด หรือพับเข้าไปในโครง เพื่อป้องกันปลายลวดยื่นเลยมาจนทนแบบหล่อคอนกรีต เพราะลวดที่ยื่นมาติดแบบเมื่อถอดแบบแล้ว จะแลดูไม่สวยงามและจะเกิด มีจุดสนิมที่ปลายลวดเหล็กนี้ด้วย
- เหล็กที่จะนำมาใช้ต้องสะอาด ไม่เปื้อนสี, คราบน้ำมัน, ดิน, โคลน
- เหล็ก จะต้องเป็นเหล็กใหม่ที่ไม่มีสนิมชุม
- เหล็กที่นำมาใช้ ต้องเป็นเหล็กที่มีความต้านทานในการรับแรงดึง และแรงเฉือนไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในรายการก่อสร้าง หรือตามที่กำหนดไว้ในสถาบันกำหนดมาตรฐานต่างๆ

ภาพที่ 38 : แสดงรูป งานเหล็ก

แหล่งที่มา : https://selectcon.com/extra_editorial_39.asp

(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

งานสี

เครื่องมือประจำตัวช่างสี

- แปรงทาสีน้ำมันในขนาดต่างๆ
- แปรงดอกหญ้าใช้สำหรับทาสีพลาสติก
- ลูกกลิ้งงานบางแห่งใช้ลูกกลิ้งดีกว่า เช่น ผิวขรุขระและลวดตาข่ายเป็นต้น
- เหล็กโป้วสี
- แปรงปิดฝุ่น
- หมวกและถุงมือ

อุปกรณ์และเครื่องมือช่างสี

- เต้าฟู่สำหรับลอกสี
- แปรงลวด
- กระดาษทราย
- บันได
- ถังผสมสีพร้อมไม้คน
- ดินสอพองแล้วสีโป้ว
- ผ้าปูพื้นและคลุมบริเวณกันเปื้อน
- น้ำยาล้างแปรง
- เครื่องขัดพื้น
- กระจกป้องกันและถังอัดลม

การเตรียมผิวก่อนทาสี

พื้นผิวคอนกรีต อิฐ ปูน ฉาบ

- ต้องทิ้งผิวพื้นไว้ให้แห้งสนิท ตกแต่งรอยแตก ร้าว รูโหว่ด้วยโป้วปูน หรือดินสอพองให้เรียบร้อยจัดคราบไขมัน คราบปูน ฝุ่นและความสกปรกอื่นๆ จนเรียบร้อยเสียก่อน
- สำหรับผิวเก่าที่เคยทาสีมาก่อนแล้ว หากสีเดิมสภาพการยึดเกาะยังดีอยู่ก็เพียงแต่ทำความสะอาดและซ่อมรอยแตก ร้าวต่างๆเสียก่อนที่จะทาสี
- สำหรับผิวเก่าที่เคยทาสีมาก่อนแล้ว และสีเสื่อมสภาพไม่ยึดเกาะผนังร่อนเป็นแผ่นหรือหลุดร่อน

เป็นฝุ่น ต้องลอกสีเก่าออก ด้วยแปรงลวดเกรียงเหล็กเสร็จแล้ว ก็แต่งผิวปูนที่ชำรุดแตกร้าวให้เรียบร้อยก่อนทาสี

พื้นผิวไม้

- ไม้ที่จะทาสี จะต้องแน่ใจว่าไม้นั้นได้ผ่านการอบ หรือตากแห้งมาแล้วเป็นอย่างดี จากนั้นต้องขัดผิวด้วยกระดาษทราย และเช็ดฝุ่นออกให้หมดก่อนที่จะลงมือทาสี
- ถ้าเป็นไม้เก่าที่สีเดิมยังอยู่ในสภาพดีอยู่ ก็สามารถจะทาสีได้เลยโดยเพียงแค่ล้างผิวให้สะอาดปราศจากฝุ่นและคราบไขมันออก
- สำหรับผนังเก่า ที่ที่เดินอยู่ในสภาพที่แตกกระแหงและมีสภาพเป็นฝุ่นต้องลอกสีเก่าออกด้วยน้ำยาลอกสีหรือใช้โฟมเสียบก่อน

ผิวโลหะ

ผิวโลหะที่จะทาสี ต้องล้างคราบน้ำมัน ขจัดสนิม ลอกสีออกให้สะอาดเสียก่อนที่จะลงมือทำทาสี

ภาพที่ 39 : แสดงรูป งานสี

แหล่งที่มา : <https://painterbangkok.com/project2.html> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

1.4 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ประการของสหประชาชาติเพื่อโลกอนาคต

สหประชาชาติกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาสังคมโลกจากทศวรรษที่ผ่านมา 8 ประเด็น และได้สิ้นสุดลงในปีพ.ศ. 2558 และมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับสังคมโลกที่จะนำไปใช้ ทศวรรษหน้า มี 17 เป้าหมาย คือ

เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน (No poverty : End poverty in all its forms everywhere)

เป้าหมายที่ 2 การขจัดความหิวโหย (Zero hunger: End hunger, achieve food security and improved nutrition and promote sustainable agriculture)

เป้าหมายที่ 3 การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Good health and well-being: Ensure healthy lives and promote well-being for all)

เป้าหมายที่ 4 การได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality education: Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all)

เป้าหมายที่ 5 ความเท่าเทียมทางเพศ (Gender equality: Achieve gender equality and empower all women and girls)

เป้าหมายที่ 6 การมีน้ำสะอาดและการมีสุขอนามัยที่ดี (Clean water and sanitation: Ensure access to water and sanitation for all)

เป้าหมายที่ 7 การมีพลังงานที่สะอาดและราคาถูกลง (Affordable and clean energy: Ensure access to affordable, reliable, sustainable and modern energy for all)

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมงานที่มีคุณค่าและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Decent work and economic growth: Promote inclusive and sustainable economic growth, employment and decent work for all)

เป้าหมายที่ 9 การส่งเสริมอุตสาหกรรม นวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐาน (Industry, innovation and infrastructure: Built resilient infrastructure, promote sustainable industrialization and foster innovation)

เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำ (Reduce inequalities: Reduce inequality within and among countries)

เป้าหมายที่ 11 การพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน (Sustainable cities and communities: Make cities inclusive, safe, resilient and sustainable)

เป้าหมายที่ 12 มีการบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน (Responsible consumption and production)

เป้าหมายที่ 13 การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate action: Take urgent action to combat climate change and its impacts)

เป้าหมายที่ 14 การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน (Life below water: Conserve and sustainably use the oceans, seas and marine resources)

เป้าหมายที่ 15 การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบก (Life on land: Sustainable manage forests, combat desertification, halt and reverse land degradation, halt biodiversity loss)

เป้าหมายที่ 16 การสร้างสังคมสันติสุข การสร้างคามยุติธรรมและสถาบันอันเป็นที่พึ่งของส่วนรวม (Peace, justice and strong institutions: Promote just, peaceful and inclusive societies)

เป้าหมายที่ 17 การมีส่วนร่วมของประชาชนในเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Partnerships for the goals: Revitalize the global partnership for sustainable development)

แนวทางการพัฒนาที่ผ่านมามีการพัฒนาจำกัด ความยากจน การมีอาหารที่ปลอดภัยและเพียงพอต่อความต้องการของประชากรโลก ปัจจุบันแนวคิดต่าง ๆ ได้เปลี่ยนไปทำให้มีแนวทางในการพัฒนาโลกในอนาคตใน 17 ประเด็นที่สำคัญเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนดังนี้

- รัฐบาลในฐานะที่เป็นหัวหน้าแห่งรัฐจะต้องดำเนินการส่งเสริมและกำหนดนโยบายเพื่อการนำข้อกำหนดของการพัฒนาที่ยั่งยืนไปสู่การปฏิบัติโดยผ่านหน่วยงานกลาง เช่น UN และจากการประชุมอนุสัญญาาระหว่างประเทศและติดตามผลการทำงานของประเทศต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด รวมทั้งกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดของการพัฒนาที่ยั่งยืนในแต่ละภูมิภาค แต่ละประเทศ และแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังต้องสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการกิจกรรมดังกล่าวอย่างเพียงพอด้วย โดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงการขจัดความยากจน การส่งเสริมหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า การส่งเสริมการลดความเสี่ยงและบรรเทาภัยพิบัติรวมทั้งการบริหารจัดการน้ำและการส่งเสริม สิทธิมนุษยชนในเวทีระหว่างประเทศ การดำเนินการของประเทศไทย สิ่งที่รัฐบาลได้ดำเนินการคือ มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) เมื่อ 24 ก.ค. 2556 โดยมีเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ นอกจากนี้ยังมีการจัดการประชุม

Asia-Pacific Ministerial Dialogue: From the Millennium Development Goals to the United Nations Development Agenda beyond 2015 ร่วมกับเอสแคป ช่วง 26-28 ส.ค. 2556 ที่กรุงเทพฯ โดยที่ประชุมได้รับรอง Bangkok Declaration of the Asia-Pacific region on the United Nations Development Agenda beyond 2015 [4]

- ความมั่นใจในการพัฒนาที่ยั่งยืน วิกฤตเศรษฐกิจทำให้ประชาชนที่พ้นจากสภาวะยากจนแล้ว ต้องกลับไปเผชิญสถานะเดิม เนื่องจากไม่มีงานทำ ดังนั้นการเจริญเติบโตที่ยั่งยืน ผ่านการสร้างงาน โดยเฉพาะการสร้างงานที่มีคุณค่าจึงมีความสำคัญ รวมถึงการส่งเสริมการศึกษาที่เน้นคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน
- ความยั่งยืนในเชิงสิ่งแวดล้อม โดยหัวใจหลักคือการพัฒนาด้านเศรษฐกิจที่จะต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่จะเหลือไปถึงคนรุ่นหลัง นอกจากนี้ยังมีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาคือ ความมั่นคงทางด้านน้ำ อาหาร และพลังงาน
- ความยืดหยุ่นและการปรับตัวเป็นประเด็นสำคัญ สำหรับการเปลี่ยนแปลง โดยที่เป้าหมายด้านสุขภาพเป็น MDGs ที่ยังคงไม่บรรลุและสำคัญต่อศักยภาพของมนุษย์ในการตอบสนองต่อสิ่งท้าทายใหม่ ๆ ดังนั้น Post-2015 Development Agenda ควรมีประเด็นเรื่อง Universal Health Coverage ที่ไทยมีบทบาทนำและสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีต่อประเทศอื่น
- ประเด็นด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงและบรรเทาภัยจากเหตุภัยพิบัติเนื่องจากได้เกิดขึ้นถี่และรุนแรงขึ้นทำให้การบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องชะงักหรือถดถอยลงทั้งนี้ไทยสามารถก้าวผ่านวิกฤตมหาอุทกภัยและสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์การบริหารจัดการน้ำกับประเทศต่างๆ
- การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเข้าถึงของคนจากทุกภาคส่วนในสังคมสำคัญต่อนโยบายที่ยืดคนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับการลดความไม่เท่าเทียมกัน ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ รัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่กลุ่มคนที่มีความเปราะบาง โดยเฉพาะเด็ก สตรีผู้พิการและผู้สูงอายุซึ่งยังคงถูกละเลยอยู่มากและเพื่อบรรลุการพัฒนาที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนและลดความไม่เสมอภาค

- การกำเนิดเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันเพื่อให้สังคมโลกอยู่ด้วยกันอย่างสันติ และเกิดความยั่งยืนของอารยธรรมของมนุษย์ให้ยาวนานที่สุดโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเรื่องของการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ปราศจากมลพิษสำหรับอนุชนรุ่นหลัง
- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 8 ประการในอดีตยังไม่เพียงพอเพราะการอยู่ร่วมกันยังมีความขัดแย้ง ของการแก่งแย่งทรัพยากรและการสร้างมลพิษ จึงต้องเพิ่มเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็น 17 ประการ และแนวทางในการดำเนินการอย่างไรให้ข้อกำหนดทั้ง 17 ประการที่กล่าวมาบรรลุเป้าหมายตามที่คาดไว้

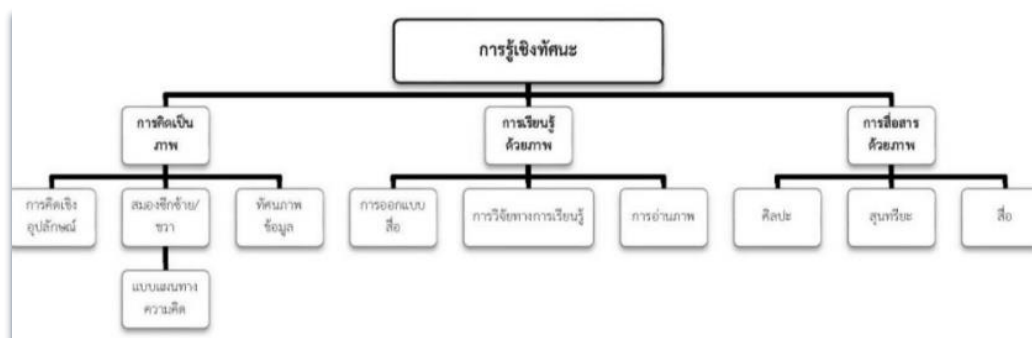
ประเทศต่าง ๆ จะต้องดำเนินกิจกรรมเพื่อ การปลูกฝังเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนหมายถึงการใช้เท่าที่จำเป็น ไม่จำเป็นต้องสะสมทรัพย์สินหรือทรัพย์สินสมบัติที่เกินความจำเป็นในการดำรงชีพ มิใช่การดำรงอยู่เพื่อก่อให้เกิดกำไรของผู้มีอำนาจและทุนมาก การนำไปใช้ให้เกิดผลเป็นประเด็นสำคัญของการพัฒนา โดยมีการเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาล (good governance) และหลักนิติธรรม (rule of law) เป็นวิธีการนำไปสู่การพัฒนาที่ครอบคลุมและยั่งยืน นอกจากนี้จะไม่สามารถบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนได้หากประเทศไม่มีความสงบสุขและสันติภาพ การเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาทั้งในประเทศและระหว่างประเทศโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ภาคประชาสังคม และนักวิชาการ มนุษย์ทุกคนจะต้องช่วยกันทำให้โลกใบนี้ให้ยั่งยืน(สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

2. ศิลปกรรมาชีพในบริบทชีวิตทางสังคม : หลักการและอิทธิพลทางศิลปะ

ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพ ศัพท์นี้ในทางศิลปะสำหรับข้าพเจ้า มีความหมายถึง การผลิตงานด้านสื่อศิลปะที่ส่งเสริมและเกี่ยวข้องกับชนชั้นกรรมาชีพในบริบทของชีวิตที่บ่งบอกถึงศิลปธาตุ (Element) ของชนชั้นกรรมาชีพโดยใช้ส่วนประกอบต่างๆ ที่มาสร้างอารมณ์และความรู้สึกคือ การใช้วัตถุ (Object) ที่สามารถแสดงถึงวิถีชีวิต สังคม สถานะ ของชนชั้นกรรมาชีพได้ โดยนำมาจัดองค์ประกอบและสร้างสรรค์ออกมาในลักษณะศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม (Art Installation) โดยใช้หลักการทาง องค์ประกอบศิลป์ (Composition Of Art) และหลักการสร้างสรรค์ตามทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) รวมไปถึงหลักการรู้เชิงทัศน์ (Visual Literacy) มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม ในวิทยานิพนธ์นี้

2.1 หลักการรู้เชิงทัศน์ (Visual Literacy) มี 3 หลักการ

แนวคิดการรู้เชิงทัศน์ เกิดขึ้นครั้งแรกจากแนวคิดของ Debes (1968, 1969, 1970) หมายถึง กลุ่มของความสามารถด้านการมองเห็น ซึ่งสามารถพัฒนาได้โดยการใช้ประสบการณ์ร่วมกับประสาทสัมผัสอื่นๆ การพัฒนาความสามารถทางการมองเห็นนี้เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของมนุษย์ตามปกติ โดยใช้ประสาทสัมผัสทางตาเพื่อแยกแยะและตีความการกระทำของวัตถุ สัญลักษณ์ที่มองเห็นได้ตามธรรมชาติ หรือที่มนุษย์สร้างขึ้นในสภาพแวดล้อมต่างๆ และสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ กล่าวโดยสรุป คือ การรู้เชิงทัศน์เป็นความสามารถในการเข้าใจ (Understand) และสามารถสร้างสรรค์ภาพ (Make Visual Statement) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการคิด การเรียนรู้ และการสื่อสารในรูปแบบของภาพ Seels (1994) ได้ให้นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการของการพัฒนาการรู้เชิงทัศน์ ประกอบด้วยกลุ่มของทักษะย่อยสามทักษะที่สำคัญ ได้แก่ การคิดเป็นภาพ (Visual Thinking) การเรียนรู้ด้วยภาพ (Visual Learning) และการสื่อสารด้วยภาพ (Visual Communication) ตามโครงสร้างความสัมพันธ์ในการศึกษาการรู้เชิงทัศน์ในภาพที่ 41

ภาพที่ 40 : โครงสร้างการรู้เชิงทัศนะ

แหล่งที่มา : วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 23 ฉบับที่ 4 ตุลาคม - ธันวาคม 2564
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

Hewes (1987) ได้ระบุถึงนิยามศัพท์ของคำสำคัญ ที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการรู้เชิงทัศนะไว้ดังนี้

การรู้เชิงทัศนะ (Visual Literacy) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ และใช้ภาพ ซึ่งรวมถึงความสามารถในการคิด เรียนรู้ และแสดงออกในรูปแบบของภาพ

- **การคิดเป็นภาพ (Visual Thinking)** หมายถึง การจัดการความคิดเกี่ยวกับภาพ โดยการใช้รูปทรง เส้น สี พื้นผิว และองค์ประกอบ
- **การเรียนรู้ด้วยภาพ (Visual Learning)** หมายถึง การเรียนรู้จากภาพและการศึกษาการออกแบบภาพเพื่อการเรียนการสอน
- **การสื่อสารด้วยภาพ (Visual Communication)** หมายถึง การใช้สัญลักษณ์ภาพเพื่อสื่อสารความคิดและสื่อความหมายนอกจากนิยามดังกล่าวยังมีนิยามศัพท์เฉพาะ ที่เกี่ยวข้องกับการมองเห็น อาทิเช่น คำว่าการมองเห็น (Vision) หมายถึง สิ่งที่สายตามนุษย์มองเห็นทางกายภาพ กระบวนการทำให้เห็นภาพ หรือเกิดภาพ (Visuality) หมายถึง การสร้างภาพด้วยวิธีที่หลากหลาย เพื่ออธิบายวิธีการมองเห็นภาพต่างๆ และเหตุผลที่ทำให้เรามองเห็นเป็นเช่นนั้น อะไรเป็นเหตุที่ทำให้เราเลือกมองหรือไม่มอง วัฒนธรรมภาพ (Visual Culture) อ้างถึงวิธีการใช้ภาพเป็นส่วนหนึ่งของวิถีทางสังคม, กระบวนการวิจัยด้วยการใช้ภาพ (Visual Research Method) คือ เนื้อหาของงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ ใช้ภาพแบบต่างๆเป็นวิธีตอบคำถามการวิจัย เช่นการศึกษาวัฒนธรรมภาพ ในด้านมานุษยวิทยาและภูมิศาสตร์มนุษย์ มีการใช้ภาพเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัยตั้งแต่ยุคการเกิดของศาสตร์ ภาพถ่ายโดยมาก แผนภาพ แผ่นฟิล์ม ถูกใช้ในการศึกษาเชิงมนุษยวิทยา ส่วนแผนที่ และ

แผนภาพถูกใช้ในการศึกษาเชิงภูมิศาสตร์มนุษย์ ซึ่งในปัจจุบันการศึกษาวิจัยถูกขยายไปยังหลากหลายสาขาวิชา เช่น ทัศนวัสดุ (Visual Aids) เป็นเครื่องมือภาพที่มีพลังงานมหาศาล(สงขลา, ตุลาคม - ธันวาคม 2564)

2.2 หลักการทางศิลปะและสุนทรียศาสตร์

2.2.1 สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics)

อาร์.จี.คอลลิงวูด (R.G.Collingwood) อธิบายความหมายของศิลปะสอดคล้องกับความคิดของโคเรเซ เขาเชื่อว่า คุณค่าของศิลปะไม่ได้อยู่ที่รูปวัตถุทางกายภาพหรือตัวผลงานศิลปะที่ปรากฏอยู่แต่สาเหตุที่ศิลปินต้องสร้างศิลปะในรูปวัตถุทางกายภาพออกมา ก็เพื่อเป้าหมายในการสื่อสารการแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึกในความคิดของเขาไปยังคนอื่นๆ โดยศิลปะในรูปวัตถุทางกายภาพจะช่วยกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดการแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึกในความคิดได้เช่นเดียวกับศิลปิน แต่ไม่ว่าศิลปินจะสร้างศิลปะในรูปวัตถุทางกายภาพหรือไม่ ศิลปะในรูปวัตถุทางกายภาพจะสร้างความซาบซึ้งให้กับผู้ชมหรือเปล่าก็ไม่ใช่อะไรที่สำคัญและจำเป็น ศิลปะที่แท้จริงจะยังมีอยู่ตราบเท่าที่การแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึกปรากฏในความคิดจิตใจของศิลปิน โดยศิลปะที่เกิดขึ้นในใจของศิลปินทุกๆชิ้นนั้นมีค่าเท่าเทียมกันทั้งสิ้น(พูลทองตีวัฒนา, 2556)

ลีโอ ตอลสตอย (Leo Tolstoy) นักปรัชญาและนักเขียนชาวรัสเซีย เขาเชื่อว่า ศิลปะคือการแสดงออกซึ่งความรู้สึกของศิลปินที่มีเป้าหมายอันแน่นอนในการปลุกความรู้สึกแก่ผู้ชมให้เกิดขึ้นเช่นเดียวกับศิลปิน ความสามารถในการปลุกเร้าความรู้สึกของผู้ชมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับศิลปินรวมทั้งผู้ชมคนอื่นนั้น เรียกว่า ความกินใจ(infectiousness) แห่งศิลปะ ซึ่งเกิดจากเงื่อนไข 3 ประการคือ ความจริงใจ (sincerity) ความเป็นตัวของตัวเอง (individual) และความชัดเจน (clearness) ศิลปะที่สามารถบรรลุเป้าหมายในการนำไปสู่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของมวลมนุษยชาติได้นั้นถือว่าเป็นศิลปะที่ดี

2.2.2 รูปแบบ: ศิลปะฟลักซุส (Fluxus)

Fluxus ก็คือศิลปะกิจกรรมชนิดหนึ่งเช่นเดียวกับศิลปะ Happening เป็นเครือข่ายของศิลปิน, นักประพันธ์ และนักออกแบบจากทั่วโลก กลุ่มนี้เกิดขึ้นในยุคคริสต์ทศวรรษ 1960 และ 1970 ที่มีแนวคิดในการต่อต้านค่านิยมเดิมๆ ของศิลปะ กลุ่มฟลักซุสมีจุดเด่นคือ การผสมผสานสื่อและวิธีการแสดงออกทางศิลปะและสาขาวิชาต่าง ๆ อันหลากหลายเข้าด้วยกัน และโอบรับความเลื่อนไหล

เปลี่ยนแปลง (flux) อันเป็นองค์ประกอบสำคัญของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นด้านการแสดง, ดนตรีน้อยส์, ทัศนศิลป์, การผังเมือง, การออกแบบสถาปัตยกรรม รวมถึงงานด้านวรรณกรรม ศิลปินกลุ่มฟลักซ์สมัย จุดมุ่งหมายในการลบเส้นแบ่งระหว่างชีวิตกับศิลปะ ด้วยการใช้วัตถุเกือบทุกเหลือใช้ หรือแม้แต่บรรยากาศรอบตัวจากสภาพแวดล้อมอย่าง “เสียง” และกิจกรรมธรรมดาสามัญหรือสถานการณ์ต่างๆ เพื่อสร้างสิ่งเร้าต่อผู้คน ผลงานแบบ Fluxus ที่ส่งอิทธิพลโดยตรงต่อข้าพเจ้า คือผลงาน “ Felt suit ” ของศิลปิน Joseph Beuys งานทั้งหมดของ โจเซฟ บอยซ์ อูทิศให้กับแนวคิดในการรักษาชีวิต และหนึ่งในวัสดุหลักที่เขาใช้คือความรู้สึก เขาทำประติมากรรมจากการห่อเปียโน แก้วอี้ ด้วยผ้าสักหลาด และงานแขวนเสื้อทไว้นบนผนัง ซึ่งมันได้แสดงถึงสัญลักษณ์ของความอบอุ่นและการปกป้องจากโลกภายนอก เช่น โจเซฟ บอยซ์ (Joseph Beuys) เป็นหนึ่งในคนกลุ่มแรกๆ ที่จัดแสดงชุดของวัตถุในตู้โชว์ โดยนำวัตถุที่ไม่ใช่ศิลปะมาไว้ในบริบทของพิพิธภัณฑ์อย่างชัดเจน(คุณาวิชยานนท์, 2561)

ภาพที่ 41 : ผลงาน Felt suit โดยศิลปิน Joseph Beuys

แหล่งที่มา : <https://thestrip.ru/th/for-brunettes/kak-obyasnyat-kartiny-mertvomuzaicu-nemeckii-hudozhnik-iozef-bois/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 42 : ผลงาน The Pack (Das Rudel) (1969) โดยศิลปิน Joseph Beuys
แหล่งที่มา : <https://thestrip.ru/th/for-brunettes/kak-obyasnyat-kartiny-mertvomuzaicu-nemeckii-hudozhnik-iozef-bois/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

2.2.3 รูปแบบ: ศิลปะสมถะหรือศิลปะอนาถา (Arte Povera)

รูปแบบศิลปะอนาถา (Arte Povera) เป็นรูปแบบศิลปะที่เน้นลักษณะความธรรมดาสามัญ โดยใช้วัสดุทั่วไปที่ไร้ค่ามาสร้างสรรค์ผลงาน เช่น ใยผ้าขี้ริ้ว กระดาษหนังสือพิมพ์ และวัสดุในยุคก่อนยุคอุตสาหกรรมอย่าง ดิน ก้อนหิน ถ่านหิน ไปจนถึงสิ่งปฏิกูลอย่างอุจจาระ อิทธิพลของ Arte Povera ที่ทำให้เห็นถึงคุณค่าของวัสดุต่างๆ ที่สามารถสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกออกมาได้(บุญพิพัฒนาพงศ์)

Arte Povera หรือ Poor art หรือ Impoverished art ‘ศิลปะอนาถา’

เป็นกระแสเคลื่อนไหวทางศิลปะแบบหัวก้าวหน้า (avant-garde) ที่โดดเด่นและทรงอิทธิพลที่สุดในยุโรป ถือกำเนิดขึ้นในช่วงกลางทศวรรษ 1960s ถึงกลางทศวรรษ 1970s ในอิตาลี ในช่วงที่เกิดความไม่สงบทางการเมือง เมื่อศิลปินรุ่นใหม่หัวก้าวหน้าของอิตาลีที่มีแนวคิดทางการเมืองแบบสุดขั้วรวมตัวกันทำงานศิลปะจากวัสดุที่ไร้คุณค่าไร้ราคาที่มีอยู่เกลื่อนกลาดดาษดื่นทุกหนทุกแห่ง รวมถึงเก็บตกของเก่า ของเหลือใช้ และชำรุดทรุดโทรม มาทำงานศิลปะ

2.2.5 ขนชั้นกรรมาชีพในสื่อศิลปะวัตถุ (Found Object)

ศิลปะวัตถุ หรืออาจรวมถึงประติมากรรม เป็นสื่อแสดงสถานะขนชั้นกรรมาชีพที่เป็นไปตามความเป็นจริงเหมือนวัตถุอื่นๆรอบตัว เนื่องด้วยพื้นที่และบริบทจริงเป็นส่วนประกอบของสื่อ แต่ในวิถยานิพนธ์ชิ้นนี้สนใจเพียงเนื้อหา ที่เรื่องราวสัมพันธ์ระหว่างคนกับวัตถุนั้นๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงเรื่องราวต่างๆของวัตถุที่สื่อสารผ่านรูปทรงที่ถูกจัดการขึ้นมาอย่างสัมพันธ์กัน

ภาพที่ 43 : ผลงาน Catasta (1966-67) โดยศิลปิน อัลลิเกโร โบเอตติ
แหล่งที่มา : <https://themomentum.co/arte-povera/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 44 : ผลงาน Wood and mixed media installation (2009)

โดยศิลปิน ลีโอนาโด ดรูส์

แหล่งที่มา : <https://art21.org/gallery/leonardo-drew-artwork-survey-2000s/#14>

(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 45 : ผลงาน Burnt wood, pain,site-specific installation (2009)

โดยศิลปิน ลีโอนาโด ดรูส์

แหล่งที่มา : <https://art21.org/gallery/leonardo-drew-artwork-survey-2010s/#8>

(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 46 : ผลงาน A pair of water-buffaloes (1988) โดยศิลปิน มิมมอ เบญญา
แหล่งที่มา : <https://themomentum.co/arte-povera/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

2.2.6 ประเภท : วัตถุธรรมชาติ (Natural Object) และวัตถุทางวัฒนธรรม (Cultural Object)

วัตถุธรรมชาติ เช่น ไม้ ใบไม้ ก้อนหิน ฯลฯ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ส่วนวัตถุทางวัฒนธรรม เช่น ผลงานศิลปะ เครื่องดนตรี ฯลฯ ก็มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เช่นกัน ต่างกันที่การให้ความหมายโดยมนุษย์ การคัดเลือกวัตถุทั้งสองมาใช้ร่วมกัน จึงเสมือนเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นภาพชัดขึ้นว่า ว่าสิ่งที่มนุษย์พยายามคงไว้ก็จะแปรเปลี่ยนเช่นเดียวกัน

2.2.7 วิธีการ : การแปรธาตุทางธรรมชาติ (Nature Transformation)

เมื่อสรรพสิ่งเป็นเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงก็เป็นไปโดยธรรมชาติ สิ่งที่กำลังเปลี่ยนอยู่อาจเปลี่ยนไปโดยซ้ำมาก จึงดูราวกับว่าไม่เปลี่ยน แต่เมื่อมีตัวเร่งการแปรธาตุเพื่อให้เกิดเรื่องราวและร่องรอยของวัตถุนั้น เช่น สนิมที่เกิดบนโลหะ เสื้อผ้าเก่าและขาด วัตถุเห็นได้ถึงพื้นผิว รูปทรง ที่เปลี่ยนแปลงซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนความหมายของสิ่งนั้น ๆ ด้วยเช่นกัน วิธีการนี้เป็นการคัดเลือกวัตถุที่ผ่านกาลเวลาจนเห็นถึงเรื่องราวของวัตถุและพื้นผิวตลอดจนรูปทรงที่เปลี่ยนไป ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเรื่องราวของความจริงของวัตถุ

2.2.8 การจัดวางของบริบทชีวิตทางสังคมของชนชั้นกรรมาชีพ

ศิลปะการจัดวาง (Installation Art) คือรูปแบบงานศิลปะที่สร้างในพื้นที่เฉพาะเจาะจง (Site-Specific Installation) หรือเป็นพื้นที่แห่งไหนก็ได้ โดยพื้นที่ดังกล่าวจะต้องถูกสร้างหรือแปรสภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดวางในพื้นที่ ไม่ใช่เพียงเพื่อความสวยงามหรือความเหมาะสม แต่เป็นการสร้างพื้นที่ขึ้นใหม่ตามกรรมวิธีเทคนิคหรือการใช้สื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุเหลือใช้ วัสดุสำเร็จรูป งานจิตรกรรม ภาพถ่าย ภาพพิมพ์ ประติมากรรมหรืองานวาดเส้นการจัดวางโดยมีวัสดุและกรรมวิธีการทางศิลปะที่ผสมผสานกัน เรียกว่าการจัดวางสื่อผสม (Mixed Media Installation) รูปแบบของการจัดวางที่ผสมผสานกันนี้ สามารถแสดงภาพรวมของกระบวนการศึกษาและสร้างสรรค์ ซึ่งจะเป็นการแสดงบริบทชีวิตทางสังคมของชนชั้นกรรมาชีพที่แตกต่างกันและสัมพันธ์กันอยู่ อิทธิพลที่ได้รับในส่วนของศิลปะการจัดวาง มีดังนี้(ฉายะเจริญ, 2558)

2.2.9 อิทธิพลที่ได้รับจาก อาจารย์ มณฑิธร บุญมา

ผลงานของอาจารย์มณฑิธร บุญมา มีความแปลกใหม่ขึ้นเป็นลำดับ จากงานจิตรกรรมภาพเขียน กลายเป็นศิลปะในรูปแบบสื่อผสม ที่นำวัสดุต่างๆ มารวมกันเพื่อสร้างเป็นผลงานอาจารย์มณฑิธร เลือกเอาวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่รอบตัวอย่าง เช่น ดิน กระสอบ สุ่มไก่ ถังปูน ขี้เถ้า ฟาง ผงซักฟอก ลังไม้ ลังกระดาษ เทียนไข จอบเสียม เครื่องปั้นดินเผา เขาควาย มาสร้างผลงานศิลปะที่สะท้อนแง่มุมต่างๆ ในสังคมอย่างชาญฉลาด ผลงานในยุคหลังของอาจารย์มณฑิธร ไม่เพียงแต่สัมผัสได้ด้วยตา แต่สามารถกระตุ้นประสาทสัมผัสอื่นๆของคนดูไปได้พร้อมๆกันด้วยเสียงและกลิ่นที่อบอวลจากสมุนไพรที่มาฉาบไว้กับผลงาน คล้ายๆกับเป็นการสร้างพื้นที่ทางอารมณ์ร่วมกันระหว่างผู้ชมและตัวของศิลปิน

ภาพที่ 47 : ผลงาน Black Question (After Montien Boonma) ศิลปิน มณฑิเยร บุญมา
แหล่งที่มา : <https://www.gqthailand.com/culture/article/art-of-hongtae-creatures-of-triloga> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 48 : ห้องเก็บผลงาน มณฑิเยร อาเตอลิเยร์ ศิลปิน มณฑิเยร บุญมา
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณิชูพิสิษฐ์ พลับขจร
บ้านอาจารย์ มณฑิเยร บุญมา ถ.งามวงศ์วาน จ.นนทบุรี (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/18/2566)

2.3 แรงบันดาลใจในการออกแบบ

การวิจัยในครั้งนี้มีแรงบันดาลใจในการออกแบบมาจาก สภาพอาชีพในการทำงานและวิถีชีวิต สังคม ตลอดจนสถานะของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย (อาชีพกรรมกร) และจากที่ได้ทำการค้นคว้าและลงพื้นที่สัมภาษณ์เพื่อทำการเก็บข้อมูล จึงพบว่าสิ่งที่พวกเขาเหล่านั้น ชาวกรรมกรก่อสร้าง ที่ต้องอดทน ตรากตรำทำงานที่ยากลำบาก โดยใช้แรงใจและแรงกายเป็นอย่างมากทั้งหมดนั้น ก็เพื่อหวังให้ตน และครอบครัวมีเงินมีทอง ที่จะสามารถผลักดัน สถานะให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต่อไปในสังคม จึงเป็นที่มาของแรงบันดาลใจ ในแนวทางการสร้างสรรค์สื่อศิลปะชุดนี้

คือ นำเรื่อง **ความหวัง** มาเป็นแกนในการสื่ออารมณ์และความหมาย ต่อการจัดรูปทรงทางศิลปะ ของงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ โดยเลือกผ่านเทคนิค 3 ลักษณะ คือ

- การก่ออิฐ
- การหล่อปูน,คอนกรีต
- การมัดและผูก

โดยข้าพเจ้าได้เลือก **การมัดและผูก** ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ ในการทำงานของกรรมกรทั้งสิ้นและทั้งหมดยังให้ความหมายไปในทางของการสร้างสิ่งต่างๆ แต่สร้างในที่นี้สำหรับข้าพเจ้าคือ ”

“**การสร้างความหวัง**” หวังเพื่อที่จะคืนรินให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า โดยได้ถอดคำสำคัญในการออกแบบคือ **ความหวัง** นำมาขยายผลเพื่อการออกแบบ จึงได้พบว่าปัจจัยที่เป็นความหวังของชนชั้นกรรมาชีพ คือ ปัจจัยขั้นพื้นฐาน โดยจำแนกได้ดังนี้คือ

- อาชีพ
- ที่อยู่อาศัย
- การศึกษา
- อาหาร
- ยารักษาโรค

โดยนำเนื้อหาทั้ง 5 ข้อนี้มาเป็นเส้นเรื่องในการสร้างสรรค์ ผ่านเทคนิคการมัดเชือกชั้นชะเนาะกับไม้ไผ่ ซึ่งเป็นเทคนิคเฉพาะในการสร้างนั่งร้านในงานก่อสร้าง มาเป็นตัวสร้างรูปทรงของผลงาน ที่แสดงออกมาในรูปแบบของศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม

2.4 ข้อมูลพื้นที่ติดตั้งผลงาน

2.4.1 ข้อมูลทั่วไป

หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (อังกฤษ: Bangkok Art and Culture Centre) หรือหอศิลป์กรุงเทพฯ เป็นหอศิลปะร่วมสมัย ตั้งอยู่ที่ห้วยมunteวันตกเฉียงเหนือของสี่แยกปทุมวัน ในย่านสยาม แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร หอศิลป์แห่งนี้ได้เริ่มขึ้นเมื่อดร.พิจิตต รัตตกุล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในขณะนั้น มีมติร่วมกับคณะกรรมการโครงการเฉลิมพระเกียรติฯ ศิลปะแห่งรัชกาลที่ 9 เมื่อปี พ.ศ. 2538 ให้กรุงเทพมหานครจัดสร้างหอศิลปะร่วมสมัยแห่งกรุงเทพมหานคร ณ สี่แยกปทุมวัน แต่โครงการกลับมาหยุดลงสมัยนายสมัคร สุนทรเวช เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ซึ่งต้องการ

ให้เป็นอาคารพาณิชย์มากขึ้น จนเกิดกิจกรรมเคลื่อนไหวคัดค้านจากหมู่นักศึกษาและศิลปิน ต่อมาในสมัยนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จึงพิจารณาเห็นชอบให้ดำเนินการจัดสร้างตามเดิม หอศิลป์แห่งนี้เปิดอาคารแรกตั้งแต่วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2548 แต่ก่อสร้างแล้วเสร็จอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2551 อาคารได้รับการออกแบบให้เป็นทรงกระบอก สูง 9 ชั้น มีพื้นที่ทั้งหมด 25,000 ตารางเมตร โดยแบ่งเป็นห้องแสดงผลงาน โรงภาพยนตร์ ห้องสมุด ห้องเก็บรักษาผลงาน ห้องประชุม ร้านค้า และร้านอาหาร[3] ในชั้นที่ 6 เป็นต้นไป มีทางเดินลาดเอียงเลาะขึ้นไปตามชั้นต่างๆ ในรูปทรงกระบอกของอาคาร และมีการนำเสนอธรรมชาติในการจัดแสดงงาน คล้ายคลึงกับพิพิธภัณฑ์โซโลมอน อาร์. กุกเกนไฮม์ ซึ่งเป็นงานชนะเลิศประกวดแบบ ของสำนักงานออกแบบ โรเบิร์ต จี บุย แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด

พื้นที่ใช้สอยและตัวอาคาร ตัวอาคารสูง 9 ชั้น (บวกอีก 2 ชั้นใต้ดิน) โดยในตัวอาคารถูกออกแบบมาให้เป็นทรงกระบอก ซึ่งสามารถเชื่อมต่อระหว่างอาคารได้ด้วยทางเดินวน เป็นแนวเอียงขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้คนที่เข้ามาชมผลงาน สามารถชมได้ต่อเนื่องในแต่ละชั้น นอกจากนี้ตัวอาคารยังออกแบบมาให้สามารถรับแสงสว่างจากภายนอกได้ โดยที่แสงไม่แรงพอที่จะเข้ามาถึงขนาดทำลายผลงานศิลปะที่แสดงอยู่ข้างในได้ นอกจากนี้ห้องนิทรรศการที่มีอยู่หลายส่วนแล้ว ภายในยังมีส่วนที่เป็นห้องสมุดประชาชน, ห้องปฏิบัติการศิลปะ, ห้องอเนกประสงค์ 300 ที่นั่ง, ร้านค้า รวมไปถึงโรงภาพยนตร์-โรงละครขนาด 222 ที่นั่ง

เวลาทำการ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เปิดให้เข้าชม ตั้งแต่เวลา 10.00 น. – 20.00 น. ในวันอังคารถึงวันอาทิตย์ ไม่เก็บค่าเข้าชม

2.4.2 สภาพแวดล้อม

สถานที่ตั้ง บริเวณสี่แยกปทุมวัน หัวมุมถนนพระรามที่ 1 และถนนพญาไท ตรงข้ามกับเอ็มบีเคเซ็นเตอร์ และสยามดิสคัฟเวอรี ในย่านสยาม แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีทางเดินเชื่อมต่อกับสถานีรถไฟฟ้าบีทีเอสสนามกีฬาแห่งชาติโดยตรง รวมถึงเชื่อมต่อกับศูนย์การค้าโดยรอบผ่านสกายวอล์กวันสยาม

2.4.3 ความสอดคล้องระหว่างพื้นที่และผลงาน

ความสอดคล้องระหว่างพื้นที่สำหรับติดตั้งผลงานนั้น อยู่ในใจกลางเมืองกรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งรวมของห้างสรรพสินค้าและร้านค้าที่โด่งดังและทันสมัยมีรถไฟฟ้าวิ่งผ่านหลายสาย ซึ่งโดยบริบทรอบๆ ล้วนเกี่ยวข้องกับผลงานที่จะสะท้อนแง่มุมต่างๆของชนชั้นกรรมาชีพให้แก่สังคมเมืองได้รับรู้ถึงอารมณ์ ความรู้สึก ตลอดจนภูมิปัญญาของกรรมกรก่อสร้าง และทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ผู้วิจัย เห็นว่ามีความเหมาะสมในการติดตั้งผลงานบริเวณลานกลางแจ้งของ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ซึ่งตรงต่อจุดประสงค์ที่ผู้วิจัยได้วางไว้

ภาพที่ 49 : ภาพดาวเทียม หอศิลป์กรุงเทพฯ

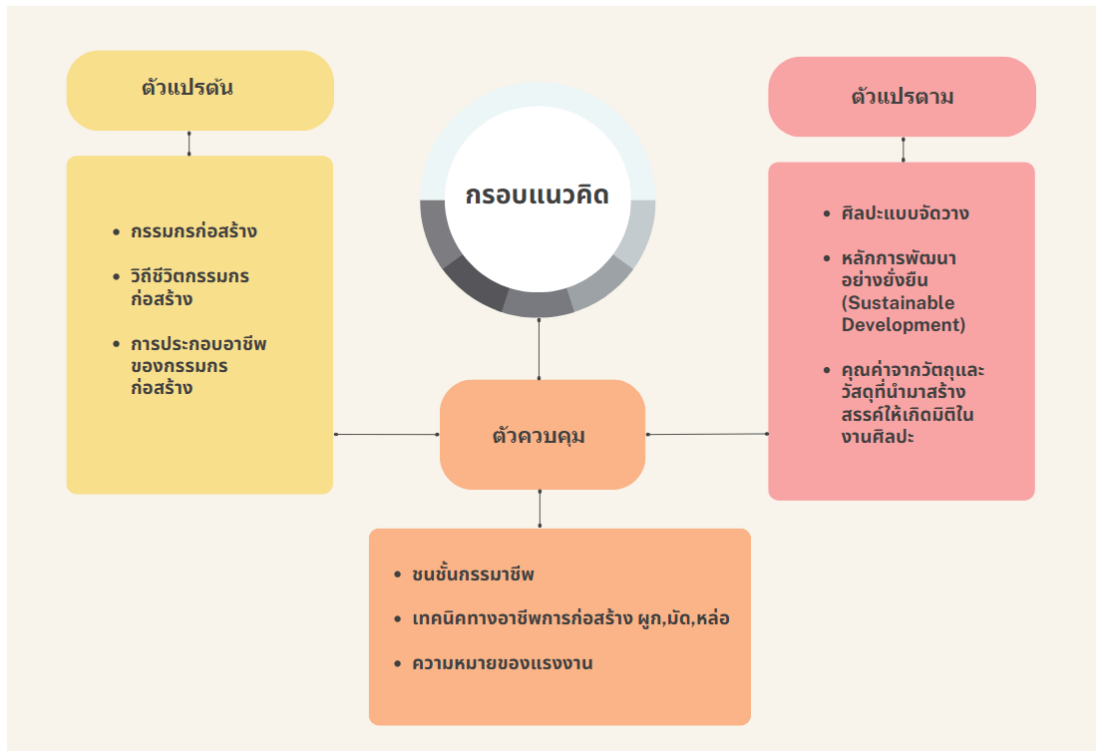
แหล่งที่มา : <https://www.google.com/maps/@13.7465735,100.5304942,324m/data=!3m1!1e3?entry=ttu> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

“ การสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย ” เป็นวิทยานิพนธ์เชิงสร้างสรรค์ศิลปะ มีการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งทางด้าน วรรณกรรม บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีการศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ของชนชั้นกรรมาชีพหรือชนชั้นแรงงาน เพื่อแปลลักษณะกายภาพและนามธรรมของบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย ลักษณะกายภาพของศิลปะ โดยการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นวิธีค้นหาความจริงจากเหตุการณ์ด้วยการลงพื้นที่สำรวจประชากรเป้าหมาย และสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ตามความเป็นจริงอย่างลึกซึ้ง โดยมีวิธีการศึกษาหรือวิธีการวิจัย ดังนี้

1. กำหนดประเด็นปัญหาของงานวิจัย
2. เลือกรูปแบบของงานวิจัย
3. กำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง
4. สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลผลงาน
5. วิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวม
6. สร้างสรรค์ผลงานการออกแบบ
7. ขั้นตอนและกระบวนการ
8. วิเคราะห์และประเมินผลการออกแบบ

ภาพที่ 50 : กรอบแนวคิดของงานวิจัยการสร้างสรรคศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมมาชีพของ
สังคมไทย

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

1. กำหนดประเด็นปัญหาของงานวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับธรรมชาติของวิถีชีวิตทางสังคมของชนชั้นกรรมมาชีพ ที่ได้ศึกษาจาก ทฤษฎี (ทฤษฎีภูมิ) และข้อมูลภาคสนาม (ปฐมภูมิ) แสดงถึงลักษณะพื้นฐานของวิถีชีวิต ที่มีพลวัตและมีความสัมพันธ์กัน ทั้งแสดงถึงกลไกในการรับรู้ในบริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทย ข้อมูลในส่วนนี้ นำไปสู่การสร้างกระบวนการสร้างสรรค์ที่เป็นพลวัต ส่วนข้อมูลทางศิลปะ เป็นส่วนที่นำมาปรับใช้ในวิธีการ เพื่อเน้นสร้างศิลปธาตุ รูปแบบ และองค์ประกอบศิลปะ ที่แสดงลักษณะของบริบทชนชั้นกรรมมาชีพในสังคมไทย รายละเอียดของการปรับใช้ข้อมูลมีดังนี้

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ

ศึกษาค้นคว้า จากเอกสารโดยศึกษาจากหนังสือ บทความแนวคิด คติความเชื่อ ภูมิปัญญา ปรัชญา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบและทฤษฎีในทางองค์ประกอบของศิลปะ

1.1.1 ข้อมูลกายภาพของชนชั้นกรรมมาชีพ

ทำให้เกิดความเข้าใจต่อโครงสร้างของวิถีชีวิตและสถานะทางสังคม ที่เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ พื้นที่และวัตถุ ต่างๆที่แสดงถึงความต้องการปัจจัยพื้นฐานต่างๆ ได้แก่ ที่อยู่อาศัย อาหาร อาชีพ ยารักษาโรคและการศึกษา ตลอดจนหลักการพัฒนายั่งยืน สำหรับสังคมโลกที่จะนำไปใช้ทศวรรษหน้า 17 เป้าหมาย โดยผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเน้นไปที่ 8 เป้าหมาย คือ

เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน (No poverty : End poverty in all its forms everywhere)

เป้าหมายที่ 3 การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Good health and well-being: Ensure healthy lives and promote well-being for all)

เป้าหมายที่ 4 การได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality education: Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all)

เป้าหมายที่ 5 ความเท่าเทียมทางเพศ (Gender equality: Achieve gender equality and empower all women and girls)

เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมงานที่มีคุณค่าและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Decent work and economic growth: Promote inclusive and sustainable economic growth, employment and decent work for all)

เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำ (Reduce inequalities: Reduce inequality within and among countries)

เป้าหมายที่ 11 การพัฒนาเมืองและชุมชนอย่างยั่งยืน (Sustainable cities and communities: Make cities inclusive, safe, resilient and sustainable)

เป้าหมายที่ 12 มีการบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน (Responsible consumption and production)

ข้อมูลเหล่านี้นำไปสู่การสังเคราะห์สร้างกระบวนการสร้างสรรค์ ทั้งยังส่งผลต่อแนวคิดในการสังเคราะห์สร้างผลงานในรูปแบบศิลปะการจัดวางสื่อผสม

1.1.2 ข้อมูลทางด้านปรัชญาและอิทธิพลทางความคิดในบริบทชนชั้นกรรมาชีพ

ทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องของบริบทชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย ที่สัมพันธ์กับตัวตนของเรา เห็นถึงพลวัตชนชั้นกรรมาชีพทั้งทางกายภาพ และภายในจิตใจของตนเอง ข้อมูลนี้นำไปสู่การสังเคราะห์สร้างกระบวนการสร้างสรรค์ และส่งผลต่อขั้นตอนสุดท้าย คือการจัดวาง ที่จะแสดงความสัมพันธ์ของคุณค่าและความหมายของการรับรู้ต่อชนชั้นกรรมาชีพได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม เพื่อติดตั้งในจุดใจกลางเมือง ย่านความเจริญของกรุงเทพมหานคร เพื่อสะท้อนแง่มุมต่างๆของชนชั้นกรรมาชีพให้แก่สังคมเมืองได้รับรู้ถึง อารมณ์ ความรู้สึก ตลอดจนภูมิปัญญาของกรรมกรก่อสร้าง

2. เลือกรูปแบบของงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยการสัมภาษณ์กรรมกรก่อสร้าง และบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับชนชั้นกรรมาชีพจากการสังเกต สังเกตจากพฤติกรรม การใช้ชีวิตในแต่ละวัน และการคลุกคลีอยู่กับกรรมกรก่อสร้างอย่างเป็นธรรมชาติการวิจัยเชิงคุณภาพ มีรากฐานมาจากหลักการรู้เชิงทัศนะ (Visual Literacy) มี 3 หลักการ

- 1.การคิดเป็นภาพ (Visual Thinking)
- 2.การเรียนรู้ด้วยภาพ (Visual Learning)
- 3.การสื่อสารด้วยภาพ (Visual Communication)

การวิจัยในรูปแบบนี้จึงมีความสอดคล้องกับผลงานการสร้างสรรค์ศิลปะกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการใช้สัมภาษณ์และแบบสอบถามกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับชนชั้นกรรมาชีพจำนวน 50 คน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลทางด้านบริบทในชนชั้นกรรมาชีพ

3. กำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้มีกลุ่มประชากรตัวอย่างเพื่อใช้ในการศึกษาบริบทชนชั้นกรรมาชีพและนำไปสู่การ

สร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทยโดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างประชากร ดังนี้

3.1 ประชากร (Population)

กลุ่มประชาชนทั่วไปในเขตจังหวัด กรุงเทพฯ,นนทบุรี,ปทุมธานี ช่วงอายุ 18 – 65 ปี

จำนวน 20 คน และกลุ่มอาชีพกรรมกรก่อสร้างและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างในเขต จังหวัดกรุงเทพฯ,นนทบุรี,ปทุมธานี ช่วงอายุ 25 - 50 ปี จำนวน 30 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกกลุ่มแคมป์ คนงานก่อสร้าง จำนวน 2 ที่คือ แคมป์คนงานก่อสร้าง ต. บางคูรัด อ.บัวทอง จ.นนทบุรี จำนวน 15 คน และแคมป์คนงานก่อสร้าง อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี จำนวน 15 คน และกลุ่มประชาชนทั่วไป ในเขตจังหวัด กรุงเทพฯ,นนทบุรี,ปทุมธานี จำนวน 20 คน ซึ่งทั้งหมดเป็นสถานที่ ที่ผู้วิจัยรู้จักและ คำนึงถึง จึงทำให้ผู้วิจัยเข้าถึงบริบทในชนชั้นกรรมมาชีพกรรมกรอย่างลึกซึ้ง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ที่สุด จึงใช้กลุ่มประชากรในแคมป์คนงานก่อสร้าง เป็นกลุ่มเก็บข้อมูลแล้วทดลองในงานวิจัยในครั้งนี้

4. สร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลผลงาน

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลผลงานด้วยกัน 3 วิธีคือการเก็บข้อมูลด้านเอกสาร การทำแบบสอบถามและการ สัมภาษณ์รวมไปถึงการสังเกต จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และตีความโดยใช้หลักทฤษฎี 5W1H เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบผลงานสร้างสรรค์

4.1 การรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเอกสารด้านต่างๆเพื่อใช้ประกอบการออกแบบสร้างสรรค์โดยรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ภาพที่ 51 : การรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมกรชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

4.2 การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเอกสารด้านต่างๆจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์จากกรรมกรก่อสร้างที่แคมป์คนงานและกรรมกรรับจ้างทั่วไป ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลและทำแบบสอบถามเรื่อง “ วิถีชีวิต สังคม และสถานะ ของกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทย ” โดยแบบสอบถามจะประกอบไปด้วยคำถาม 3 ส่วน ดังนี้

4.2.1 การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล เป็นลักษณะคำถามปลายปิด (Close-Ended Question)

จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ, ช่วงอายุ, ภูมิลำเนา, วุฒิการศึกษา, อาชีพ และระดับความสัมพันธ์กับกรรมกร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นด้านอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทย

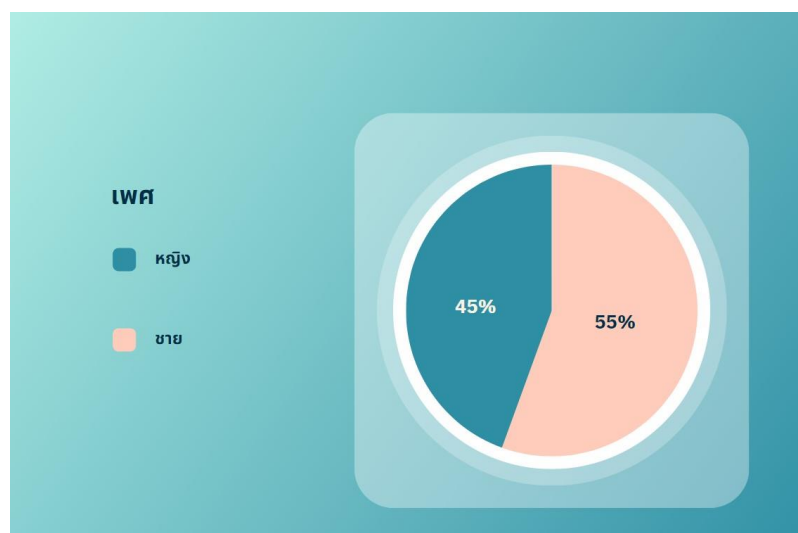
และด้านอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทยในรูปแบบทางศิลปะ

คำถามปลายปิด (Close-Ended Question) ประกอบด้วยชุดคำถาม 2 ตอน

ตอนที่ 1 ด้านอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้าง จำนวน 4 ข้อ และตอนที่ 2 ด้านอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้าง ในรูปแบบทางศิลปะ จำนวน 1 ข้อ

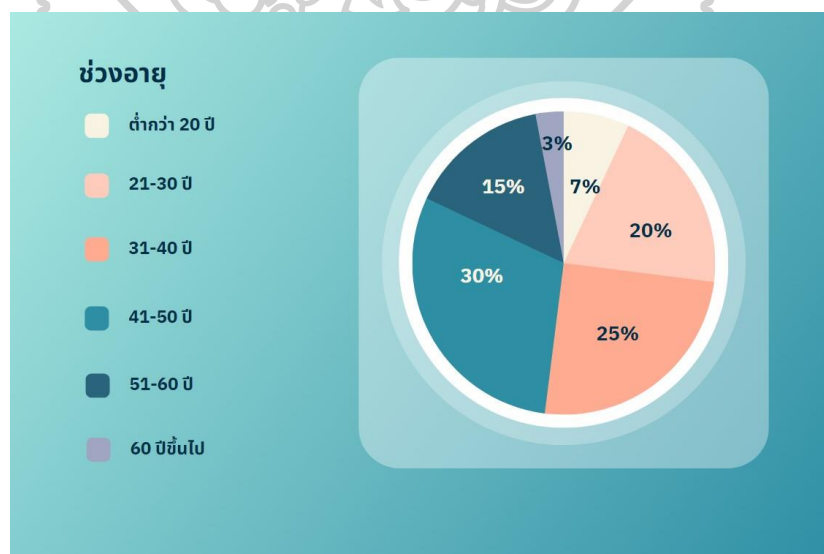
ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญในการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย เป็นลักษณะคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

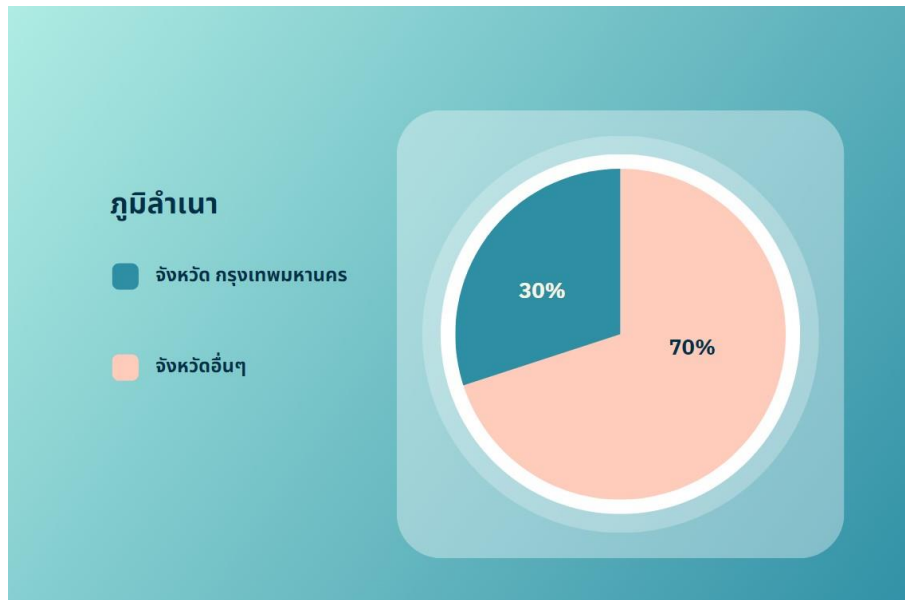
ภาพที่ 52: การรวบรวมข้อมูลทั่วไป

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

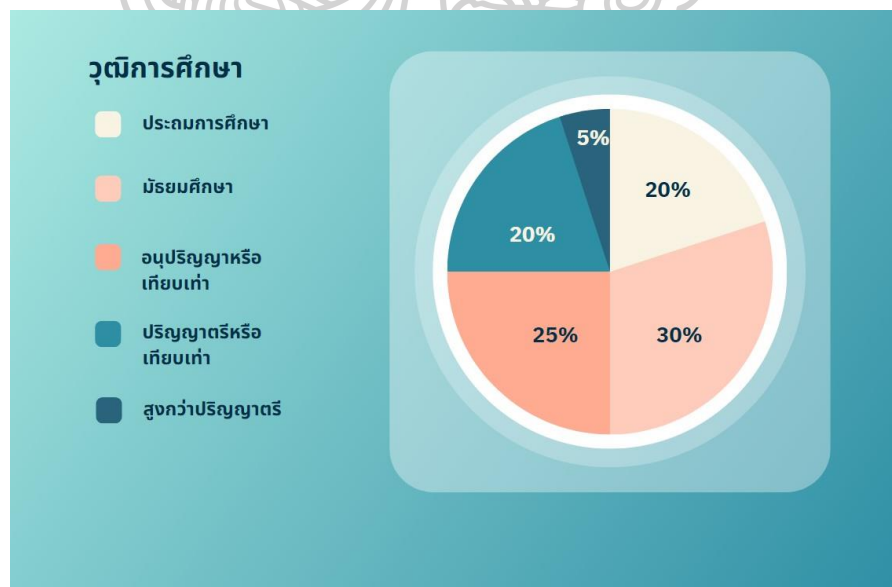
ภาพที่ 53 : การรวบรวมข้อมูลทั่วไป

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

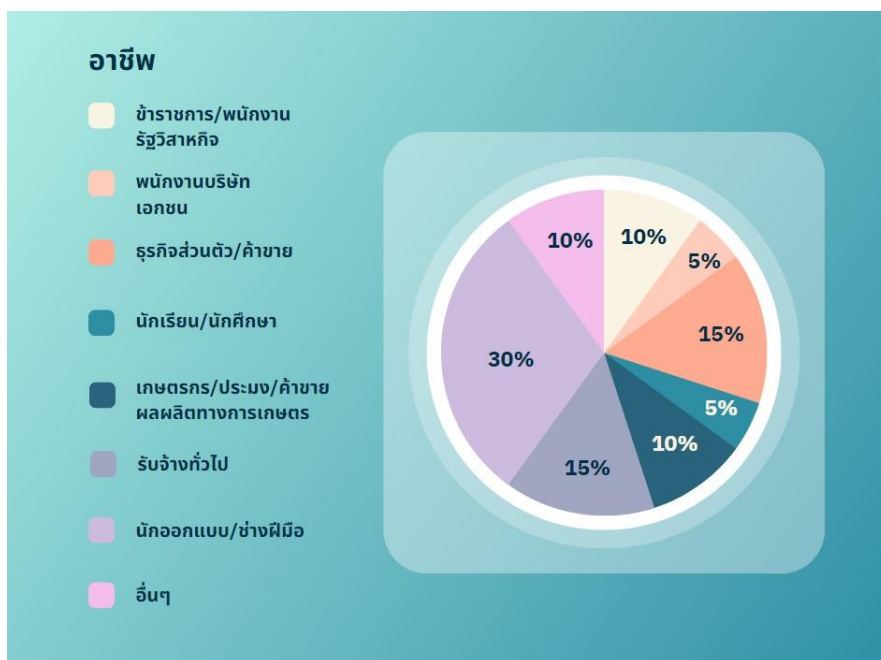
ภาพที่ 54 : การรวบรวมข้อมูลทั่วไป

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

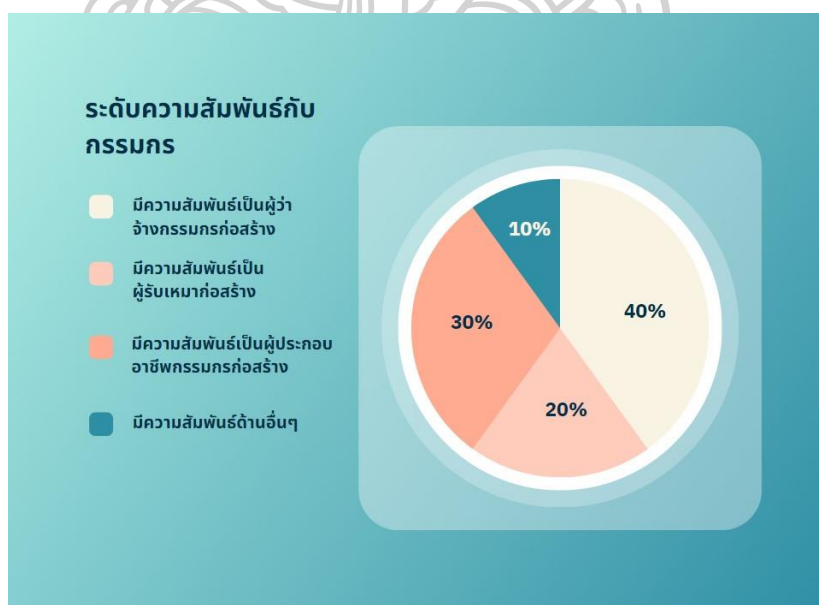

ภาพที่ 55 : การรวบรวมข้อมูลทั่วไป

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

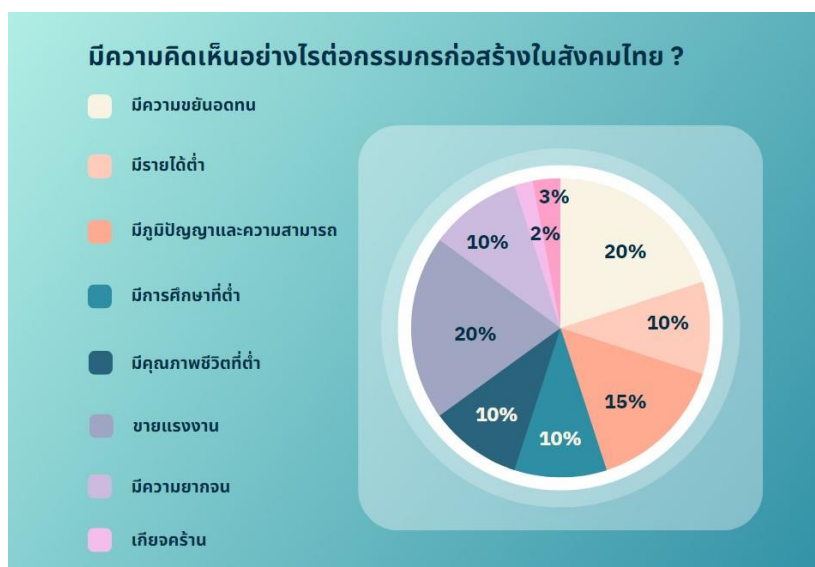
ภาพที่ 56 : การรวบรวมข้อมูลทั่วไป
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 57 : การรวบรวมข้อมูลทั่วไป
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็น ด้านอัตลักษณ์ของกรมกรก่อสร้างในสังคมไทย

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นทั่วไปต่อความเป็นอัตลักษณ์ของกรมกรก่อสร้างในสังคมไทย

ภาพที่ 58 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

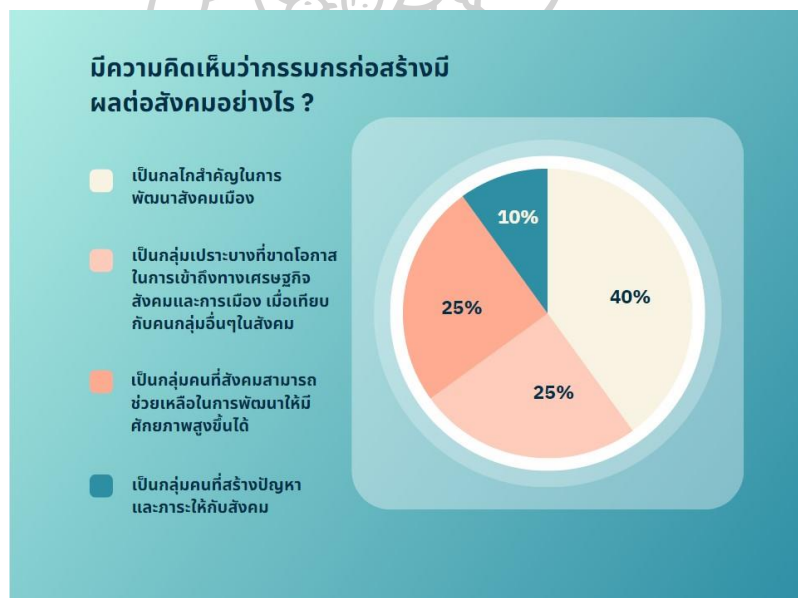

ภาพที่ 59 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

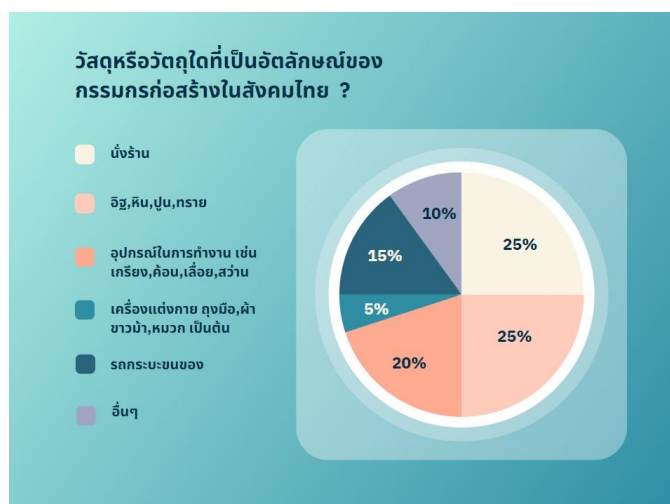

ภาพที่ 60 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 61 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

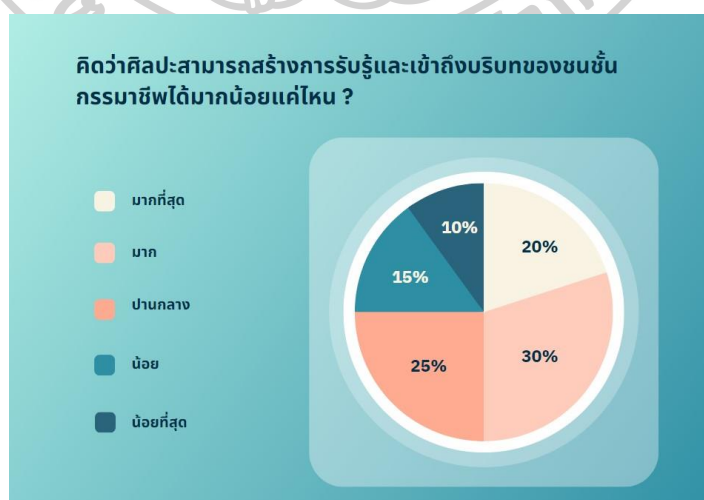
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทยในรูปแบบทางศิลปะ

ภาพที่ 62 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น

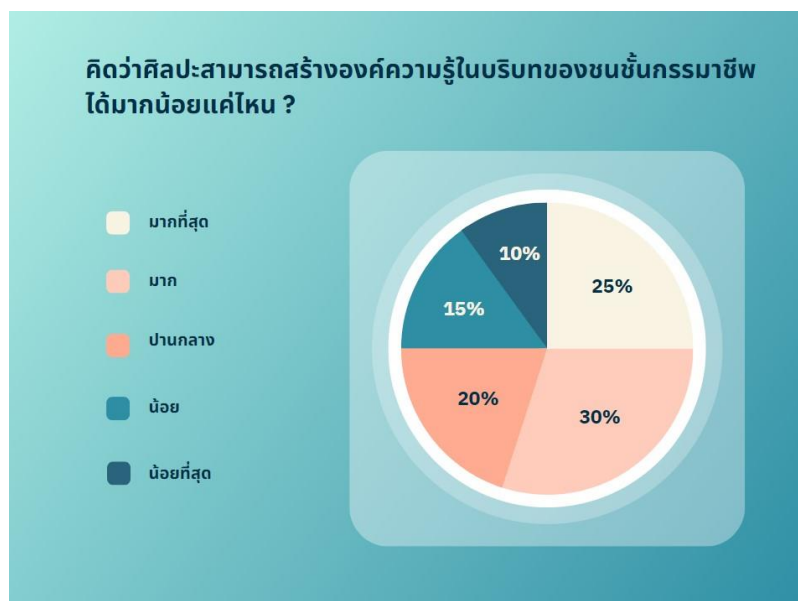
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญในการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย

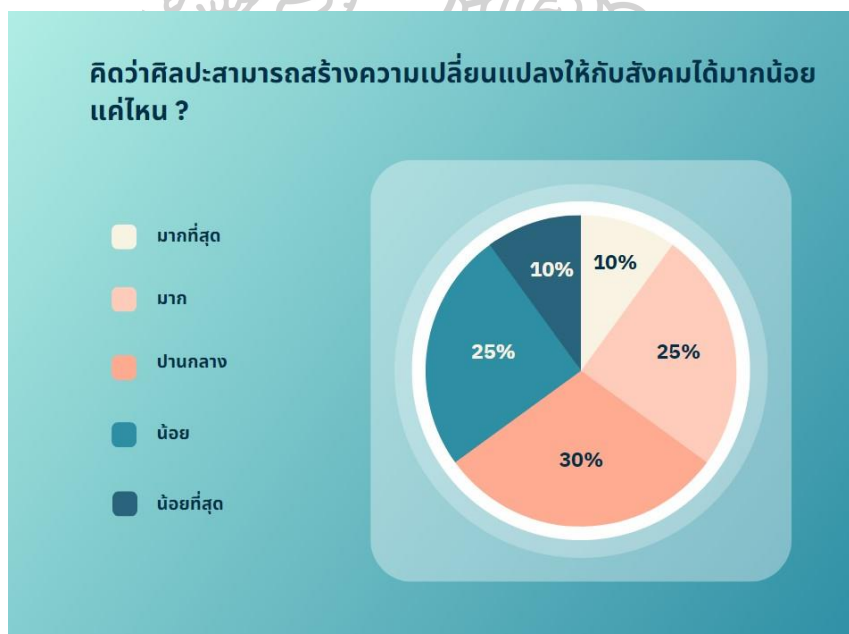

ภาพที่ 63 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น

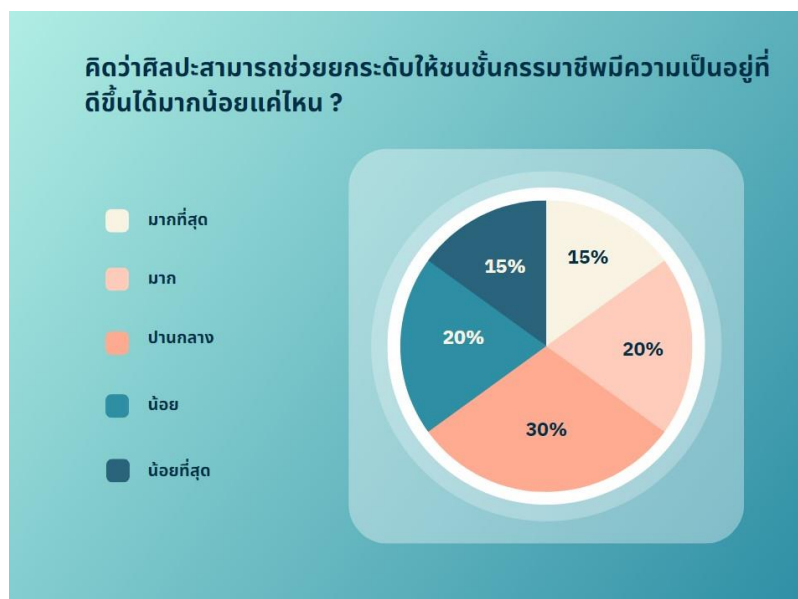
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

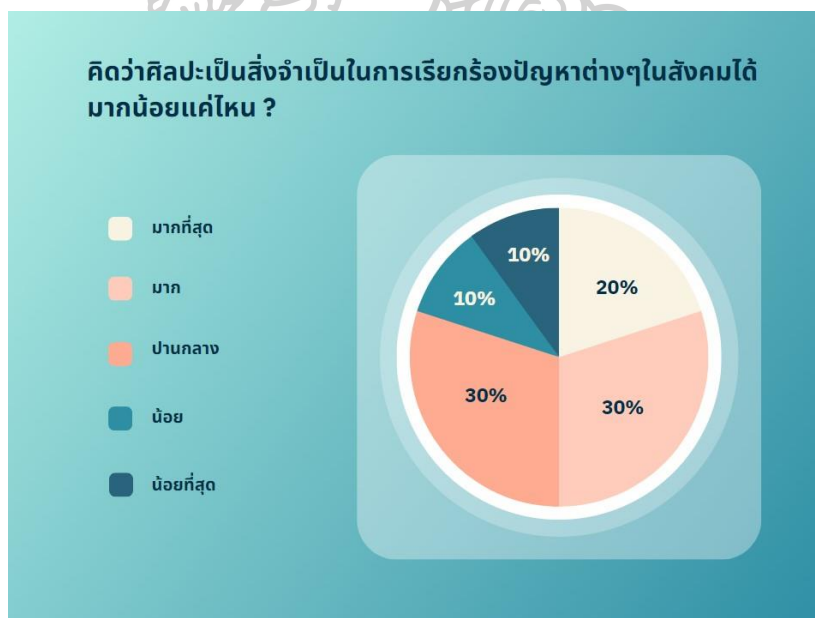
ภาพที่ 64 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 65 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

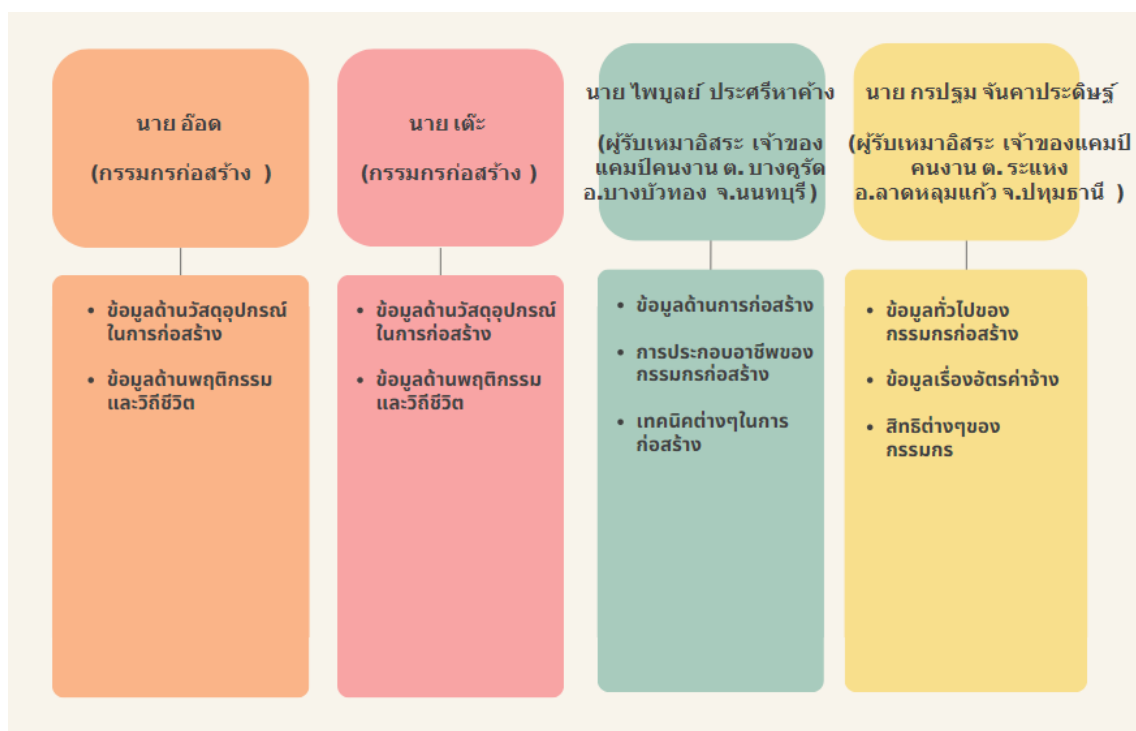

ภาพที่ 66 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 67 : การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

4.2.2 การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ภาพที่ 68 : การรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ตัวอย่างบทสัมภาษณ์กรรมการก่อสร้าง

ภาพที่ 69 : ตัวอย่างบทสัมภาษณ์
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

จากการลงพื้นที่ทำแบบสอบถามและสัมภาษณ์ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลกรรมกรในด้านต่างๆอย่างครบถ้วน จึงทำให้เกิดการรับรู้ถึงปัญหาและความมุ่งหวัง ตลอดจนเหตุปัจจัยต่างๆที่สามารถนำมาพัฒนาและนำมาสู่การสร้างสรรค์ผลงาน

4.3 การรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากการสังเกตโดยสังเกตพฤติกรรมในการใช้ชีวิตในแต่ละช่วงเวลา และการสังเกตรอบๆเขตงานก่อสร้างที่พวกเขาเหล่าประกอบสัมมาอาชีพ เพื่อนำมาข้อมูลที่ได้มาประกอบการออกแบบสร้างสรรค์ให้สมบูรณ์แบบที่สุด

ภาพที่ 70: รูปภาพการเก็บข้อมูลจากการสังเกต
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณัฐพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/22/2566)

จากการสังเกตพบว่าสิ่งที่พวกเขาเหล่านั้น สนใจมีเพียงแค่เรื่องปากท้องและเครื่องมือที่ใช้สำหรับทำมาหากิน เพียงเท่านั้น ซึ่งแสดงออกมาจากการพบปะ พูดคุยและตอบคำถาม จากผู้วิจัย

5. วิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวม

จากการสร้างเครื่องมือเพื่อรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร ด้านการสัมภาษณ์ และด้านการสังเกต จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวม พบว่าสิ่งที่พวกเขาเหล่านั้น “กรรมกรก่อสร้าง” ที่ต้องอดทนตรากตรำทำงานที่ยากลำบาก โดยใช้แรงใจและแรงกายเป็นอย่างมากทั้งหมดนั้น ก็เพื่อหวังให้ตนและครอบครัว มีเงินมีทอง ที่จะสามารถผลักดัน สถานะให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต่อไป ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาตั้งคำถามเพื่อที่จะได้ข้อสรุปในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้หลักการและวิธีคิดแบบทฤษฎี 5W1H มาใช้ได้แก่

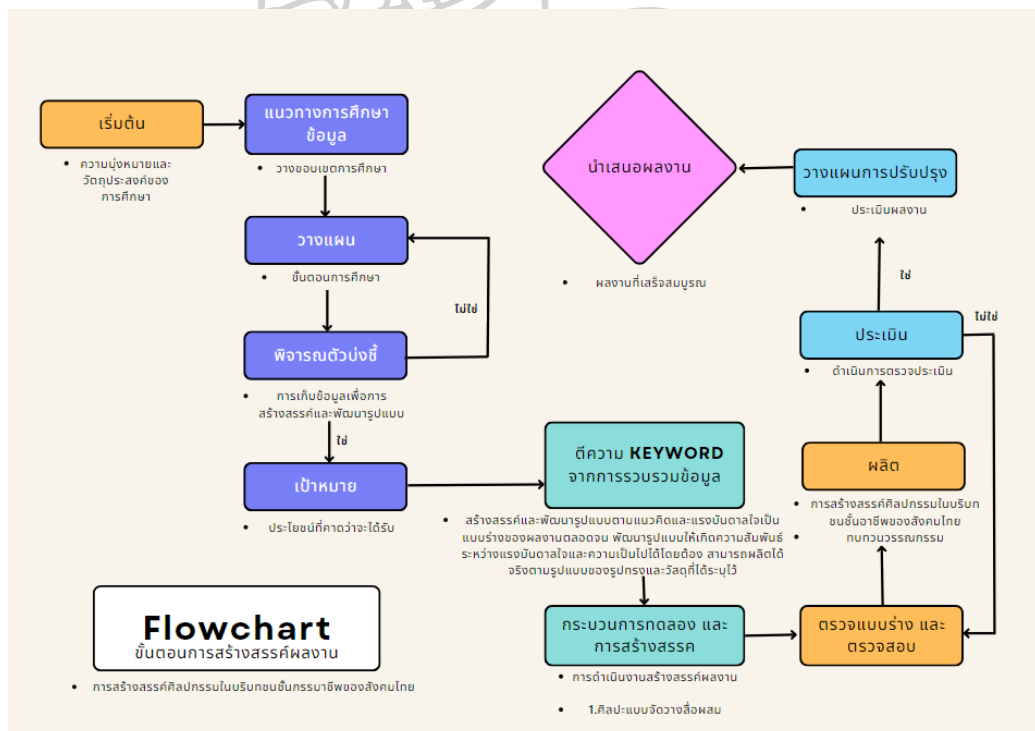
“ What, Who, Why, When, Where, How “ เปรียบเทียบในเชิงความหมายคือ

- ประเภทของผลงาน
- ผลงานนี้ทำเพื่อใคร
- สาเหตุสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน
- ช่วงเวลาที่เหมาะกับผลงาน

- สถานที่จัดแสดงผลงาน
- กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

6. สร้างสรรค์ผลงานการออกแบบ

การสร้างสรรค์ผลงานผู้วิจัยเริ่มจากศึกษารูปแบบเทคนิคต่างๆในงานก่อสร้าง โดยการสังเกตสอบถามจากกรรมกร เพื่อใช้ตีความหมาย หาความแตกต่างระหว่างเทคนิคต่างๆในงานก่อสร้าง ผู้วิจัยจึงนำลักษณะเทคนิคในการก่อสร้าง คือ การมัดและผูก, การหล่อ, การก่อและการฉาบ โดยผู้วิจัยได้เลือกลักษณะเทคนิคการมัดและผูก มาเป็นสื่อในการสร้างสรรค์เนื่องจากเป็นสิ่งที่ผู้คนทั่วไปตลอดจนกรรมกรก่อสร้างสามารถรับรู้เข้าใจได้ง่าย โดยถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะกรรม โดยรูปแบบผลงาน คำนึงถึงความเข้าใจในชนชั้นกรรมมาชีพกรรมกรเป็นหลัก โดยเริ่มจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์และหยิบเอาคำสำคัญที่ได้จากการพูดคุยกับชาวบ้านมาตีความ เพื่อนำไปสู่การออกแบบผลงานสร้างสรรค์ต่อไป โดยมีขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

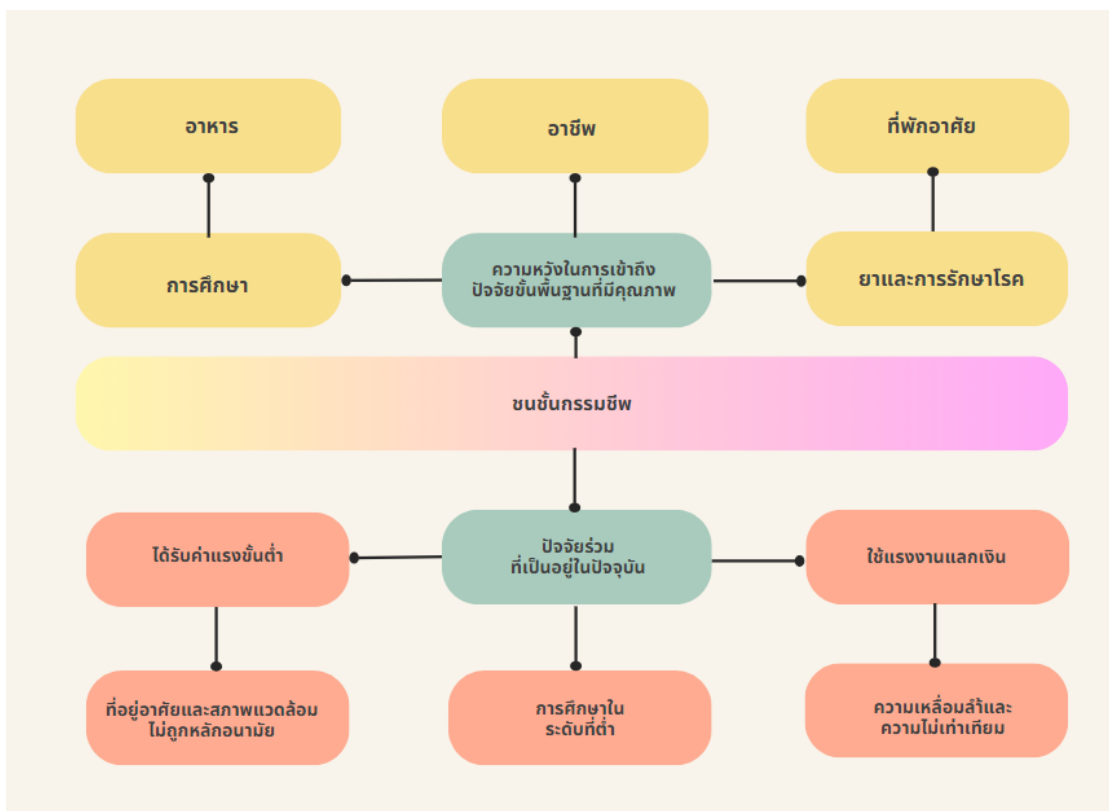

ภาพที่ 71 : ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

6.1 หา Key word (คำสำคัญ)

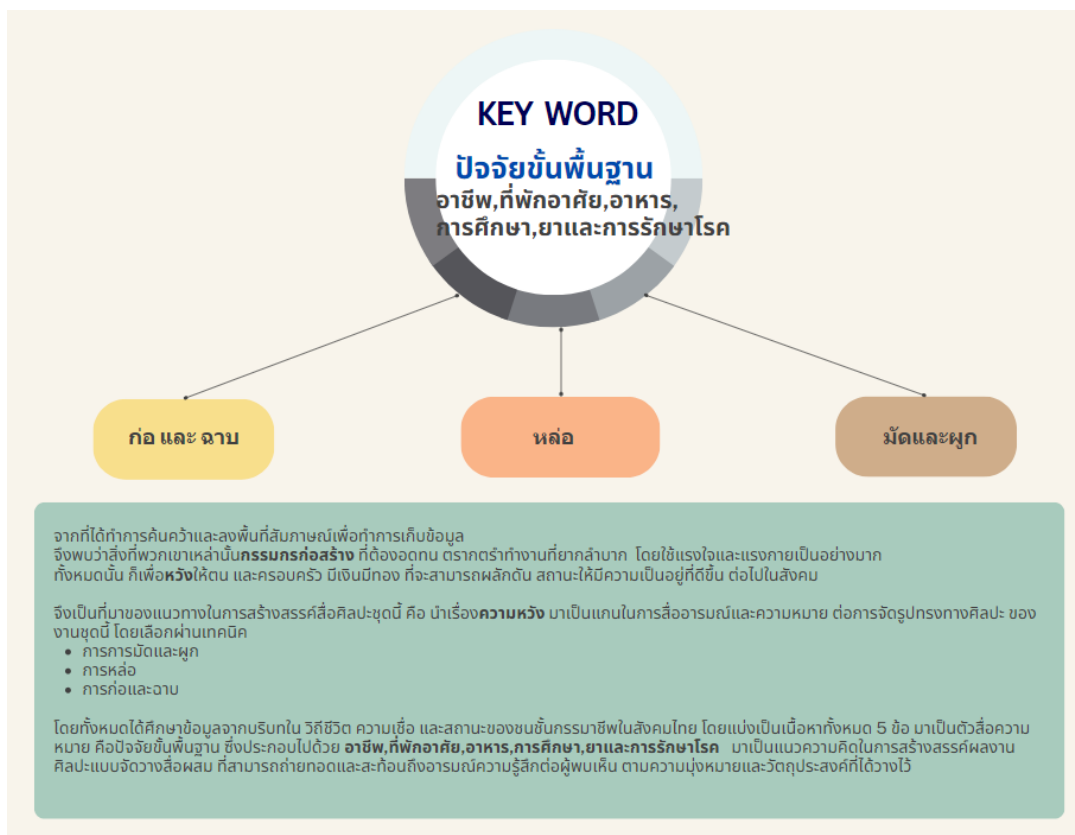
การลงพื้นที่พูดคุยกับกรรมกรทำให้ผู้วิจัยทราบถึงความต้องการของกรรมกรและผู้วิจัยได้หยิบเอาคำสำคัญจากการพูดคุยกับกรรมกรได้ดังนี้

ภาพที่ 72 : Key word (คำสำคัญ)

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

6.2 การตีความจาก Key word ที่ได้

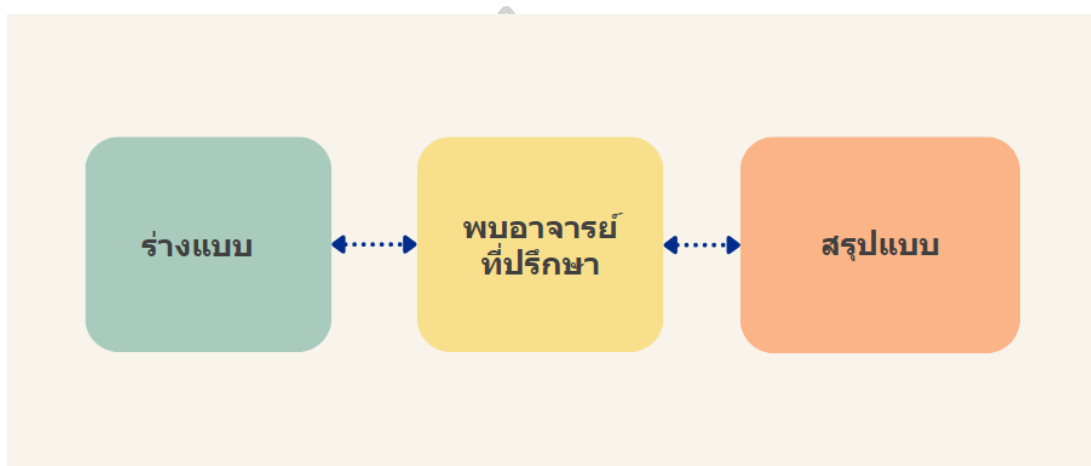

ภาพที่ 73: การตีความจาก Key word ที่ได้

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมกรวิชาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

6.3 ร่างแบบ

การร่างแบบต้องคำนึงถึงชั้นเชิงทางศิลปะ, รูปทรงทางศิลปะ, การแสดงออกทางรูปทรงของศิลปะ เป็นหลัก บวกกับการออกแบบให้มีความสวยงามโดยการร่างแบบนั้นจะเป็นการพูดคุยกับอาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อร่างแบบทุกครั้งจะต้องนำแบบที่ได้มาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบทำเช่นนี้จนได้แบบที่เหมาะสมที่สุด

ภาพที่ 74 : ขั้นตอนการร่างแบบ

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

6.4 ทดลองเทคนิค และวัสดุ

จึงนำเทคนิคทางการก่อสร้างเช่น เทคนิคการหล่อ การผูกและมัด มาทดลองพร้อมกับวัสดุในงานก่อสร้าง เพื่อหาเทคนิคและวัสดุที่เหมาะสมกับการสร้างสรรค์ผลงานในนำเสนอแบบร่าง

ภาพที่ 75 : เทคนิคการหล่อปูนและปั้นลายจากเครื่องมือในงานก่อสร้างบนแผ่นปูน
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณัฐพิศิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/7/2566)

ขั้นตอนการทดลอง

การค้นหารูปทรง ชั้นที่ 1
เทคนิคการผูกและมัด, เทคนิคการหลอ

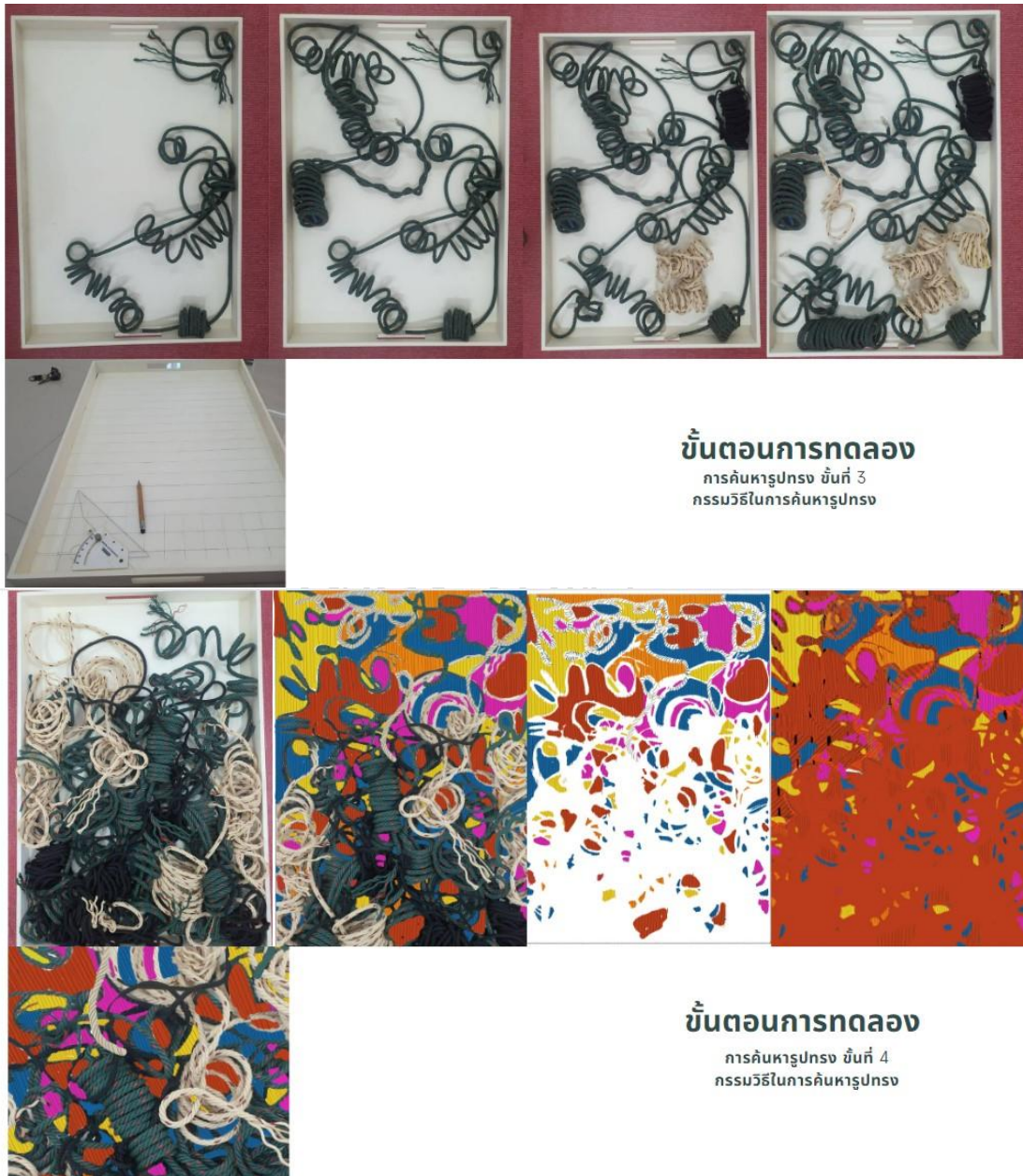
ผลงานที่ได้จากทดลอง
เทคนิคผูกและมัด

ภาพที่ 76 : เทคนิคการผูกและมัดที่ได้รูปมาจากมัดนั่งร้าน
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณัฐพิศิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/7/2566)

ภาพที่ 77 : เทคนิคการผูกและมัด ในชั้นที่2 (การแก้มัดออกจากไม้ไผ่)

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/7/2566)

ภาพที่ 78 : เทคนิคการผูกและมัด ในชั้นที่2 (การแก้มัดออกมาจัดวางบนแผ่นกระดาษ)
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณิชฐพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/7/2566)

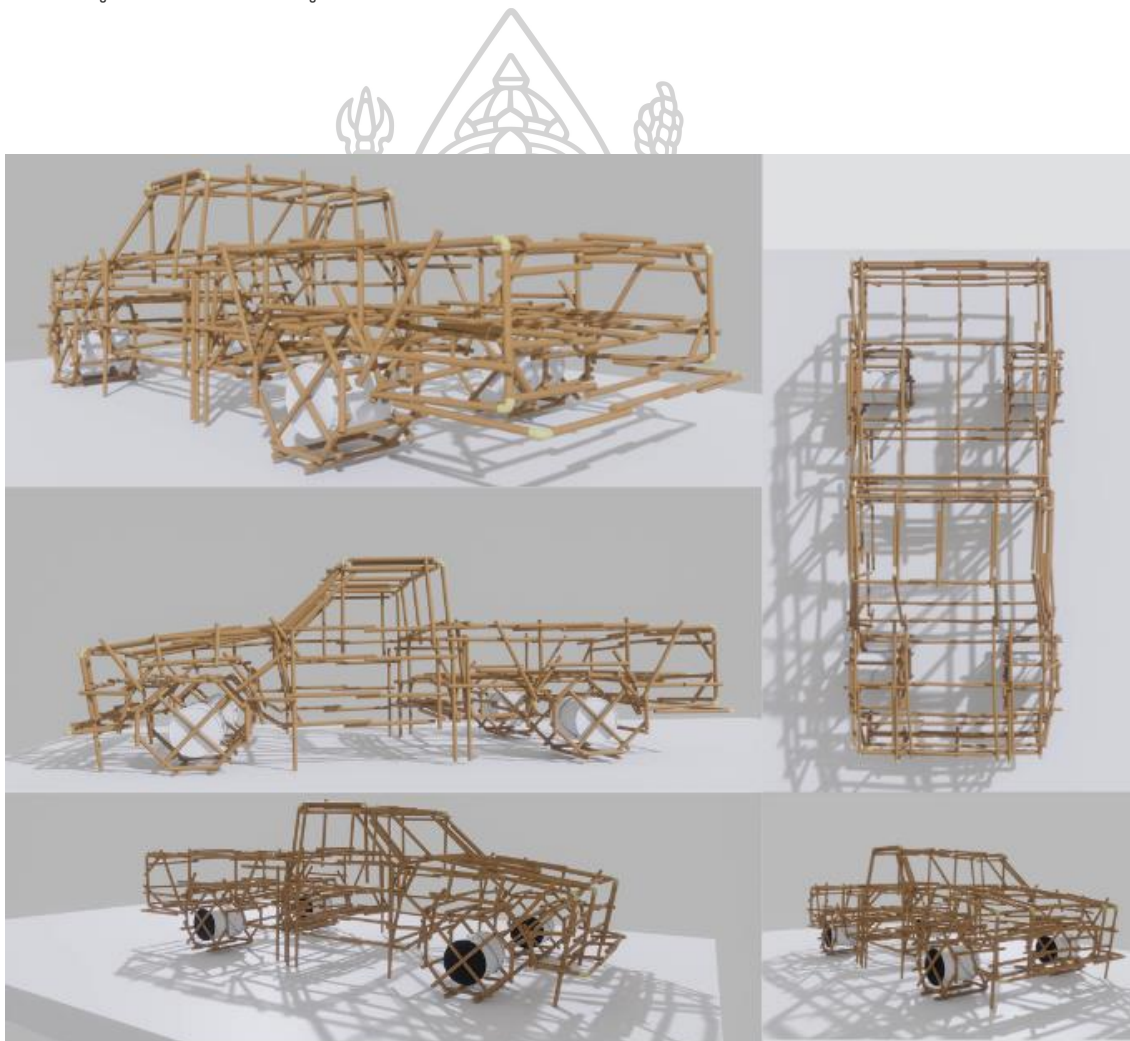

ภาพที่ 79 : เทคนิคการผูกและมัด ในขั้นที่2 (การแก้มัดออกมาจัดวางบนแผ่นกระดาน)
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ญัฐพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/7/2566)

6.5 ผลงานสร้างสรรค์

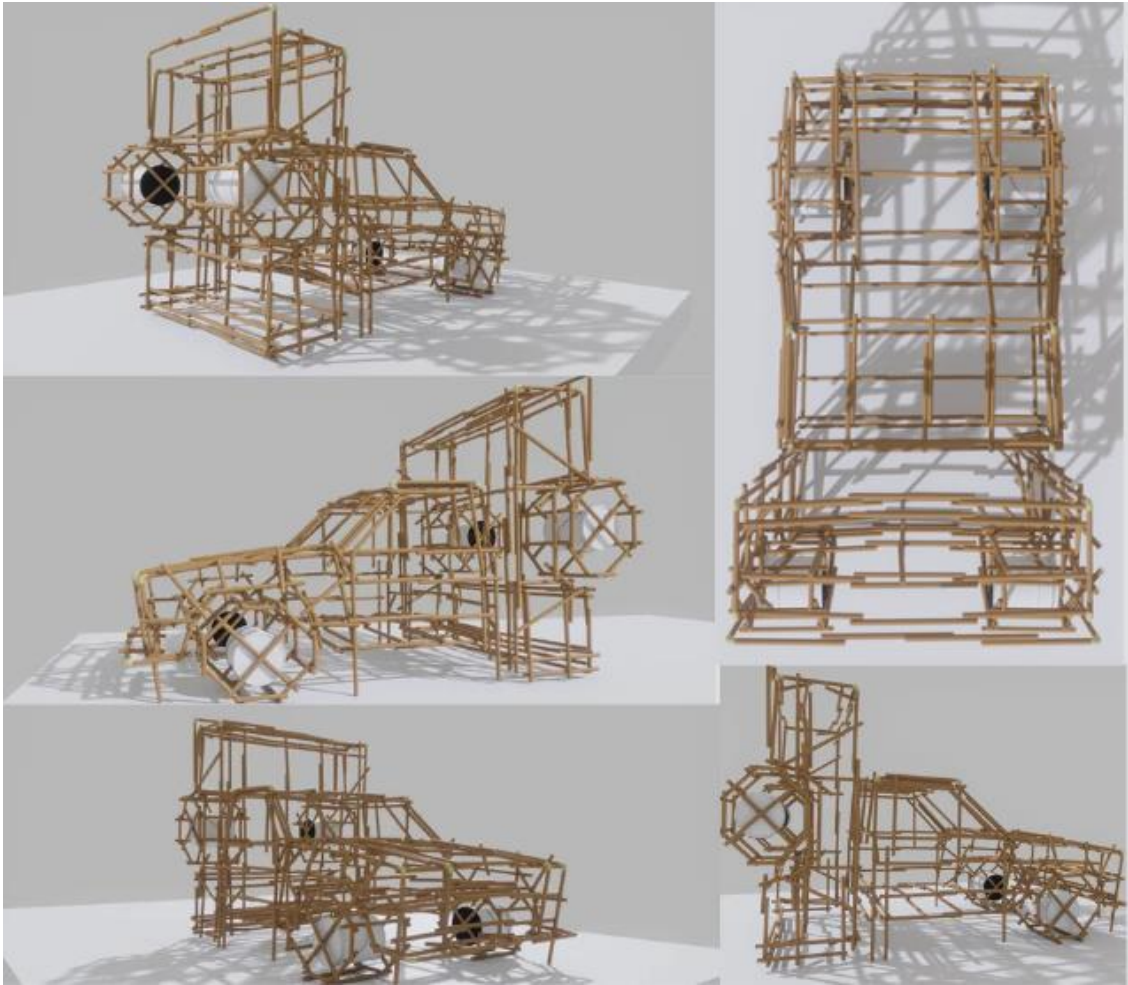
เมื่อได้เทคนิคและวัสดุที่เหมาะสมแล้วจึงนำมาสร้างเป็นผลงานตามแบบร่างที่ได้รับการอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว

6.5.1 การทำแบบร่าง โดยการนำแนวความคิดในการสร้างสรรค์ที่กำหนดไว้ มาร่างเป็นแบบเพื่อให้เห็นเป็นรูปตัวอย่าง และหารูปทรงที่เหมาะสม

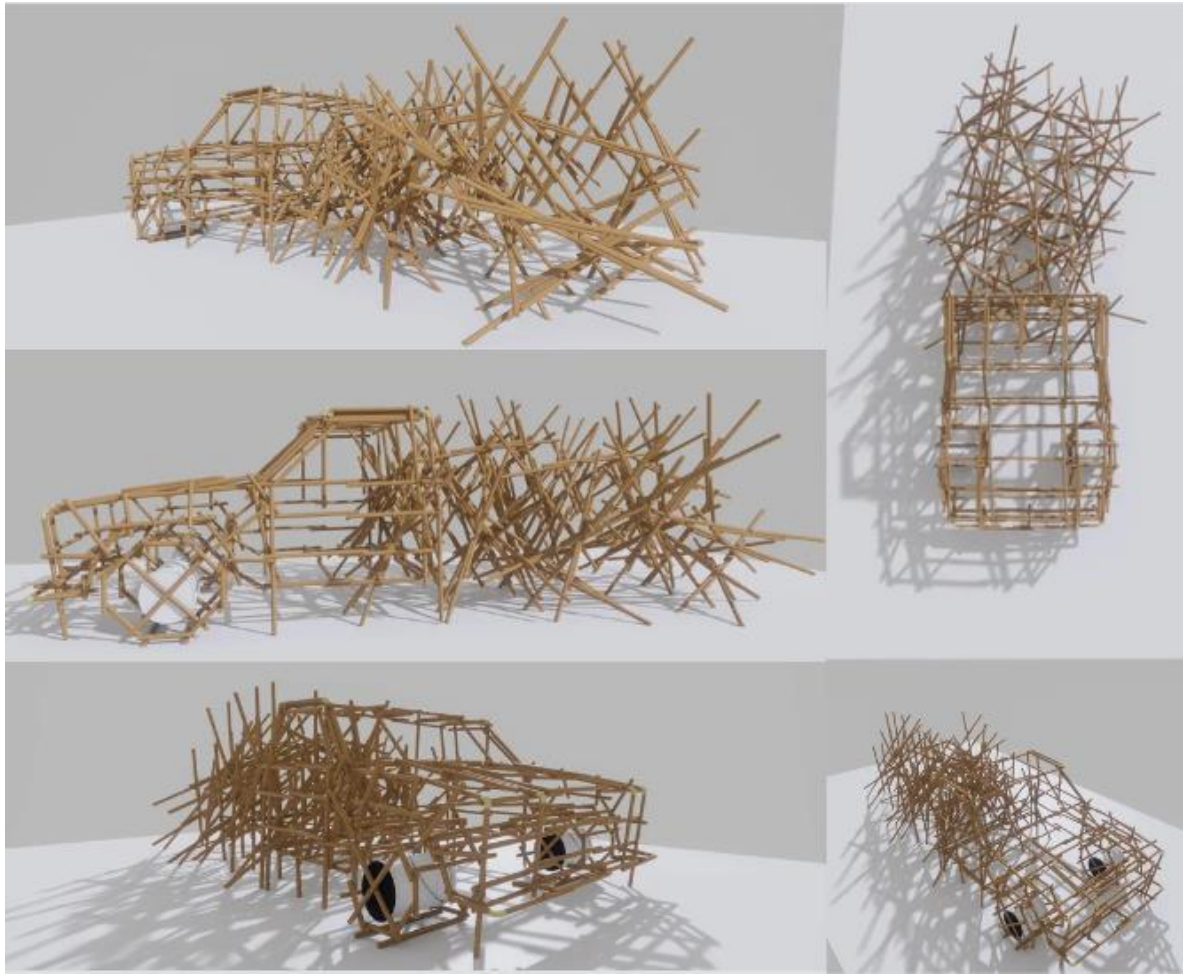

ภาพที่ 80 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 1

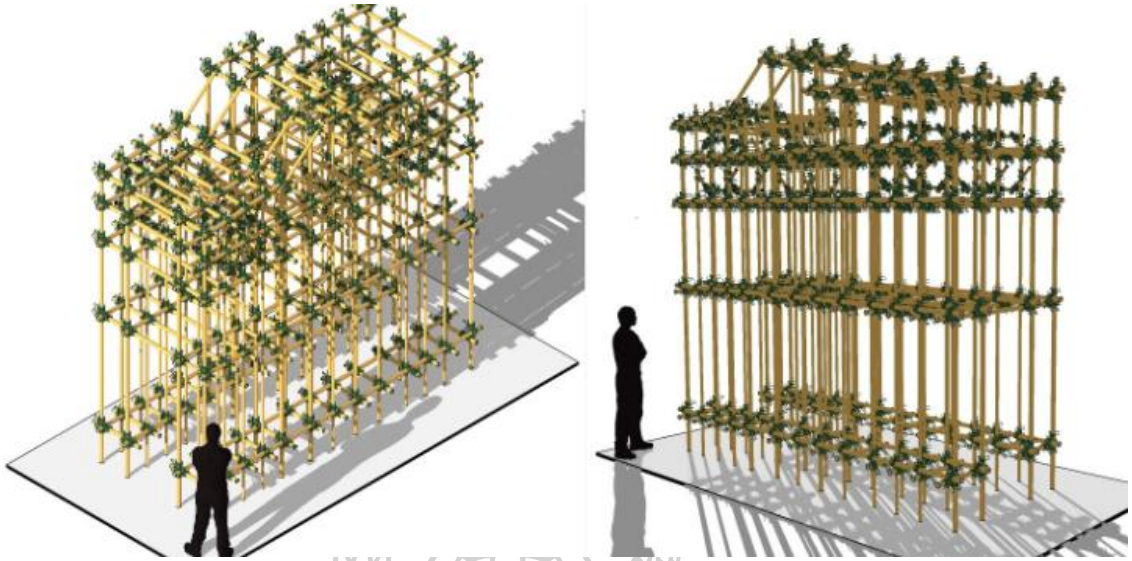
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณิชฐพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

ภาพที่ 81 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 2
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์พิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

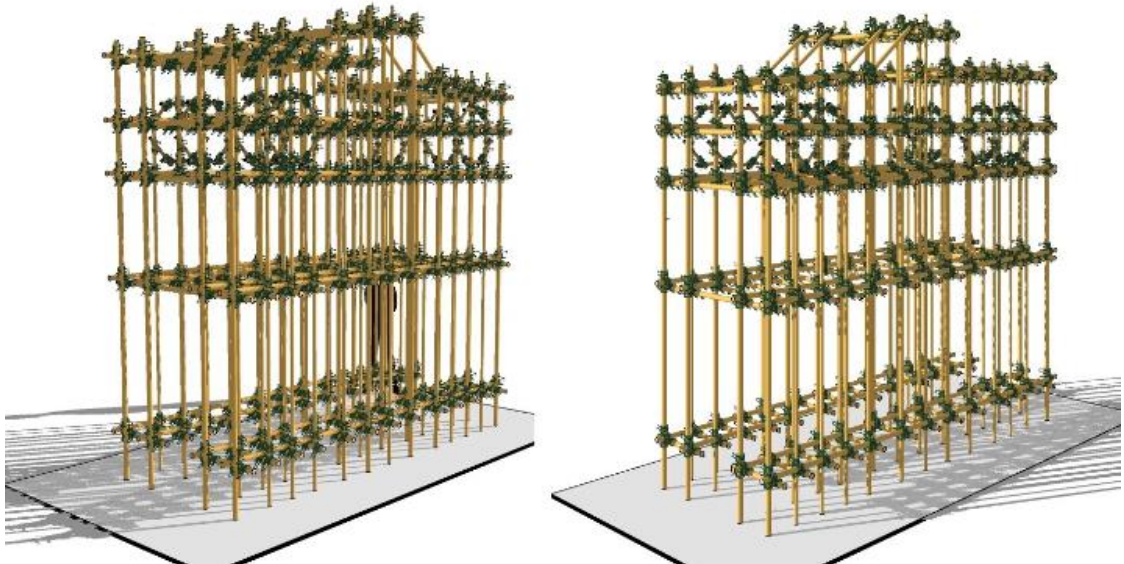
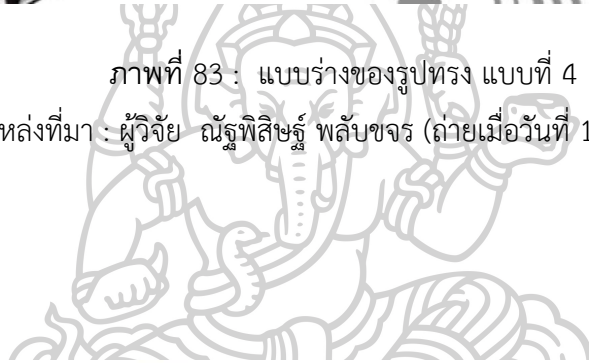

ภาพที่ 82 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 3
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณัฐพิศิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

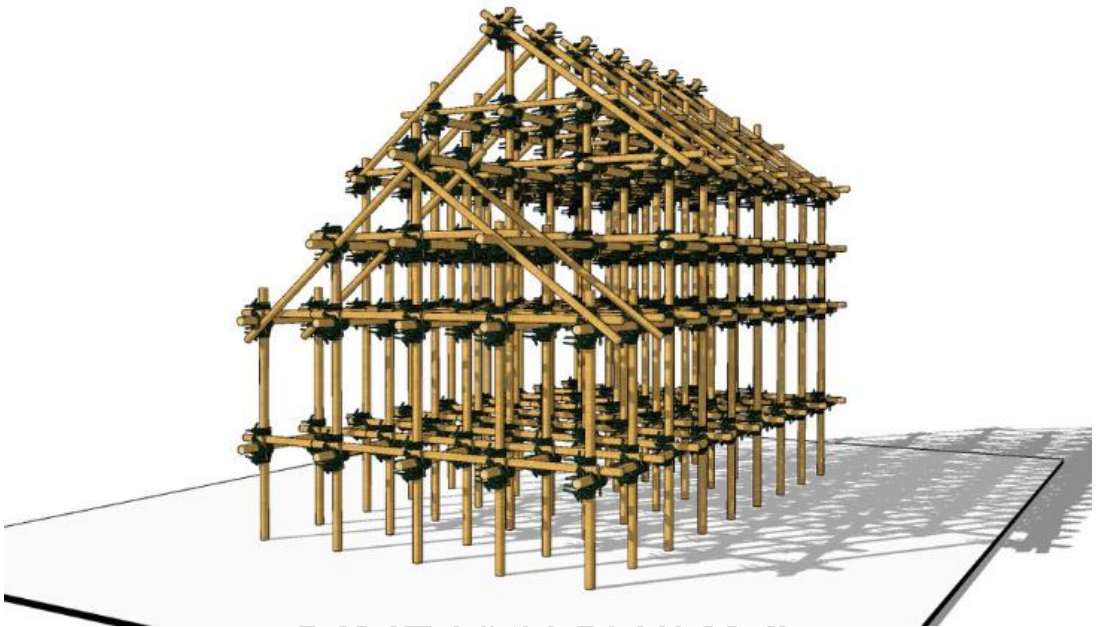
ภาพที่ 83 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 4

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

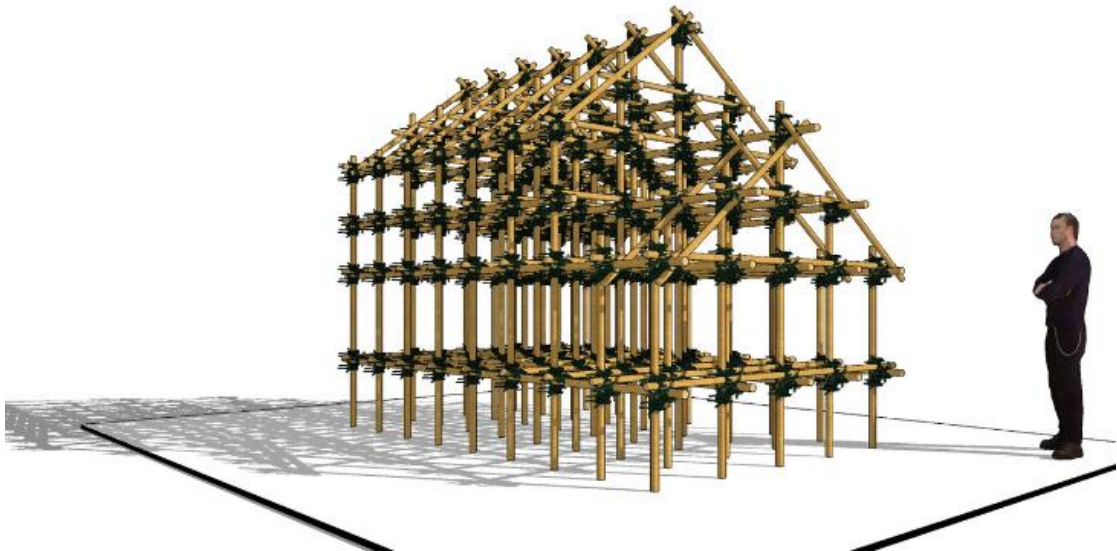

ภาพที่ 84 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 4

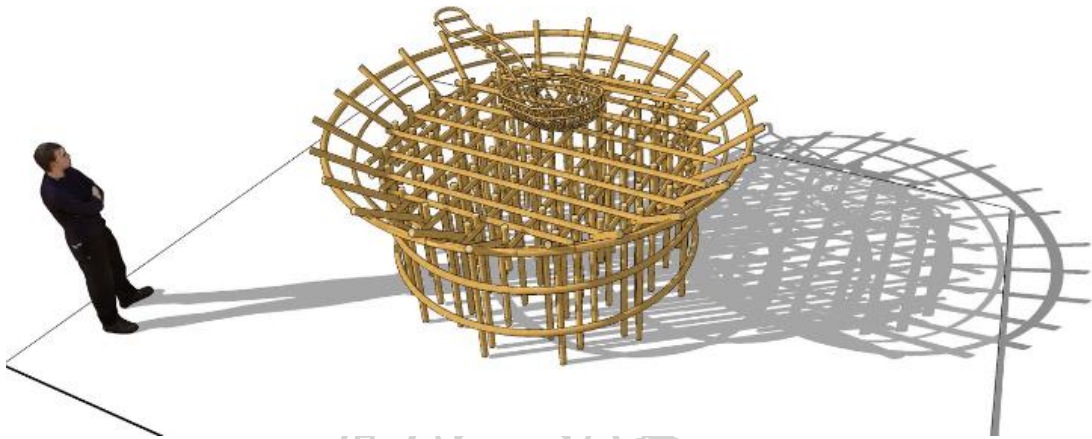
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

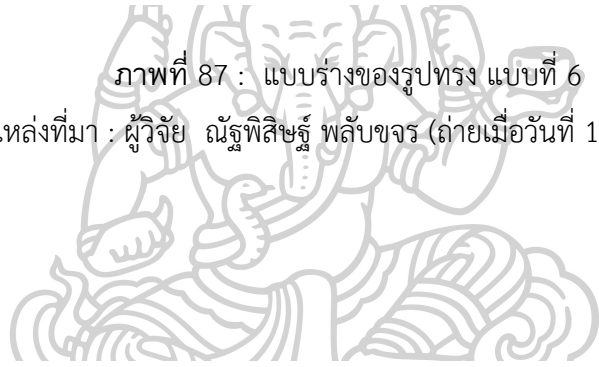
ภาพที่ 85 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 5
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

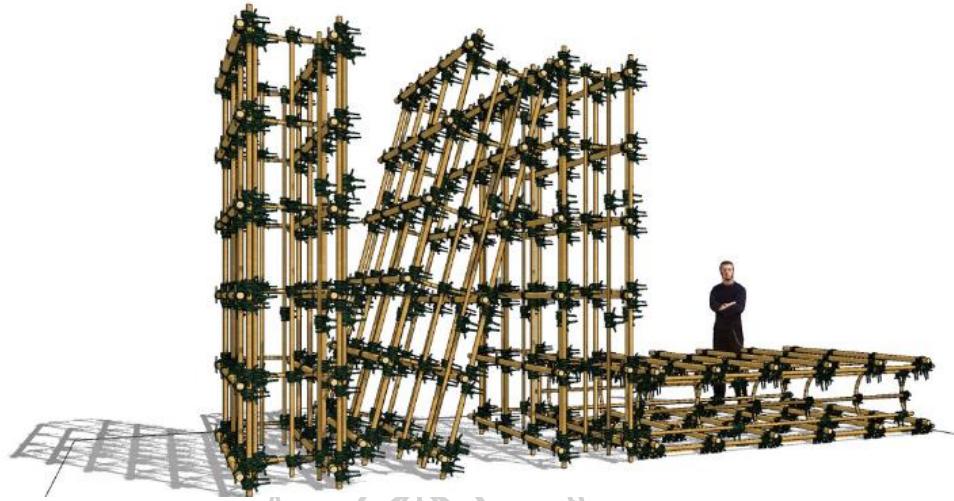
ภาพที่ 86 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 5
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

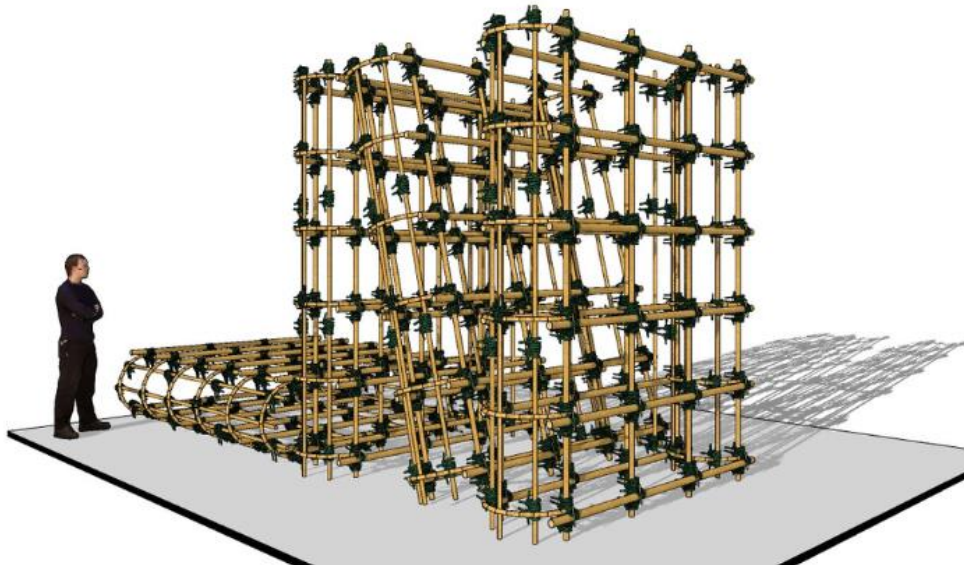
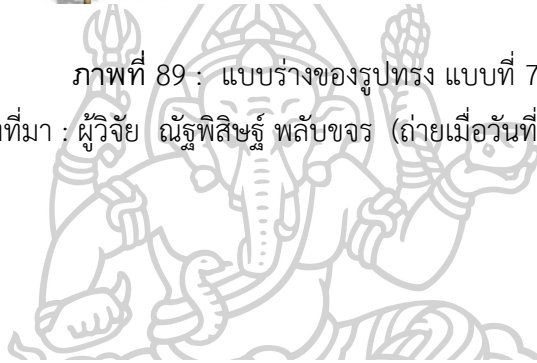
ภาพที่ 87 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 6
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

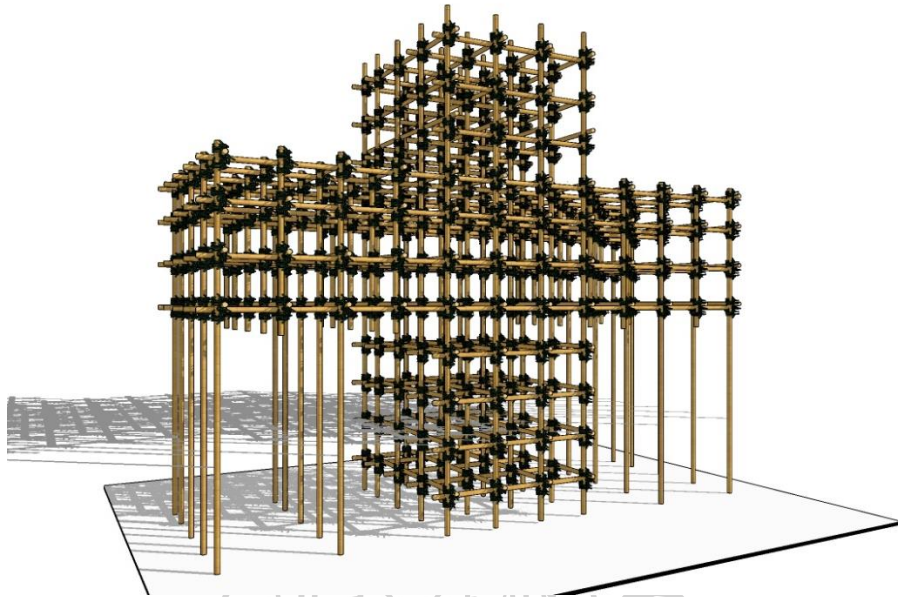
ภาพที่ 88 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 6
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

ภาพที่ 89 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 7
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

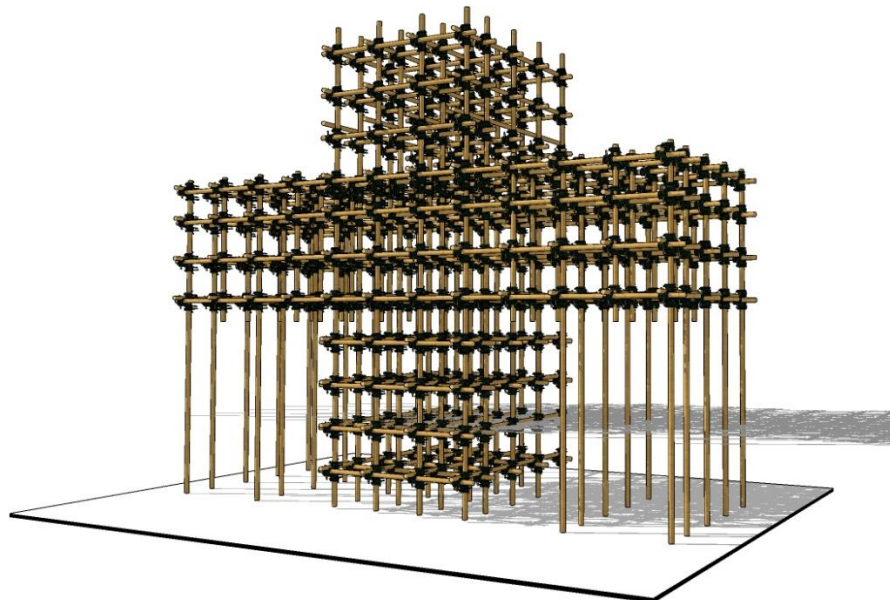

ภาพที่ 90 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 7
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

ภาพที่ 91 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 8

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

ภาพที่ 92 : แบบร่างของรูปทรง แบบที่ 8

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/8/2566)

7. ขั้นตอน และกระบวนการ

7.1 ขั้นตอนการคัดเลือกวัสดุ

ในขั้นตอนแรกก่อนที่จะขึ้นรูปทรงของตัวผลงาน เราต้องทำการคัดเลือกวัสดุที่จะนำมาใช้อย่าง พิถีพิถัน ซึ่งในผลงานในวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วัสดุไม้ไผ่ โดยเหตุและผลในการเลือกใช้ไม้ไผ่ ได้มาจากแนวความคิดที่วิเคราะห์ตามข้อมูลที่ได้ศึกษา จากการวิจัยในวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ ในการเลือกไม้ไผ่ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ ใช้เป็น ไม้เลี้ยง ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง (วัดจากโคน) 2"-2.5" ยาว 6 ม. โดยเลือกไม้ที่ตรงและคดงน้อยที่สุด

ภาพที่ 93 : การคัดเลือกไม้ไผ่

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณิชพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 5/8/2566)

7.2 ขั้นตอนการอาบน้ำยาเพื่อป้องกันรักษาไม้ไผ่

หลังจากคัดเลือกไม้ไผ่ได้ตามที่ต้องการแล้ว ในขั้นตอนต่อไปการอาบน้ำยาเพื่อป้องกันรักษาไม้ไผ่ เพื่อป้องกันแมลงหรือเชื้อราทำลายไม้ และช่วยยืดอายุของไม้ไผ่ให้มีความคงทนและยาวนาน

7.3 ขั้นตอนการเจาะรูไม้ไผ่ เพื่อให้น้ำยาที่ผสมไว้นั้น สามารถผ่านเข้าไปส่วนด้านในของไม้ไผ่ได้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้น้ำยาเข้าไปทำการทำลายแบงก์ที่อยู่ในลำไผ่ออกให้หมดเพื่อกันมอดและแมลงมากินแบงก์ภายในลำไผ่ โดยการใช้สว่านเจาะบริเวณระหว่างข้อของปล้องไผ่ และเจาะเพียงแค่ด้านเดียวของลำไม้ไผ่

ภาพที่ 94 : การเจาะรูไม้ไผ่ เพื่อแช่น้ำยา

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ธีรวิศิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 5/8/2566)

ภาพที่ 95 : ลักษณะรูที่เกิดจากเจาะ
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณัฐพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 5/8/2566)

7.4 ขั้นตอนการแช่ไม้ไผ่เพื่อรักษาเนื้อไม้ เมื่อทำการเจาะรูแล้วเสร็จ จากนั้นนำไม้ไผ่ที่ทำการเจาะรู นำลงมาแช่ในบ่อน้ำยาที่เตรียมไว้ประมาณ 10 วัน ส่วนผสมของน้ำยาสำหรับแช่ไม้ไผ่คือ เกลือบอแรกซ์ (BORIC ACID) 18 กิโลกรัม/น้ำ 100 ลิตร

ภาพที่ 96 : ลักษณะบ่อเกลือที่แช่ไม้ไผ่
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณัฐพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 5/8/2566)

7.5 ขั้นตอนการนำไม้ไผ่มาตากแห้ง หลังจากที่แช่ไม้ไผ่ในบ่อเกลือเป็นเวลาประมาณ 10 วัน จากนั้นทำการนำไม้ไผ่ที่แช่ทั้งหมด นำออกมาตากแดด จนแห้งโดยใช้เวลาประมาณ 2-3 วัน ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ หรือใช้ไฟพ่นเพื่อช่วยเร่งให้เนื้อไม้แห้งไวขึ้น ส่งผลต่อสีของเนื้อไม้จากสีเขียวก็จะค่อยๆ เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลอ่อนๆตามลำดับ

ภาพที่ 97 : ลักษณะการตากแห้งและการใช้ไฟเร่งให้ไม้ไผ่แห้งไวขึ้น
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ธีรวิศิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 15/8/2566)

7.6 การขึ้นโครงสร้าง การขึ้นโครงจะเป็นการขึ้นโครงสร้างด้วยไม้ไผ่เริ่มจากการขึ้นตามแบบร่างและเชื่อมต่อกันเพื่อให้โครงสร้างสมบูรณ์

7.7 นำไม้ไผ่ที่ผ่านการแช่น้ำยารักษาเนื้อไม้ทั้งหมด มาทำการตัดเป็นชิ้น โดยยึดจากสัดส่วนและขนาดตามรูปแบบที่ได้รับการอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษา

ภาพที่ 98 : การนำไม้ไผ่มาจัดวาง ก่อนขึ้นรูปทรง
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณิชพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 15/8/2566)

7.8 เริ่มขั้นตอนการจัดรูปทรงตามสัดส่วนของแบบ โดยใช้ไม้ตกรูยี่ระหว่างไม้ไผ่ให้ตรงกันและปรับสัดส่วนของรูปทรงให้ตรงตามแบบ ก่อนที่จะทำการมัดเชือกแบบชั้นชะเนาะทับลงไป

ภาพที่ 99 : การขึ้นรูปทรง

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ธีรวิศิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 15/8/2566)

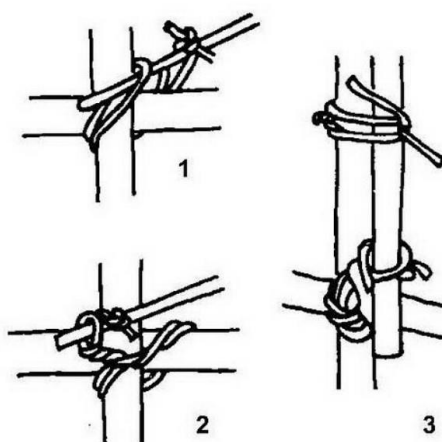
8. การมัดและผูกเชือก หลังจากที้นำไม้ไผ่มาขึ้นรูปทรงได้ตรงตามแบบแล้ว จากนั้นจึงเป็นขั้นตอนของการมัดเชือก แบบชั้นชะเนาะกับแนวประสานของไม้ไผ่ โดยมีวัสดุดังนี้

- **วัสดุเชือกไนลอน** เหมาะสำหรับใช้ในงานประมง งานเกษตรกรรม งานก่อสร้าง และงานอุตสาหกรรมที่ต้องการความหนาแน่นสูง
- **ไม้ชั้นชะเนาะ** เป็นไม้แสมโกงกาง มีความเหนียว ไม่เปราะหักง่าย ใช้สำหรับมัดไม้ไผ่ในร้าน 1 มัด มี 50 ท่อน ยาว 35 ซม

ภาพที่ 100 : วัสดุที่ใช้ในการมัดไม้ไผ่ เชือกไนลอน และไม้ชั้นชะเนาะ
แหล่งที่มา : <https://kaimaipai.com/th/products/520711> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

8.1 วิธีการมัดและผูกเชือก วิธีการผูกวางไม้ทาบเป็นมุมฉาก เช่นเดียวกับผูกกากบาท เอาเชือกทำเป็นบ่วงคล้องทแยงมุมกันตั้งรูปที่1เอาไม้เล็กๆ แฉ่งและเหนียว สอดเข้าไปในรูปบ่วง 1 แล้วหมุนไม้อันเล็กขึ้นเชือกให้บิดเป็นเกลียวแบบชั้นชะเนาะจนเชือกรัดไม้ทั้ง 2 อันแน่น หมุนไม้อันเล็กที่ชั้นชะเนาะให้ทาบขนานกับไม้อันตั้งหรืออันขวางก็ได้แล้วเอาเชือกเล็กๆ มัดติดกับเสาไม้อันใดอันหนึ่ง

ภาพที่ 101 : ขั้นตอนการเชือกแบบชั้นชะเนาะไม้สองอัน
แหล่งที่มา : <https://krutikblog.files.wordpress.com/2013/09/>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 102 : ลักษณะของการผูกเชือกแบบขันชะเนาะที่เสร็จสมบูรณ์
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 15/8/2566)

8.2 ขั้นตอนการจัดเรียงไม้ไผ่ ในการจัดเรียงไม้ไผ่ออกเป็นส่วนๆ เพื่อที่จะทำการประกอบเป็นรูปทรง 3 มิติ ตามรูปแบบที่ได้ร่างไว้

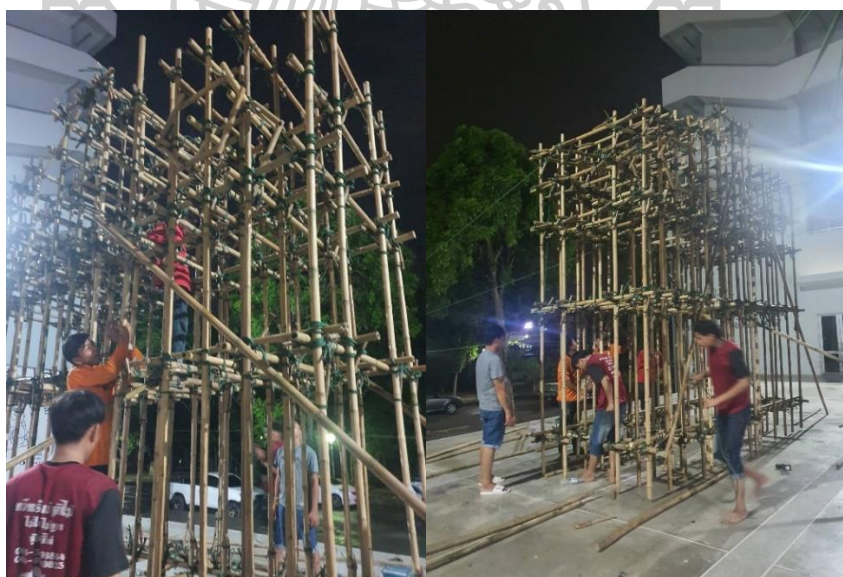

ภาพที่ 103 : ลักษณะของการจัดเรียงไม้ไผ่เพื่อที่จะทำการประกอบเป็นรูปทรง 3 มิติ
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์สิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 15/8/2566)

8.3 ขั้นตอนการขึ้นรูปทรง ทำการประกอบเป็นรูปทรง 3 มิติ ตามรูปแบบที่ได้ร่างไว้จนเสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 104 : ลักษณะของการขึ้นรูปทรง 3 มิติ
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์ พิสุทธิ พลัษขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/9/2566)

ภาพที่ 105 : ลักษณะของการขึ้นรูปทรง 3 มิติ
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย อนุรักษ์ พิสุทธิ พลัษขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 1/9/2566)

ภาพที่ 106 : ลักษณะผลงานที่เสร็จสมบูรณ์
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณัฐพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่1/9/2566)

ภาพที่ 107 : ลักษณะผลงานที่เสร็จสมบูรณ์
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณัฐพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่1/9/2566)

ภาพที่ 108 : ลักษณะผลงานที่เสร็จสมบูรณ์
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ณัฐพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่1/9/2566)

9. วิเคราะห์และประเมินผลการออกแบบ

การวิเคราะห์และประเมินผลการออกแบบ การสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย นั้น โดยสัดส่วนและรูปทรงมีความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมไปถึงวัสดุที่ประกอบกันทั้งหมดของผลงาน มีแข็งแรงคงทน ต่อการจัดแสดงกลางแจ้งได้ดี ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นไปตามเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้วางไว้

บทที่ 4

ผลงานการออกแบบ

การสร้างสรรคศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย งานวิจัยนี้เป็นการสร้างสรรคผลงานในรูปแบบของ ศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม (Installation art) มีวัตถุประสงค์เพื่อสะท้อนถึงสภาพวิถีชีวิต สังคมและสถานะของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย ซึ่งนำไปสู่การส่งเสริมโครงการด้านการพัฒนาที่สหประชาชาติมอบให้กับประเทศไทยเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายอันสูงส่ง สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ชื่อย่อ SDGs ภายใน ค.ศ. 2030 โดยเริ่มจากที่อาชีพของผู้วิจัยมีโอกาสได้ทำงานร่วมกับกรรมกรและผู้เกี่ยวข้อง จึงทำให้มีความสนใจในเรื่องความสามารถและภูมิปัญญาต่างๆของกรรมกร ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอให้เห็นถึงประเด็นที่สามารถสะท้อนแง่มุมต่างๆของกรรมกรให้แก่สังคม ซึ่งทั้งหมดนั้นจำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของความเป็นจริง ตลอดจนสภาวะแวดล้อมและเหตุปัจจัยต่างๆอย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้เพื่อเป็นผลงานวิชาการทางศิลปะ ที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายที่สหประชาชาติได้วางไว้ ผู้วิจัยจึงเริ่มลงพื้นที่เก็บข้อมูลในด้านต่างๆที่นำมาใช้ในการออกแบบโดยการสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูลแบบการรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ตลอดจนการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์จึงได้เกณฑ์ในการออกแบบดังนี้

- ถ่ายทอดเรื่องราวที่สะท้อนถึงสภาพวิถีชีวิต สังคมและสถานะของกรรมกรผ่านการจัดวางผลงาน
- ใช้สัญลักษณ์ที่สามารถให้เข้าถึงชนกรรมาชีพได้
- ใช้วัสดุที่อยู่ในบริบทเพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้กับชนชั้นกรรมาชีพ
- ใช้เทคนิคที่กรรมกรใช้ในชีวิตประจำวัน โดยการนำเทคนิคที่มีในงานก่อสร้างมาสร้างงานศิลปะให้มีความงามและเอกลักษณ์เฉพาะได้
- การออกแบบต้องคำนึงถึงกรรมกรก่อสร้างและผู้คนในสังคมเป็นหลัก ว่าต้องสามารถเข้าใจในผลงานได้

- ผลงานมีความเชื่อมโยงกันระหว่างความหวังในปัจจุบันพื้นฐาน อาชีพ ที่อยู่อาศัย อาหาร การศึกษา ยาและการรักษาโรค

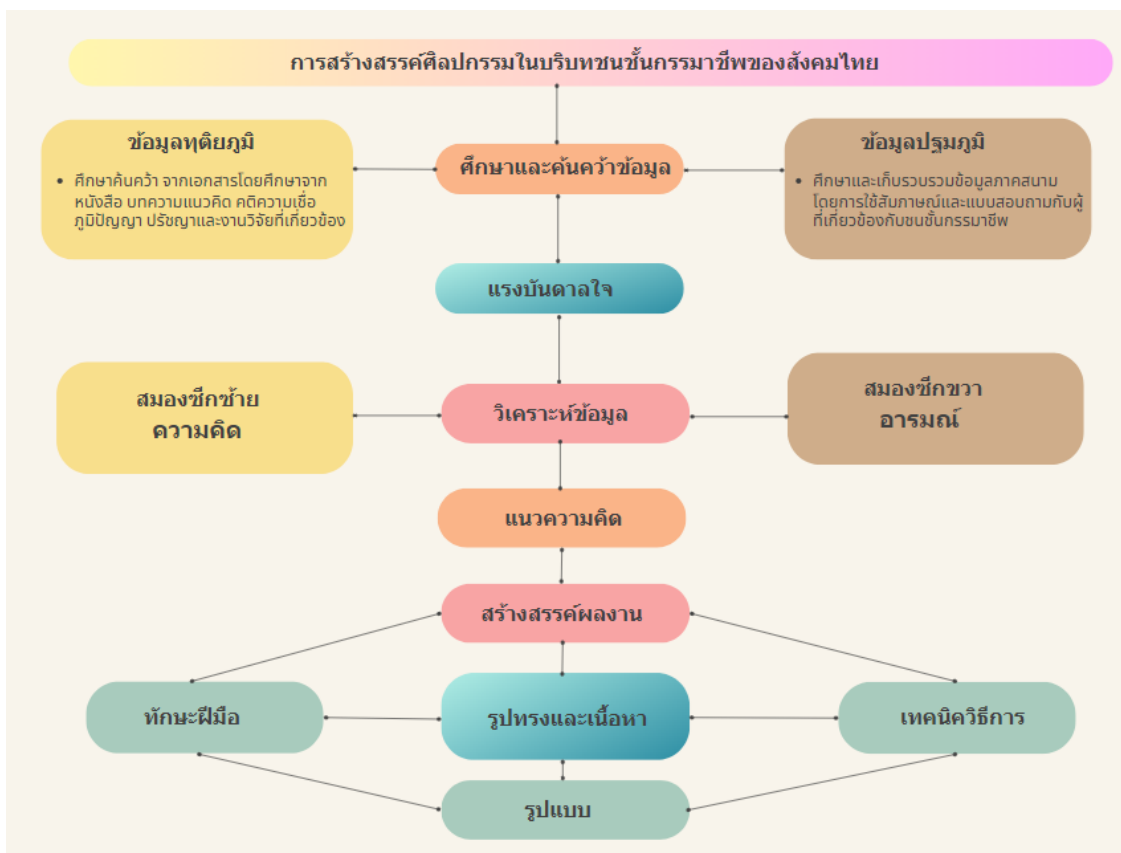
1. แนวทางการออกแบบ

การสร้างสรรคศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวเพื่อสะท้อนถึงสภาพวิถีชีวิต สังคมและสถานะของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย ผ่านกระบวนการเทคนิค และวัสดุที่มาจากงานก่อสร้างที่นำมาศึกษาและทดลอง จึงเป็นที่มาของแนวทางในการสร้างสรรค์สื่อศิลปะชุดนี้ คือ โดยนำเรื่อง **ความหวังของกรรมกร** มาเป็นแกนในการสื่ออารมณ์และความหมาย ต่อการจัดรูปทรงทางศิลปะ โดยเลือกผ่านเทคนิคต่างๆดังนี้

- การมัดและผูก
- การหล่อ
- การก่อและฉาบ

โดยทั้งหมดได้ศึกษาข้อมูลจากบริบทใน วิถีชีวิต ความเชื่อ และสถานะของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย นำมาสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดและแบ่งเป็นเนื้อหาทั้งหมด 5 ข้อ มาเป็นตัวสื่อความหมาย คือ **ความหวังในปัจจุบันขั้นพื้นฐาน** ซึ่งประกอบไปด้วย **อาชีพ,ที่พักอาศัย,อาหาร,การศึกษา,ยาและการรักษาโรค** มาเป็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม ที่สามารถถ่ายทอดและสะท้อนถึงอารมณ์ความรู้สึกต่อผู้พบเห็น ตามความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ และผลจากการศึกษาและทดลองพบว่า ผู้วิจัยได้พบกับเทคนิคที่เกิดจากการมัดนั่งร้านไม้ในงานก่อสร้างที่พักอาศัย นั้นสามารถนำมาสร้างสรรค์ในมิติของงานศิลปะที่มีคุณค่าทางความงามและสะท้อนถึงภูมิปัญญาของกรรมกรก่อสร้างได้ จึงเป็นเทคนิคที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้

2. กระบวนการออกแบบ

ภาพที่ 109 : กระบวนการออกแบบ
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

2.1 การสร้างสรรคศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย

โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของผลงาน

- ศึกษาวิถีชีวิตและบริบทโดยรวมของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

- ศึกษาชนชั้นกรรมาชีพในบริบททางศิลปะ เพื่อการจัดการในสื่อศิลปะและการขับเคลื่อนองค์ประกอบทางศิลปะ ที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ถึง สภาพวิถีชีวิต สังคม และสถานะ ของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย (อาชีพรกรรมกร)
- สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจัดวางสื่อผสม ที่สามารถส่งเสริมประสบการณ์ทางอารมณ์ต่อผู้อื่น และสามารถส่งเสริมและสนับสนุนหลักการให้เป็นไปตามเป้าหมายของการพัฒนาสังคมเมืองอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals)

2.2 ศึกษาและค้นคว้าข้อมูล

ข้อมูลทุติยภูมิ ศึกษาประวัติความเป็นมาและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับชนชั้นกรรมาชีพกรรมกร

- หนังสือ รากแรงงาน เขียนโดย วนาภรณ์ พันธุ์พิทักษ์
- หนังสือ คู่มือช่างก่อสร้าง เขียนโดย ทำเนียบช่าง
- บทความทางวิชาการ ของ คาร์ล มากซ์
- บทความทางวิชาการ ของ ปีแอร์ บูดีเยอร์
- บทความทางวิชาการ ของ เลโอ ตอลสตอย
- บทความทางวิชาการ ของ อาร์. จี. คอลลิงวูด
- หนังสือ องค์ประกอบของศิลปะ เขียนโดย ศาสตราจารย์ ชลูด นิ่มเสมอ
- ทฤษฎีการรู้เชิงทัศนะ (Visual Literacy) กระบวนการคิด การเรียนรู้ และการสื่อสารด้วยภาพ
- หลักการพัฒนาสังคมเมืองอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals)

ข้อมูลปฐมภูมิ ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการใช้สัมภาษณ์และแบบสอบถามกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับชนชั้นกรรมาชีพ

ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล เป็นลักษณะคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ, ช่วงอายุ, ภูมิลำเนา, วุฒิการศึกษา, อาชีพ และระดับความสัมพันธ์กับกรรมกร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็น ด้านอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทย

และด้านอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทยในรูปแบบทางศิลปะ

คำถามปลายปิด (Close-Ended Question) ประกอบด้วยชุดคำถาม 2 ตอน

ตอนที่ 1 ด้านอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้าง จำนวน 4 ข้อ และตอนที่ 2 ด้านอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้าง ในรูปแบบทางศิลปะ จำนวน 1 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญในการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย เป็นลักษณะคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) จำนวน 5 ข้อ

ข้อมูลจากสัมภาษณ์

ภาพที่ 110 : ตัวอย่างบทสัมภาษณ์

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

2.3 แรงบันดาลใจ (Inspiration)

จิตวิญญาณซึ่งเป็นแก่นแท้ของตนเอง โดยใช้เงื่อนไขภายในจิตใจของตนด้วยตัวเอง ผ่านประสบการณ์ ทักษะและสติปัญญา ซึ่งเรียกว่า “การสำนึกรู้” (Conscious) สิ่งนี้เป็นตัวกำหนดการกระทำออกมาสู่ ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

2.4 วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแหล่งที่มาของข้อมูลเหล่านี้ เช่น

- หนังสือ
- INTERNET
- ประวัติศาสตร์และตำนานเรื่องเล่า
- ประสบการณ์

แหล่งข้อมูลภาคสนาม

- ปัญหา
- ปัจจัยเสริม
- การทดลองปฏิบัติการ

และใช้องค์ประกอบเหล่านี้เป็นตัวชี้วัดในการวิเคราะห์ คือ

2.4.1 ความคิด

- ความรู้ ประสบการณ์
- สติปัญญา
- ตรรกะ

2.4.2 อารมณ์

- อารมณ์ ความรู้สึก
- จินตนาการ
- สัญชาตญาณ

และผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาตั้งคำถามเพื่อที่จะได้ข้อสรุปในการสร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้หลักการและวิธีคิดแบบทฤษฎี 5W1H มาใช้ได้แก่

“ What, Who, Why, When, Where, How “ เปรียบเทียบในเชิงความหมายคือ

- ประเภทของผลงาน
- ผลงานนี้ทำเพื่อใคร
- สาเหตุสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน

ช่วงเวลาที่เหมาะกับผลงาน

สถานที่จัดแสดงผลงาน

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

5W1H

WHAT, WHO, WHY, WHEN, WHERE, HOW

การตั้งคำถามก่อให้เกิดวิธีคิดในการสร้างสรรค์

■ ประเภทของผลงาน (WHAT)

- ศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม (art installation)
- ในการแสดงออกศิลปะในแบบอื่นๆ อาจจะไม่เพียงพอในการสื่อสาร ที่ชัดเจนให้กับสังคมที่ซับซ้อนนี้ได้ ศิลปินจึงหยิบนำวัสดุต่างๆที่อยู่ในบริบทของเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เช่น ไม้ เหล็ก หิน ปูน เป็นต้น มาประกอบกันเป็นงานศิลปะเพื่อตอบสนองเนื้อหาสาระ ให้เราได้เห็นในรูปแบบ mix media, installation เป็นต้น ซึ่งมีความเหมาะสมต่อเทคนิคและวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานในวิถียุคใหม่เช่นนี้
- เหตุผลเพราะ สุนทรียภาพ ความงามในผลงานศิลปะแห่งยุคสมัยปัจจุบัน จึงไม่ใช่อยู่ที่ความงามของสีสันทัน และองค์ประกอบที่ลงตัวหรือความกลมกลืน เพียงอย่างเดียว แต่อาจจะอยู่ที่เนื้อหาสาระและเรื่องราวต่างๆที่แสดงออก และสะท้อนแก่นแท้ของเรื่องราวเหล่านั้นออกมา จากข้อเท็จจริงทางสังคมและวัฒนธรรม

เหตุผลดังกล่าว อ้างอิงมาจาก หนังสือ **ศิลปะสถานะ** โดย กนกน ชากักดี

■ ผลงานนี้ทำเพื่อใคร (WHO)

- กรรมการก่อสร้าง
- ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพกรรมการก่อสร้าง
- คนในสังคม

■ สาเหตุสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน (WHY)

- เพื่อเป็นงานที่สื่อความหมาย ในเรื่องของความหวัง ของกรรมกรที่ต้องอดทนทำงานหนัก ก็เพื่อหวังที่จะมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และเป็นความหมายที่สะท้อนให้กับคนในสังคมได้เข้าใจถึง ความเป็นจริง ความรู้สึก ตลอดจนภูมิปัญญาต่างๆ ของชนชั้นกรรมกรชีพ

■ ช่วงเวลาที่เหมาะกับผลงาน (WHEN)

- วันแรงงาน
- เทศกาลศิลปะร่วมสมัยนานาชาติ ไทยแลนด์ อาร์ต เวียนนา เล้ Thailand Art Biennale
- นิทรรศการเกี่ยวกับชนชั้นกรรมกรชีพ

■ สถานที่จัดแสดงผลงาน (WHERE)

- หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร BACC

■ กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน (HOW)

- ผู้วิจัยจึงนำลักษณะเทคนิคในการก่อสร้าง คือ การมัดและผูก, การหล่อ, การก่อและการฉาบ โดยผู้วิจัยได้เลือกลักษณะเทคนิคการมัดและผูก มาเป็นสื่อในการสร้างสรรค์เนื่องจาก เป็นสิ่งที่ผู้คนทั่วไปตลอดจนกรรมกรก่อสร้างสามารถรับรู้เข้าใจได้ง่าย โดยถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม

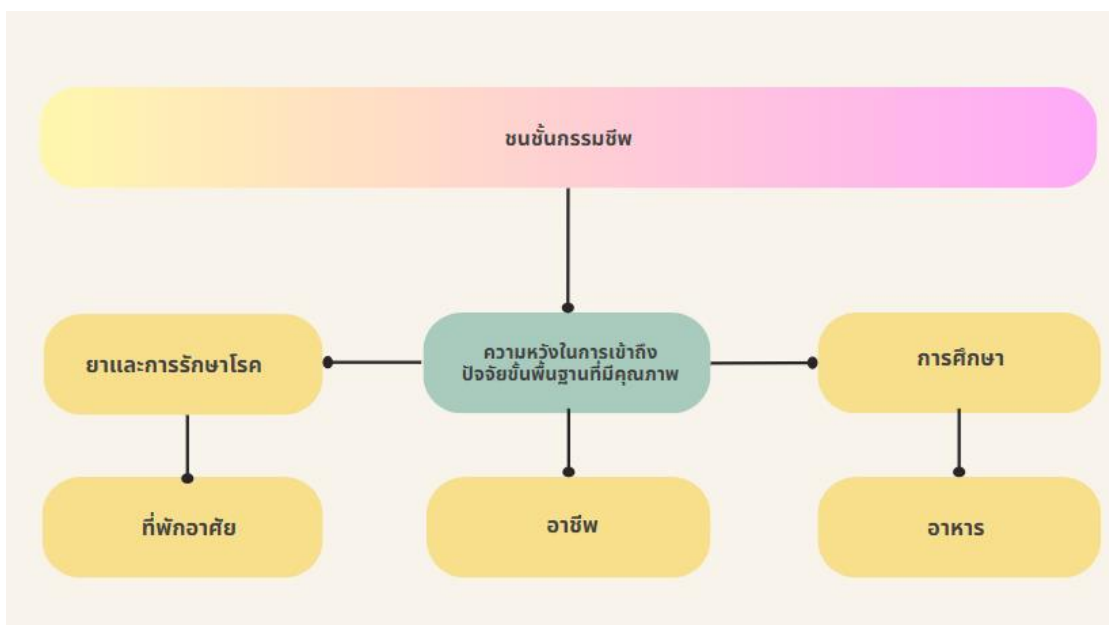
ภาพที่ 111 : แผนภาพ 5W1H การวิเคราะห์ข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูล

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมกรชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566

2.5 แนวความคิดในการออกแบบ

2.5.1 คำสำคัญและการตีความหมายของสัญญา

แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงาน ได้มาจากการลงพื้นที่พูดคุยกับกรรมกรทำให้ผู้วิจัยทราบถึง ปัญหาและความต้องการของกรรมกร และผู้วิจัยได้หยิบเอาคำสำคัญจากการพูดคุยกับกรรมกรได้ดังนี้

ภาพที่ 112 : Key word (คำสำคัญ)

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

สัญญาและความหมายของสัญญา

อาชีพ คือความหวังที่กรรมกร นั้นพึงปรารถนาที่จะมี เพราะมันหมายถึงความมั่นคงในชีวิตต่อ ปัจจุบันและอนาคตได้ ความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ก็เป็นแรงขับเคลื่อนที่ทำให้กรรมกรต้องอดทน ทำงาน ขายแรงงาน เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในอนาคต ผู้วิจัยจึงใช้ภาพแทนเป็นรูปทรง “รถ กระบะ” ก็เพื่อสะท้อนถึงความหวังว่า วันข้างหน้ากรรมกรก่อสร้างก็อาจจะมีโอกาส ที่จะเป็นเจ้าของรถเพื่อต่อยอดทางธุรกิจและเป็นเจ้าของกิจการ เช่น ผู้รับเหมาก่อสร้าง ลำดับต่อไป

ที่พักอาศัย ที่พักอาศัยของกรรมกรก่อสร้างนั้น จะอยู่รวมๆกันเป็นกลุ่มใหญ่ เป็นห้องๆเรียงกันหรือที่เรียกว่า แคมป์คนงาน เป็นการสร้างที่พักอาศัยแบบกึ่งถาวร โดยวัสดุที่ใช้สร้างนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเศษไม้และสังกะสี ทั้งนี้ก็เพื่อความสะดวก ในการย้ายเขตงานไปอีกที่หนึ่ง ในกรณีที่โครงการก่อสร้างนั้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว รวมไปถึงมีราคาถูกกว่าการใช้ไม้และปูน ในการสร้าง มันจึงเป็นปัจจัยความหวังอีกข้อหนึ่งที่ กรรมกรก่อสร้างมีความใฝ่ฝันที่จะมีบ้านที่สวยงามและใช้วัสดุที่คนทนถาวร ผู้วิจัยจึงใช้ภาพแทนเป็นรูปทรง “ บ้าน ” เพื่อสะท้อนถึงความหวังในที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพของกรรมกร

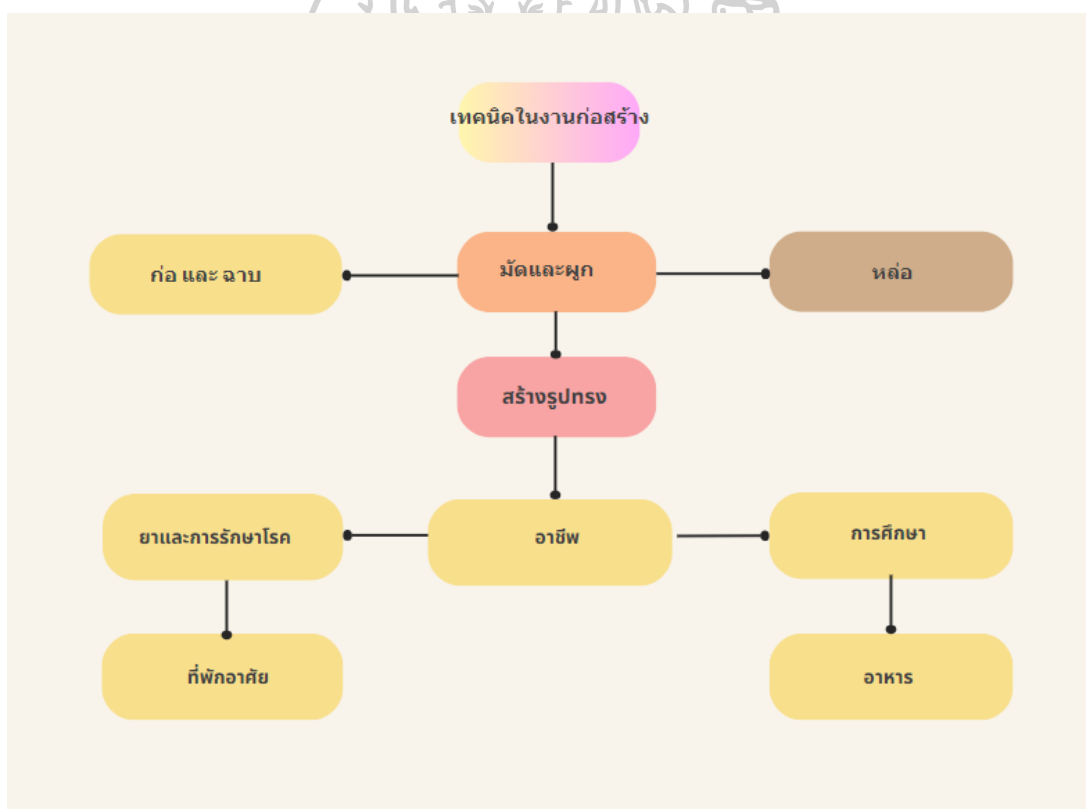
อาหาร ความมั่นคงทางด้านอาหารอาหารสำหรับกรรมกร ทั้งทางด้านความสะอาดและโภชนาการที่ครบ 5 หมู่ นั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพราะกรรมกรต้องใช้แรงงานอย่างหนัก จึงต้องมีสุขภาพที่แข็งแรง เพราะถ้าเกิดเจ็บป่วยขึ้นมา ก็จะขาดรายได้ ซึ่งส่งผลต่อการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยจึงใช้ภาพแทนเป็นรูปทรง “ **จานกับช้อน** ” เพื่อสะท้อนถึงความหวังในเรื่องของปากท้องและอาหารที่ถูกสุขลักษณะของกรรมกร

การศึกษา จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล พบว่าค่าเฉลี่ยของจำนวนปีที่อยู่ในโรงเรียนของคนไทยอายุ 15 – 59 ปี จะอยู่ที่ 9.52 ปีหรือประมาณจบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยประชากรไทยวัยแรงงานร้อยละ 33.51 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ผู้วิจัยจึงใช้ภาพแทนเป็นรูปทรง “ **หนังสือ** ” เพื่อสะท้อนถึงความหวังในเรื่องการศึกษาที่สามารถเข้าถึงได้ทุกชนชั้น

ยาและการรักษาโรค โอกาสในการเข้าถึงสวัสดิการสุขภาพนั้น เป็นสิ่งสำคัญสำหรับชนชั้นกรรมชีพเป็นอย่างมาก ตลอดจนค่ารักษาพยาบาลในยามเจ็บป่วยซึ่งทั้งหมด ในปัจจุบันยังมีความเหลื่อมล้ำ ในเรื่องเอกสารสิทธิในการเข้าถึงการรักษา ทำให้กรรมกรบางส่วน เสียโอกาสในการรับสิทธิรักษาโรค ผู้วิจัยจึงใช้ภาพแทนเป็นรูปทรง “ **เครื่องหมายกากบาท** ” ซึ่งสัญลักษณ์ของการบรรเทาทุกข์ และการรักษาพยาบาล ทั้งนี้ ก็เพื่อสะท้อนถึงความหวังในการเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่เท่าเทียมกัน

2.5.2 สรุปแนวคิดในการออกแบบ

ผลงานการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย เป็นวิทยานิพนธ์เชิงสร้างสรรค์ศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม นำเสนอกระบวนการเพื่อให้เกิดการรับรู้ถึงสภาพการณ์ตามบริบทของชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (อาชีพกรรมกร) จนสามารถสะท้อนถึงการดำรงอยู่ของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย ผู้วิจัยได้พบกับเทคนิคที่เกิดจากการมดน้ำร้านไม้ไผ่ในงานก่อสร้าง นั้นสามารถนำมาสร้างสรรค์ในมิติของงานศิลปะที่มีคุณค่าทางความงามและองค์ความรู้ใหม่ในการสร้างรูปทรงทางศิลปะจากวัสดุในงานก่อสร้าง ที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาของผู้ใช้แรงงานได้ โดยการสร้างสรรค์ทั้งหมดเกิดขึ้นมาจากการทดลองและการแก้ปัญหาของการวิจัย ซึ่งได้ผลลัพธ์ที่ดี และจากการสำรวจตัวผลงาน สามารถสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกต่อผู้พบเห็น และสร้างความภาคภูมิใจให้แก่กลุ่มชนชั้นแรงงานได้เป็นอย่างดี

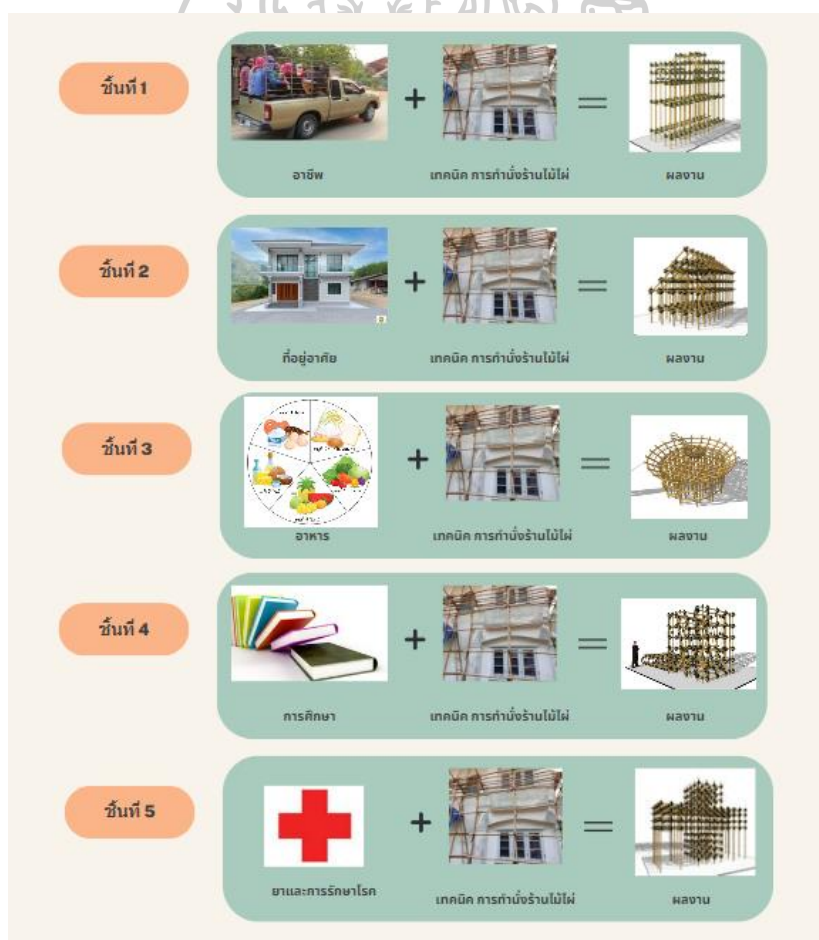
ภาพที่ 113 : สรุปแนวคิดในการออกแบบ

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

2.6 สรุปรูปแบบการสร้างสรรคผลงาน

โดยผู้วิจัยได้เลือก เทคนิคการมัดและผูกในการทำนั้งร้านไม้ไผ่ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ ในการทำงาน ของกรรมกร และทั้งหมดยังให้ความหมายไปในทางของการสร้างสิ่งต่างๆ แต่สร้างในที่นี้สำหรับผู้วิจัย คือ "การสร้างความหวัง" หวังเพื่อที่จะให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า โดยได้ถอดค่าสำคัญในการออกแบบ คือ ความหวัง นำมาขยายผลเพื่อการออกแบบ จึงได้พบว่าปัจจัยที่เป็นความหวังของชนชั้นกรรมาชีพ คือ ปัจจัยขั้นพื้นฐาน โดยจำแนกได้ดังนี้คือ **อาชีพ,ที่อยู่อาศัย,อาหาร,การศึกษา, ยาและการรักษาโรค**

โดยนำเนื้อหาทั้ง 5 ข้อนี้อมาเป็นเส้นเรื่องในการสร้างสรรค์ ผ่านเทคนิคการมัดเชือกแบบ ชั้นชเนาะกับไม้ไผ่ ซึ่งเป็นเทคนิคเฉพาะในการสร้างนั้งร้านในงานก่อสร้าง มาเป็นตัวสร้างรูปทรงของ ผลงาน ที่แสดงออกมาในรูปแบบของศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม

ภาพที่ 114 : สรุปรูปแบบการสร้างสรรคผลงาน

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

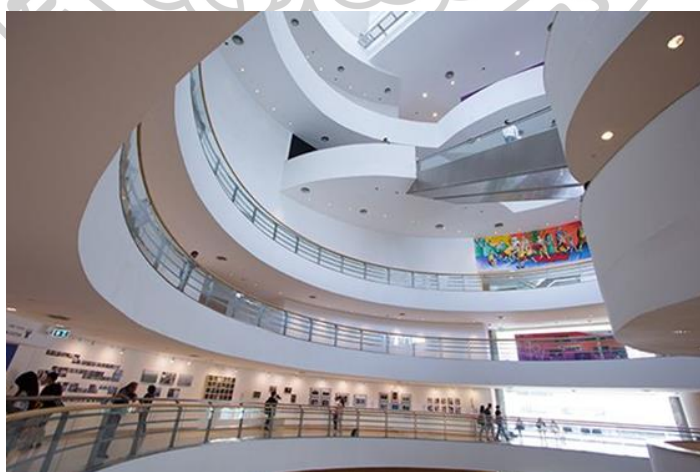
3. พื้นที่ติดตั้งผลงาน

หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (อังกฤษ: Bangkok Art and Culture Centre) หรือ หอศิลป์กรุงเทพฯ เป็นหอศิลป์ร่วมสมัย สถานที่ตั้ง บริเวณสี่แยกปทุมวัน หัวมุมถนนพระรามที่ 1 และถนนพญาไท ตรงข้ามกับเอ็มบีเคเซ็นเตอร์ และสยามดิสคัฟเวอรี ในย่านสยาม แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีทางเดินเชื่อมต่อกับสถานีรถไฟฟ้าบีทีเอสสนามกีฬาแห่งชาติโดยตรง รวมถึงเชื่อมต่อกับศูนย์การค้าโดยรอบผ่านสกายวอล์กวันสยาม

ภาพที่ 115 : หอศิลป์กรุงเทพฯ บริเวณด้านในอาคาร

แหล่งที่มา : <https://www.museumthailand.com/th/museum/Bangkok-Art-and-Culture-Centre> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

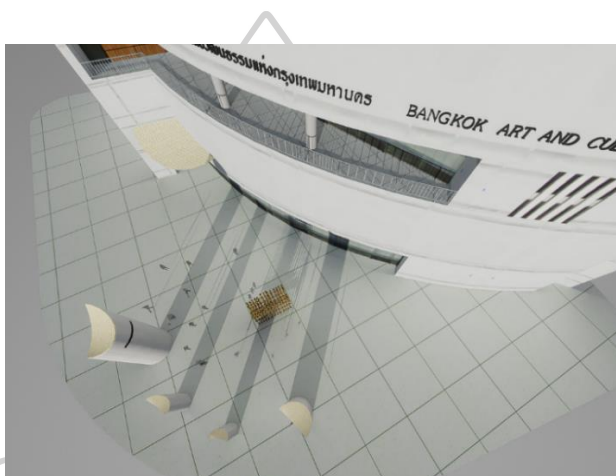

ภาพที่ 116 : หอศิลป์กรุงเทพฯ บริเวณด้านในอาคาร

แหล่งที่มา : <https://www.museumthailand.com/th/museum/Bangkok-Art-and-Culture-Centre> (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

4. แนวทางการติดตั้งผลงาน

พื้นที่สำหรับติดตั้งผลงานนั้น อยู่ใจกลางเมืองกรุงเทพมหานคร เป็นแหล่งรวมของห้างสรรพสินค้าและร้านค้าที่โด่งดังและทันสมัยมีรถไฟฟ้าวิ่งผ่านหลายสาย ซึ่งโดยบริบทรอบๆล้วนเกี่ยวข้องกับผลงานที่จะสะท้อนแง่มุมต่างๆของชนชั้นกรรมาชีพให้แก่สังคมเมืองได้รับรู้ถึง อารมณ์ ความรู้สึก ตลอดจนภูมิปัญญาของกรรมกรก่อสร้าง และทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่ผู้วิจัย เห็นว่ามีความเหมาะสมในการติดตั้งผลงาน บริเวณลานกลางแจ้งของ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ซึ่งตรงต่อจุดประสงค์ที่ผู้วิจัยได้วางไว้

ภาพที่ 117 : ภาพมุมมองแบบจำลองติดตั้งผลงาน 01

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 118 : ภาพมุมมองแบบจำลองติดตั้งผลงาน 02

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 119 : ภาพมุมมองแบบจำลองติดตั้งผลงาน 03
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 120 : ภาพมุมมองแบบจำลองติดตั้งผลงาน 04
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

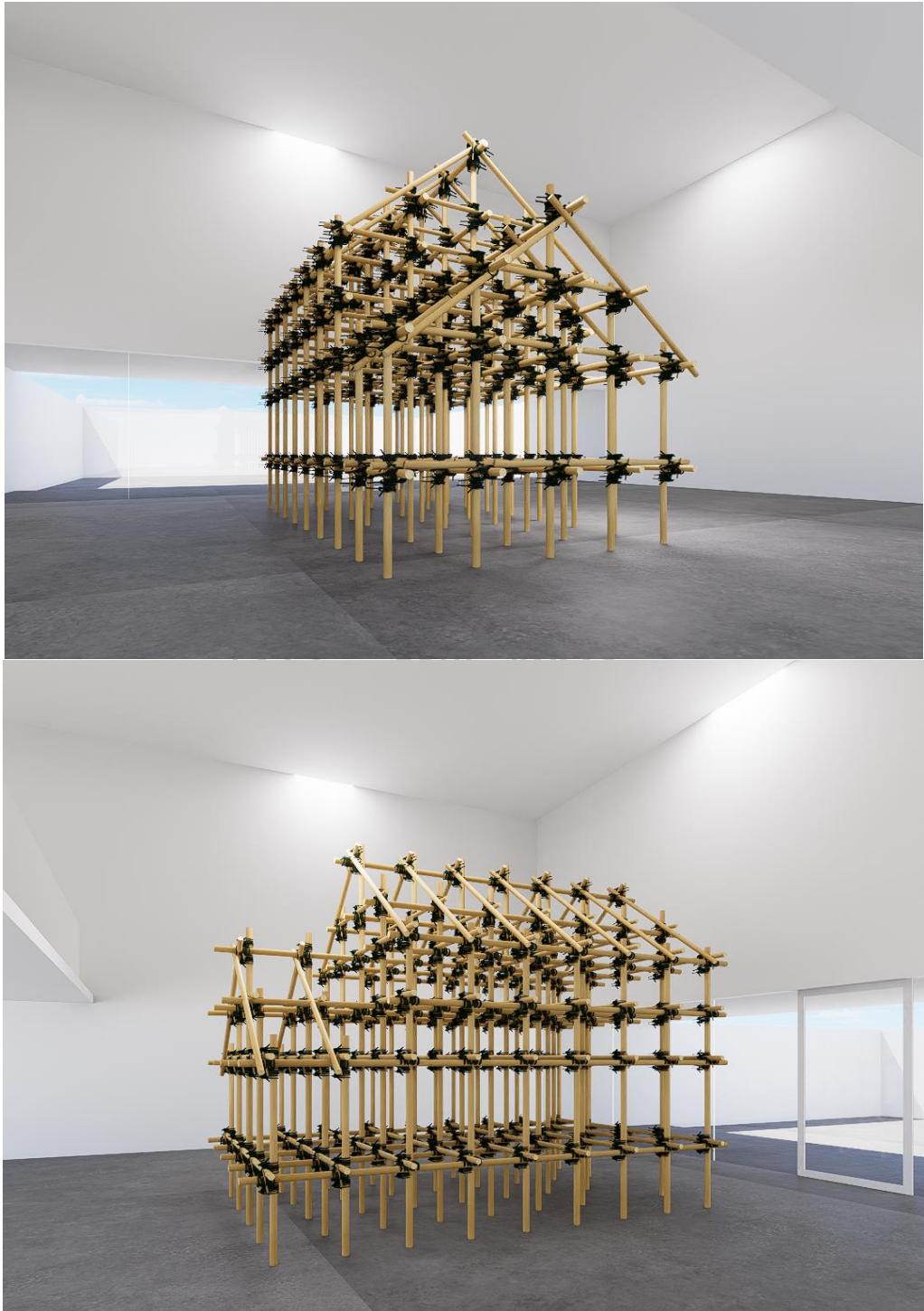
5. ผลงานการออกแบบ

ผลงานการออกแบบประกอบด้วยผลงาน 5 ชุด คือ อาชีพ,ที่อยู่อาศัย,อาหาร,การศึกษา, ยาและการรักษาโรค โดยผลงานทั้งหมดใช้วัสดุจากไม้ไผ่และใช้เทคนิคการมัดนั่งร้านไม้ไผ่ ในงานก่อสร้างมาสร้างสรรค์ผลงาน

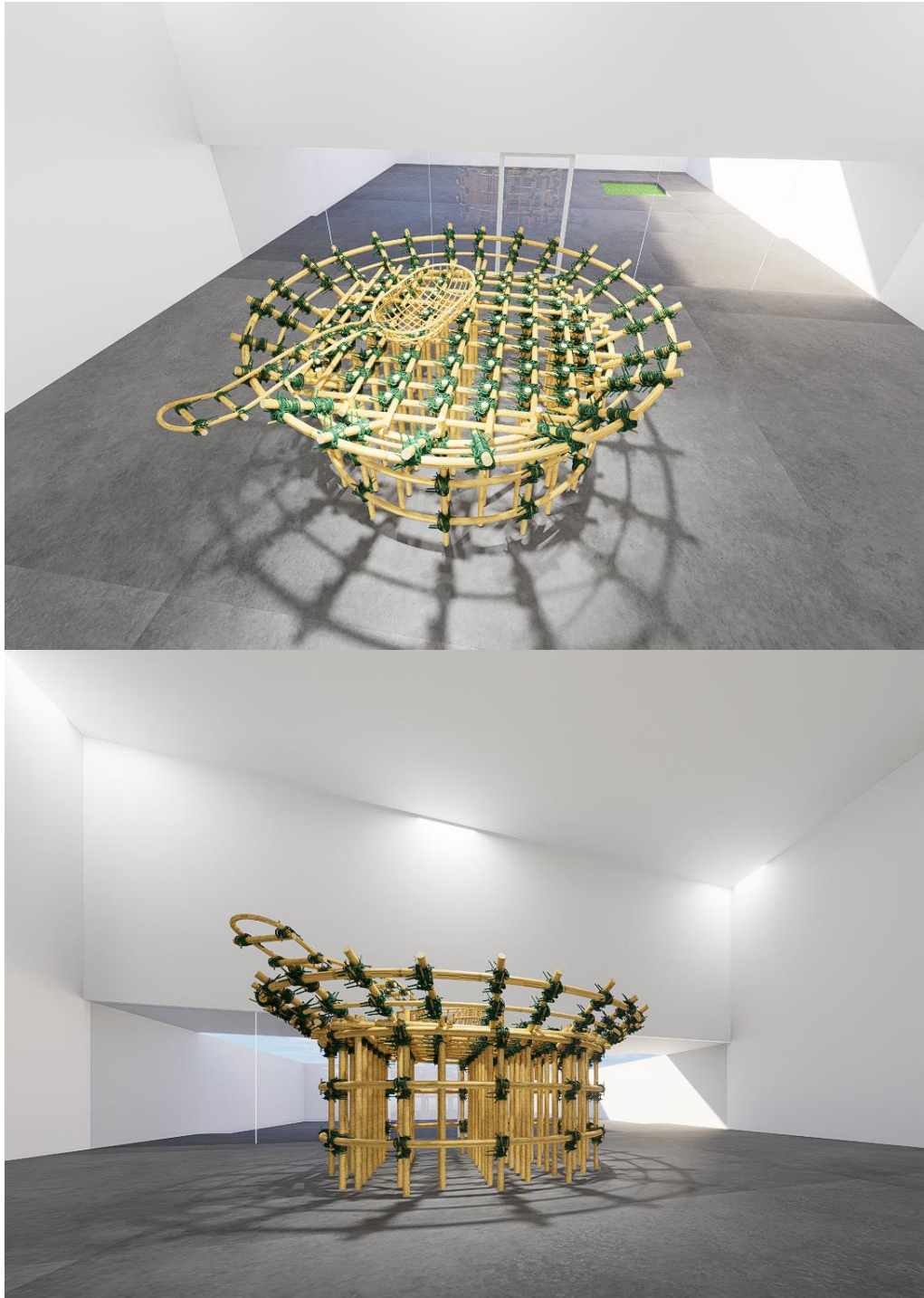

ภาพที่ 121 : ผลงานชุดที่ 1 (อาชีพ)

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

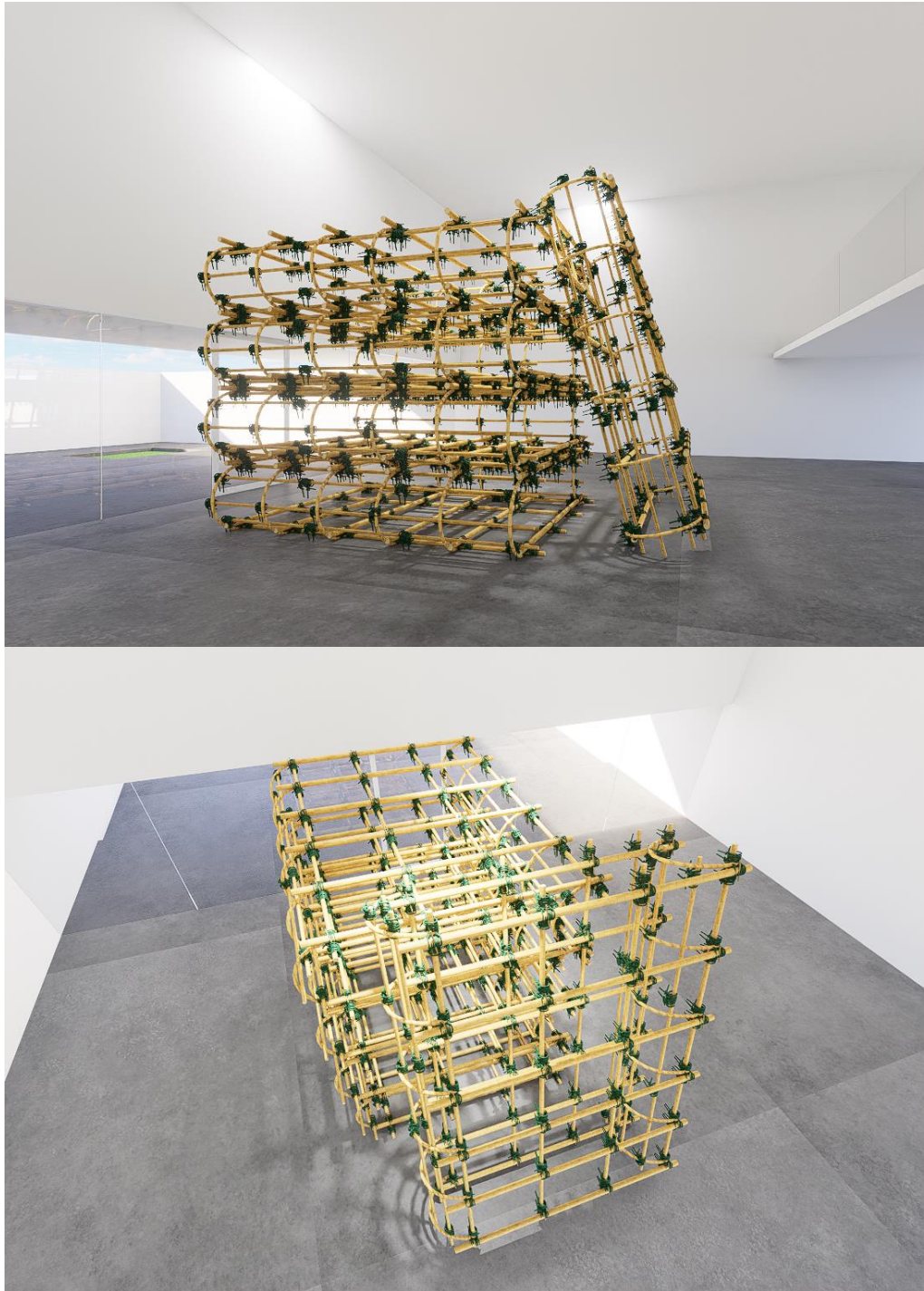

ภาพที่ 122 : ผลงานชุดที่ 2 (ที่พักออาศัย)
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

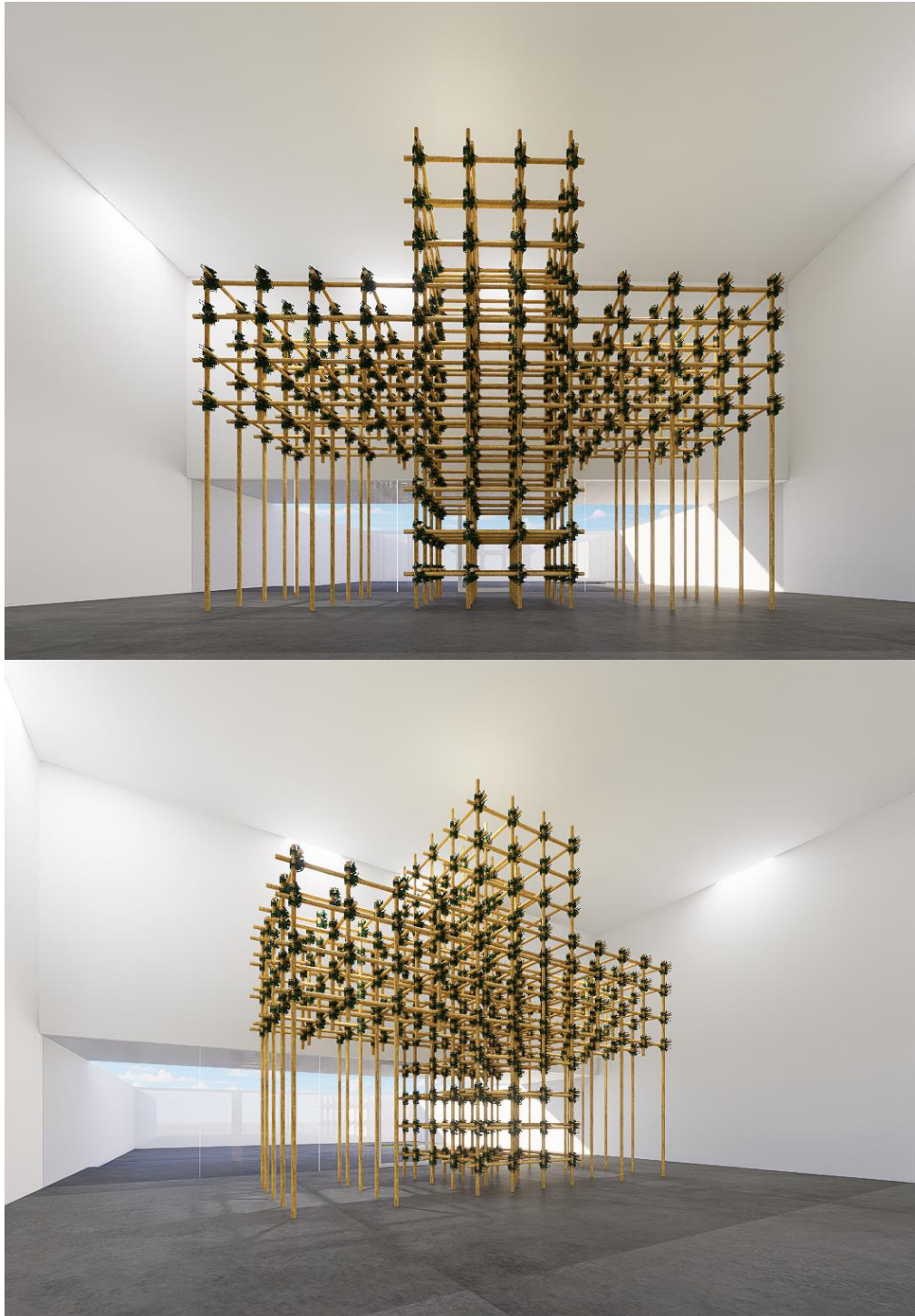
ภาพที่ 123 : ผลงานชุดที่ 3 (อาหาร)

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 124 : ผลงานชุดที่ 4 (การศึกษา)

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

ภาพที่ 125 : ผลงานชุดที่ 5 (ยาและการรักษาโรค)
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 5/3/2566)

บทที่ 5

สรุปอภิปรายและข้อเสนอแนะ

ผลงานการสร้างสรรคศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย

ถ่ายทอดมาจากสภาพวิถีชีวิต สังคม สถานะ และการประกอบสัมมาอาชีพ ของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย (อาชีพกรรมกร) การปฏิบัติงานเป็นการทำงานลงพื้นที่สัมผัสภาษณ์และทำแบบสอบถามกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมกรก่อสร้าง ตลอดจนการสังเกตการณ์ต่างๆในสภาพวิถีชีวิตและการประกอบสัมมาอาชีพ โดยระหว่างการทำงานมีการแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ให้กับกรรมกรก่อสร้างในการสร้างสรรค์รูปทรง ตลอดจนผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมผลงาน ได้เห็นถึงภูมิปัญญาของชนชั้นกรรมาชีพ ส่งผลให้เกิดการรับรู้ถึงสภาวะการณ์ในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย และเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมต่อไปได้

1. อภิปรายผลงานสร้างสรรค์

การสร้างสรรคศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย เป็นการสร้างขึ้นเพื่อถ่ายทอด สภาพวิถีชีวิต สังคม สถานะ และการประกอบสัมมาอาชีพ ของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย (อาชีพกรรมกร) โดยใช้เทคนิคการมัดเชือกแบบขันชะเนาะกับไม้ไผ่ ซึ่งเป็นวิธีการเฉพาะในการสร้างนั่งร้านไม้ในงานก่อสร้าง ซึ่งเป็นองค์ความรู้ ที่มีอยู่ในการทำงานของกรรมกร ที่พบเห็นได้ในบริบทของงานก่อสร้างในสังคมไทย นำมาเป็นเทคนิคในการสร้างรูปทรงของผลงานที่แสดงออกมาในรูปแบบของศิลปะแบบจัดวางสื่อผสม ที่แสดงถึงคุณค่าและภูมิปัญญาของกรรมกร โดยนำเรื่อง **ความหวังของกรรมกร** มาเป็นแกนในการสื่ออารมณ์และความหมาย ต่อการจัดรูปทรงในมิติของศิลปะ โดยจำแนกเนื้อหาได้ดังนี้คือ อาชีพ,ที่อยู่อาศัย,อาหาร,การศึกษา, ยาและการรักษาโรค โดยนำเนื้อหาทั้งหมดมาเป็นเส้นเรื่องในการสร้างสรรค์ โดยมีผลงานทั้งหมด 5 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 อาชีพ วัสดุที่ใช้คือ ไม้ไผ่และเชือกไนลอนและไม้ขันชะเนาะ ผู้วิจัยจึงใช้ภาพแทนเป็นรูปทรง “ รถกระบะ ” ก็เพื่อสะท้อนถึงความหวังว่า วันข้างหน้ากรรมกรก่อสร้างก็อาจจะมีโอกาส ที่จะเป็นเจ้าของรถ เพื่อต่อยอดทางธุรกิจและเป็นเจ้าของกิจการ เช่น ผู้รับเหมาก่อสร้าง ลำดับต่อไป

ชุดที่ 2 ที่พักอาศัย วัสดุที่ใช้คือ ไม้ไผ่และเชือกไนลอนและไม้ขันชะเนาะ ผู้วิจัยจึงใช้ภาพแทนเป็นรูปทรง “ บ้าน ” เพื่อสะท้อนถึงความหวังในที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพของกรรมกร

ชุดที่ 3 อาหาร วัสดุที่ใช้คือ ไม้ไผ่และเชือกไนลอนและไม้ชั้นชะเนาะ ผู้วิจัยจึงใช้ภาพแทนเป็นรูปทรง “จานกับช้อน” เพื่อสะท้อนถึงความหวังในเรื่องของปากท้องและอาหารที่ถูกต้องลักษณะของกรรมกร

ชุดที่ 4 การศึกษา วัสดุที่ใช้คือ ไม้ไผ่และเชือกไนลอนและไม้ชั้นชะเนาะ ผู้วิจัยจึงใช้ภาพแทนเป็นรูปทรง “หนังสือ” เพื่อสะท้อนถึงความหวังในเรื่องการศึกษาที่สามารถเข้าถึงได้ทุกคน

ชุดที่ 5 ยาและการรักษาโรค วัสดุที่ใช้คือ ไม้ไผ่และเชือกไนลอนและไม้ชั้นชะเนาะ ผู้วิจัยจึงใช้ภาพแทนเป็นรูปทรง “เครื่องหมายกากบาท” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการบรรเทาทุกข์ และการรักษาพยาบาล ก็เพื่อที่จะสะท้อนถึงความหวังในการเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่เท่าเทียมกัน

2. สรุปข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาวิถีชีวิตและบริบทโดยรวมของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

ตามวัตถุประสงค์ข้างต้น ผู้วิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพวิถีชีวิต สังคม สถานะ และการประกอบสัมมาอาชีพ ของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย โดยวิธีการใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลจากเอกสารและบทความทางวิชาการต่างๆ ตลอดจนการลงพื้นที่สัมภาษณ์และทำแบบสอบถามกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมกรก่อสร้าง รวมไปถึงการสังเกต ร่วมกันในสภาพวิถีชีวิตและการประกอบสัมมาอาชีพของกรรมกรก่อสร้าง ผู้วิจัยพบว่า สิ่งก่อสร้างต่างๆที่เราได้เห็นในสังคมเมืองนั้น ล้วนมาจากเรี่ยวแรงของคนกลุ่มนี้ทั้งสิ้น กรรมกรก่อสร้างมีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย และรสนิยมในการซื้อสินค้าอุปโภคและบริโภคนั้นล้วนแล้วเกิดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนด ในระดับของคุณภาพสินค้า และสิ่งที่ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของกรรมกร คือความสามารถในด้านงานช่าง งานซ่อมแซมและเทคนิคงานก่อสร้างต่างๆ หรือภูมิปัญญาของกรรมกร ซึ่งมีประโยชน์และมีคุณค่าต่อองค์ความรู้ให้กับผู้อื่นเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้วิจัยได้พบและได้นำมาต่อยอดในกระบวนการสร้างสรรค์ ของผลงานในวิจัยนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาชนชั้นกรรมาชีพในบริบททางศิลปะ เพื่อการจัดการในสื่อศิลปะและการขับเคลื่อนองค์ประกอบทางศิลปะ ที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ถึง สภาพวิถีชีวิต สังคม และสถานะ ของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย (อาชีพกรรมกร)

ตามวัตถุประสงค์ข้างต้น จึงนำไปสู่การเอาเทคนิคในการมัดเชือกแบบชั้นชะเนาะกับ ไม้ไผ่ ซึ่งเป็นวิธีการเฉพาะในการสร้างนั่งร้านไผ่ในงานก่อสร้าง ซึ่งเป็นสิ่งที่พบเห็นได้ทั่วไปในบริบท

ของงานก่อสร้างในสังคมไทย จึงนำมาเป็นเทคนิคในการสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนการเลือกวัสดุและ ออกแบบรูปทรงของผลงาน ที่สามารถสร้างผลงานและจัดวางผลงานในบริบทเมือง ที่สะท้อน สภาพ วิถีชีวิต สังคม สถานะ และการประกอบสัมมาอาชีพ ของชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทยได้

วัตถุประสงค์ข้อที่3 สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจัดวางสื่อผสม ที่สามารถส่งเสริมประสบการณ์ทาง อารมณ์ต่อผู้อื่นและสามารถส่งเสริมและสนับสนุนหลักการให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของการพัฒนา สังคมเมืองอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals)

ตามวัตถุประสงค์ข้างต้น ได้ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะจัดวางสื่อผสม โดยมีผลงานทั้งหมด 5 ชุด ดังนี้คือ อาชีพ,ที่อยู่อาศัย,อาหาร,การศึกษา, ยาและการรักษาโรค โดยเนื้อหาในแต่ละชุดของ ผลงานนั้น ล้วนเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนหลักการพัฒนาสังคมเมืองอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ตามเป้าหมายของสหประชาชาติแห่งประเทศไทย

3. ปัญหาและอุปสรรคในการสร้างสรรค์ผลงาน

3.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน เนื่องจากผลงานต้องใช้ไม้ไผ่ที่ตรง ยาวประมาณ 4.50 เมตร ซึ่งธรรมชาติไม้ไผ่จะไม่ต้องเท่ากันทั้งลำ ความยาวของไม้ไผ่ที่ขายในระบบอุตสาหกรรม ประมาณ 6 เมตร ต่อ 1 ท่อน และจะเริ่มคดไม่ตรงในระยะ 4 เมตรขึ้นไป จึงต้องใช้เวลาในการคัดไม้ ไผ่ ส่งผลให้ล่าช้าในการทำงาน

3.2 เนื่องจากการมัดเชือกแบบขันชะเนาะกับไม้ไผ่เป็นจำนวนมาก และความซับซ้อนของรูปทรงจึง ทำให้บางจุดของผลงาน มีพื้นที่ค่อนข้างแคบ จึงส่งผลให้การมัดเชือกในบริเวณนี้ค่อนข้างใช้เวลา มากกว่าส่วนอื่นๆ

3.3 เนื่องจากผลงานทำจากไม้ไผ่ ปัญหาที่พบมากคือปัญหาของการเกิดมอดและแมลงมาเจาะกิน แป้งในลำไม้ไผ่ ส่งผลให้งานเสียหาย

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อเสนอแนะด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์จากการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้น กรรมาชีพของสังคมไทย จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำองค์ความรู้ที่เกิดจากเทคนิคทางการก่อสร้าง ไปต่อยอดในอุตสาหกรรมการออกแบบแขนงต่างๆ ได้ ซึ่งถือเป็นการส่งเสริมอัตลักษณ์และภูมิปัญญา

ให้กับชนชั้นกรรมาชีพในสังคมไทย

4.2 ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย ควรมีการส่งเสริมพัฒนาในรูปแบบการสร้างสรรค์สื่อศิลปะ โดยการใช้วัสดุอื่นๆ เช่นการนำวัสดุเหลือใช้ ให้นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ โดยนำมาแปรรูปและสร้างสรรค์ในมิติของงานศิลปะและงานออกแบบ ทั้งนี้เป็นการช่วยลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสังคมโลกในปัจจุบัน

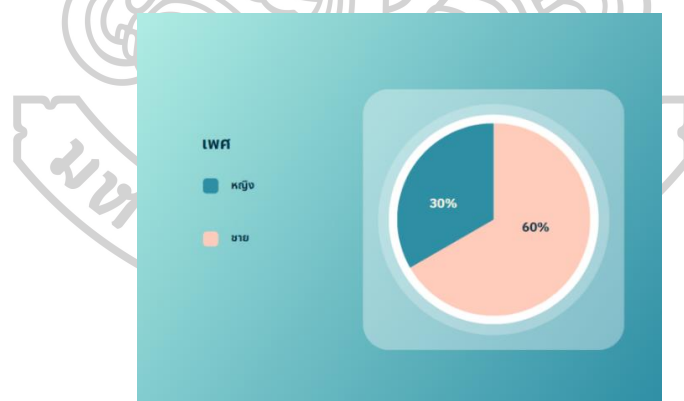
4.3 การนำไม้ไผ่มาใช้ในแต่ละครั้ง ควรนำไปทำการอาบน้ำยาเพื่อป้องกันมอดและแมลงหรือเชื้อราทำลายเนื้อไม้ และยังช่วยยืดอายุของไม้ไผ่ให้มีความคงทนและยาวนาน

5. สรุปแบบประเมินความพึงพอใจของประชาชน

ผลจากการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย ผู้วิจัยได้จัดทำแบบประเมินเพื่อสอบถามความพึงพอใจของกรรมกรก่อสร้างและประชาชนที่มีต่อผลงานจำนวน 50 คน โดยมีผลการประเมิน ความพึงพอใจโดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

5.1 ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

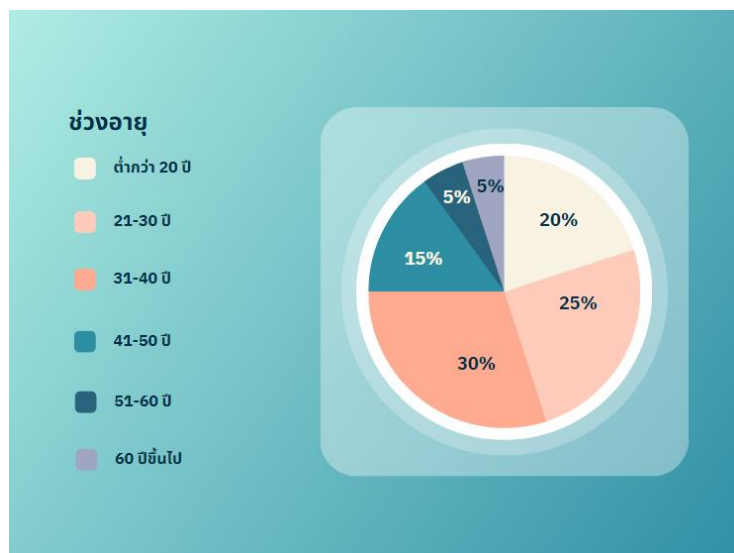

ภาพที่ 126 : แผนภูมิวงกลมแสดงจำนวนเพศ

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 15/11/2566)

จากประชากรที่ตอบกลับแบบสอบถาม มีจำนวน 50 ท่าน มีจำนวนเพศชาย 30 คน
เพศหญิง 20 คน

2. อายุ

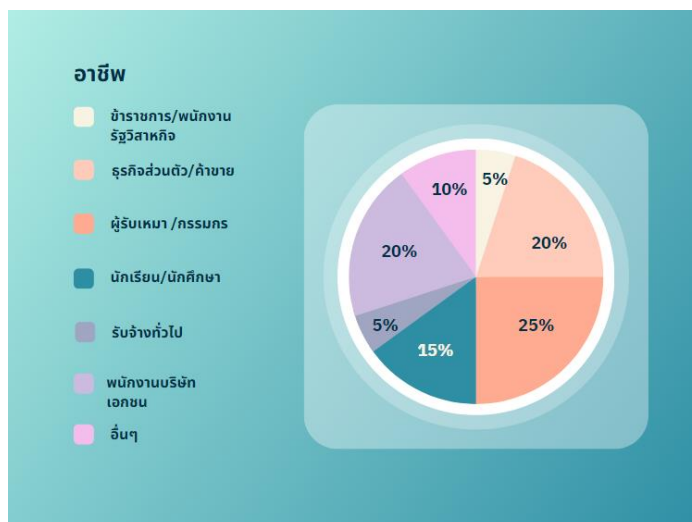

ภาพที่ 127 : แผนภูมิวงกลมแสดงจำนวนอายุ

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 15/11/2566)

จากผู้ตอบกลับแบบสอบถามมีจำนวน 50 ท่าน พบว่าประชากร จำนวน 15 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 30% มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มากเป็นอันดับหนึ่ง โดยรองลงมาคืออายุ 21 – 30 ปี จำนวน 12 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 25% และอันดับสามคือ อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 10 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 20% และอันดับสี่ คืออยู่ในช่วงอายุ 41 – 50 ปีขึ้นไป จำนวน 8 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 15% และอันดับห้า คือช่วงอายุ 51-60 ปี จำนวน 3 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 5% และอันดับหกคือน้อยที่สุด คือช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 2 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 5%

3. อาชีพ

ภาพที่ 128 : แผนภูมิวงกลมแสดงจำนวนอาชีพ

แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 15/11/2566)

จากผู้ตอบกลับแบบสอบถามมีจำนวน 50 ท่าน พบว่า อาชีพผู้รับเหมา/กรรมกร จำนวน 12 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 25% มากเป็นอันดับหนึ่ง

โดยรองลงมาอันดับสอง คือ อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 10 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 20% และอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 10 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 20% และอันดับสาม คือ อาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน 8 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 15% และอันดับสี่ คือ อาชีพอื่นๆ

จำนวน 5ท่าน คิดเป็นร้อยละ 10% และอันดับห้า คือ อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 1 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 5% และอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 1 ท่านคิดเป็นร้อยละ 5%

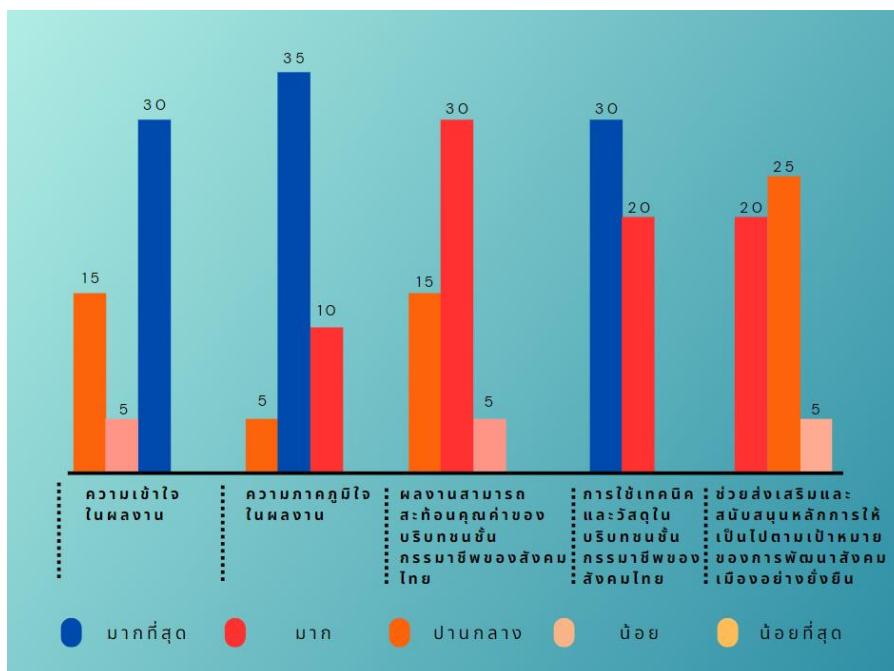
สรุปผลการประเมินตอนที่1

พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ที่สนใจและเข้าใจประกอบอาชีพผู้รับเหมา/กรรมกร เป็นหลัก และรองลงมาในอันดับที่สองคือ อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขายและและอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ที่ ซึ่งเป็นอาชีพของชนชั้นกลาง อยู่ในช่วงอายุ 21-30, 31-40 ปี เป็นกลุ่มคนวัยกลาง ซึ่งเป็นสถิติที่ดีเพราะชนชั้นกลางนั้น เป็นชนชั้นที่ขับเคลื่อนสังคมในด้านความคิด สังคม และเศรษฐกิจ

ส่วนอาชีพนักเรียน /นักศึกษา เป็นสถิติที่รองลงมา ซึ่งก็เป็นผลดี เพื่อการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนในอนาคตต่อไป และลำดับที่สี่และห้า นั้นเป็นอาชีพอาชีพข้าราชการและอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็น

กลุ่มคนสูงวัยเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นสถิติที่สะท้อนให้เห็นถึงความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับสังคม ว่ามีผลต่อการรับรู้ของประชากรในช่วงอายุและกลุ่มอาชีพใด

5.2 ตอนที่2 ความพึงพอใจต่อผลงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ 129 : แผนภูมิแสดง ความรู้สึกของกรรมกรก่อสร้างและประชาชนที่มีต่อผลงาน แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมชาติของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 15/11/2566)

- ความเข้าใจในผลงาน

กรรมกรก่อสร้างและประชาชน ในจำนวน 50 คน

คิดเป็นร้อยละ 60% พอใจในระดับมากที่สุด

คิดเป็นร้อยละ 30% พอใจในระดับปานกลาง

คิดเป็นร้อยละ 10% พอใจในระดับน้อย

- ความภาคภูมิใจในผลงาน

กรรมกรก่อสร้างและประชาชน ในจำนวน 50 คน

คิดเป็นร้อยละ 70% พอใจในระดับมากที่สุด

คิดเป็นร้อยละ 20% พอใจในระดับมาก

คิดเป็นร้อยละ 10% พอใจในระดับปานกลาง

- ผลงานสามารถสะท้อนคุณค่าของบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย

กรรมกรก่อสร้างและประชาชน ในจำนวน 50 คน

คิดเป็นร้อยละ 60% พอใจในระดับมาก

คิดเป็นร้อยละ 30% พอใจในระดับปานกลาง

คิดเป็นร้อยละ 10% พอใจในระดับน้อย

- การใช้เทคนิคและวัสดุในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย

กรรมกรก่อสร้างและประชาชน ในจำนวน 50 คน

คิดเป็นร้อยละ 60% พอใจในระดับมากที่สุด

คิดเป็นร้อยละ 40% พอใจในระดับมาก

- ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนหลักการให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของการพัฒนาสังคมเมืองอย่างยั่งยืน

(Sustainable Development Goals)

กรรมกรก่อสร้างและประชาชน ในจำนวน 50 คน

คิดเป็นร้อยละ 50% พอใจในระดับปานกลาง

คิดเป็นร้อยละ 40% พอใจในระดับมาก

คิดเป็นร้อยละ 10% พอใจในระดับน้อย

สรุปผลการประเมินตอนที่2

พบว่ากรรมกรก่อสร้างและประชาชนทั่วไป ที่ทำแบบสอบถามเข้าใจถึงตัวผลงานได้ดีเนื่องจากสร้างสรรค์ขึ้นมาจากสิ่งที่เขาเคยได้พบเห็นในบริบทของงานก่อสร้าง จากรูปแบบและเทคนิคที่ใช้ และที่สำคัญคือการได้มีโอกาสทำงานร่วมกันระหว่างผู้วิจัยกับกรรมกร ในการกระบวนการทดลองเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนได้ทำแบบสอบถามถึงอารมณ์ความรู้สึกต่อผลงาน ต่างมีความภาคภูมิใจต่อผลงานเป็นอย่างดี เนื่องจากพวกเขาได้เห็นในสิ่งที่พวกเขาเหล่านั้น ทำอยู่เป็นประจำ ในการประกอบอาชีพก่อสร้าง จึงทำให้รูปแบบของผลงานนั้นสามารถถ่ายทอดความรู้สึกของพวกเขาได้เป็นอย่างดี และส่งผลให้ประชาชนทั่วไปที่พบเห็นผลงานนั้น ได้มีอารมณ์และความรู้สึกร่วมกัน เข้าใจถึงบริบทในวิถีชีวิต ว่า ความคิด ความฝัน และความหวังของกรรมกรนั้นรู้สึกอย่างไร และผลงานทั้ง 5 ชุดนี้ จะสามารถเป็นพลวัตในการสะท้อนต่อสังคมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนต่อไป

ภาคผนวก

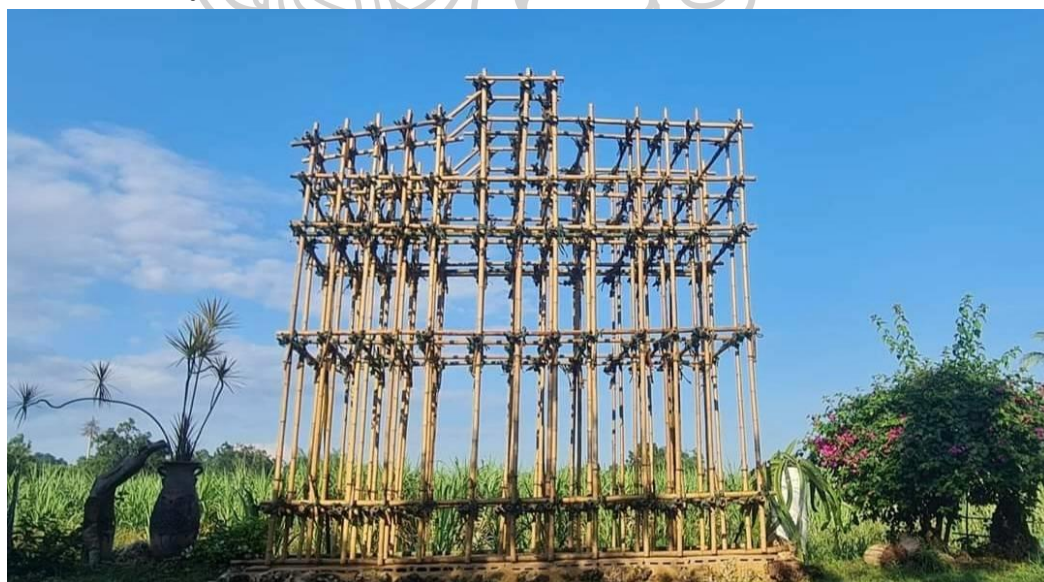

ความมุ่งหมายขั้นสูงสุด

จากผลสำเร็จของผลงานที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ผู้วิจัยมีประสงค์ที่จะส่งต่อและแบ่งปันผลงาน เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับพื้นที่ชุมชน เพื่อเด็ก ๆ และคนในชุมชน จะได้มีประสบการณ์ร่วมในการรับรู้ถึงคุณค่าและความคิดสร้างสรรค์ที่มาจากวัฒนธรรมชาติตลอดจนภูมิปัญญาในชนชั้นกรรมชีพ จนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่ยั่งยืนต่อไป

ภาพที่ 130 ภาพติดตั้งผลงานที่ บ้านเขมดอาร์ทสตูดิโอ เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมอาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 15/11/2566)

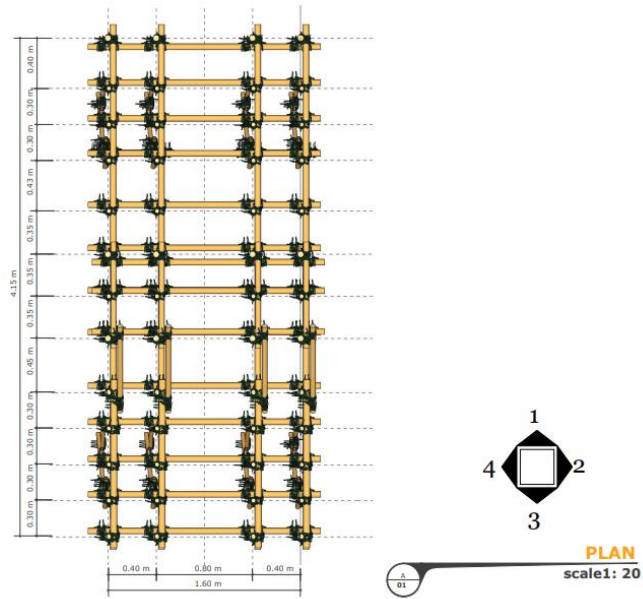
ภาพที่ 131 ภาพติดตั้งผลงานที่ บ้านเขมดอาร์ทสตูดิโอ เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมอาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 15/11/2566)

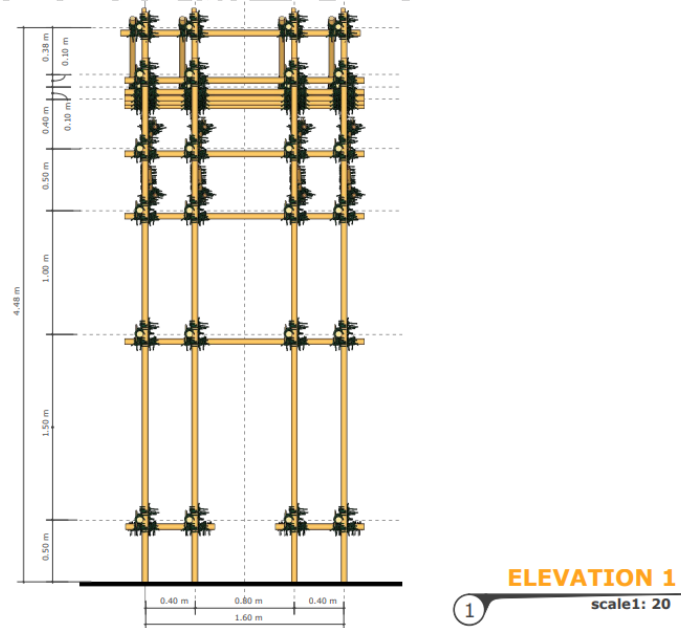
ภาพที่ 132 ภาพติดตั้งผลงานที่ บ้านเขามดอาร์ทสตูดิโอ เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 15/11/2566)

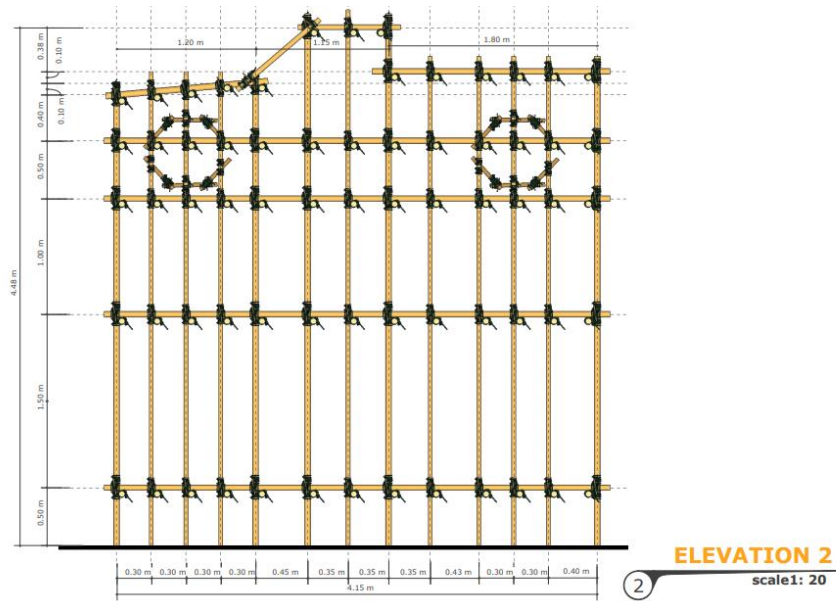
ภาพที่ 133 ภาพติดตั้งผลงานที่ บ้านเขามดอาร์ทสตูดิโอ เขาชะงุ้ม อ.โพธาราม จ.ราชบุรี
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย บริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย (สืบค้นเมื่อวันที่ 15/11/2566)

ภาพที่ 134 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่ 1
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ธีรวิสิทธิ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/8/2566)

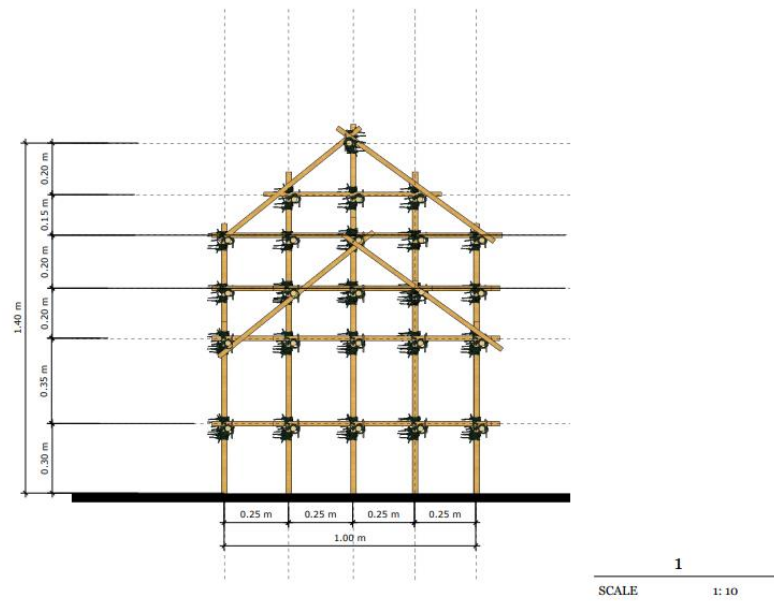
ภาพที่ 135 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่ 1
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ธีรวิสิทธิ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/8/2566)

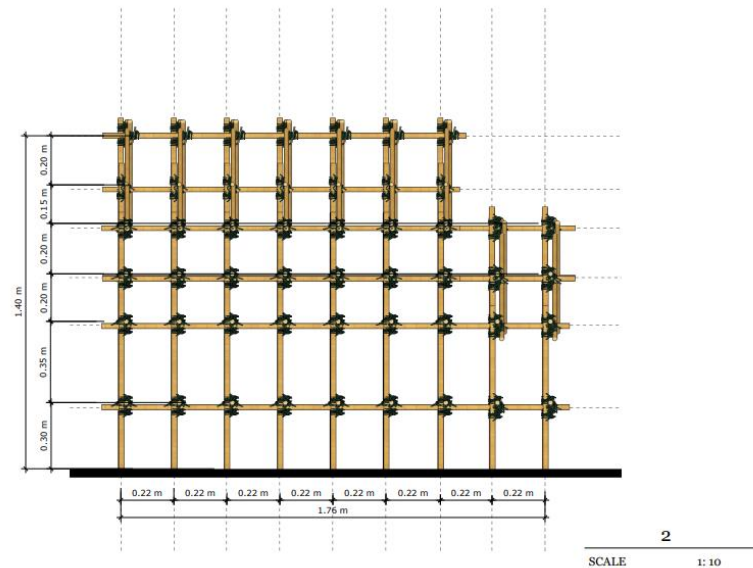
ภาพที่ 136 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่ 1
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ธีรวิไลลักษณ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/8/2566)

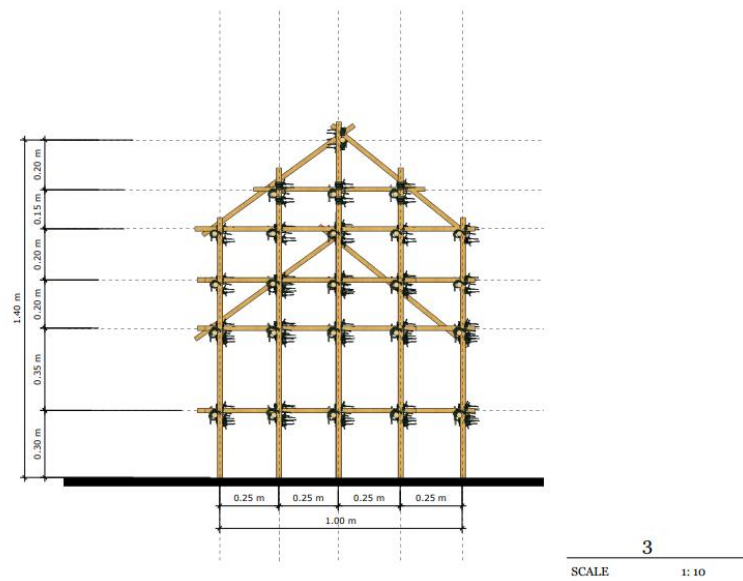
ภาพที่ 137 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่ 1
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ธีรวิไลลักษณ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/8/2566)

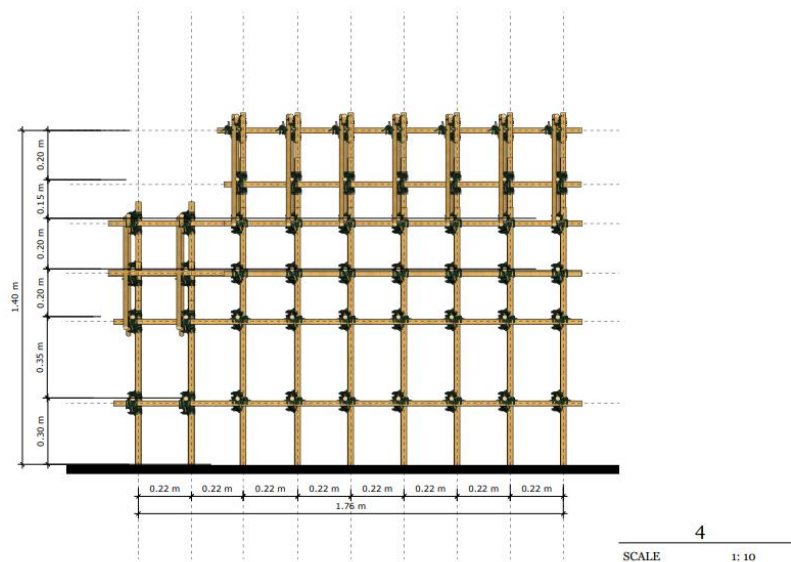
ภาพที่ 140 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่ 2
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ธีรวิศิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/8/2566)

ภาพที่ 141 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่ 2
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ธีรวิศิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/8/2566)

ภาพที่ 142 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่ 2
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ธีรภัฏพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/8/2566)

ภาพที่ 143 แบบรูปทรงผลงาน ชุดที่ 2
แหล่งที่มา : ผู้วิจัย ธีรภัฏพิสิษฐ์ พลับขจร (ถ่ายเมื่อวันที่ 3/8/2566)

**ตัวอย่าง แบบสอบถามเพื่อผลงานการสร้างสรรคศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของ
สังคมไทย**

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

คำชี้แจง: กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. ช่วงอายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี 21-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51-60 ปี 60 ปี ขึ้นไป

3. ภูมิลำเนา

- จังหวัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดอื่นๆ (โปรดระบุ)

4. วุฒิการศึกษา

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

- ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน
 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย นักเรียน/นักศึกษา
 เกษตรกร/ประมง/ค้าขายผลผลิตทางการเกษตร รับจ้างทั่วไป
 นักร้อง/ช่างฝีมือ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ระดับความสัมพันธ์กับกรรมกร

- มีความสัมพันธ์เป็นผู้ว่าจ้างกรรมกรก่อสร้าง
 มีความสัมพันธ์เป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง
 มีความสัมพันธ์เป็นผู้ประกอบอาชีพกรรมกรก่อสร้าง
 มีความสัมพันธ์อื่นๆ (โปรดระบุ)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็น ด้านอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทย

และด้านอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทยในรูปแบบทางศิลปะ

คำชี้แจง: กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นทั่วไปต่อความเป็นอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทย

1. ท่านคิดว่าข้อใดต่อไปนี้เป็นอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทย

(สามารถเลือกได้มากที่สุดประเด็นละ 3 ข้อ)

1.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทย

- มีความขยันอดทน มีรายได้ต่ำ มีภูมิปัญญาและความสามารถ มีการศึกษาที่ต่ำ
 มีคุณภาพชีวิตที่ต่ำ ขาดแรงงาน มีความยากจน เกียจคร้าน ไร้เงลา

1.2 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่ออัตราค่าจ้างขั้นต่ำสำหรับกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทย

- มีความเหมาะสม ไม่มีความเหมาะสม ปรับอัตราค่าจ้างตามความสามารถ
 ปรับอัตราค่าจ้างตามวุฒิการศึกษา ปรับอัตราค่าจ้างตามประสบการณ์การทำงาน

1.3 ท่านมีความคิดเห็นว่สิ่งที่กรรมกรก่อสร้างต้องอดทนขาดแรงงานนั้นเพื่ออะไร

- เพื่อมีรายได้ไปวันต่อวัน เพื่อเป้าหมายในอนาคต เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ
 เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี เพื่อครอบครัว เพื่อประสบการณ์และความรู้ในสายอาชีพ
 เพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

1.4 ท่านมีความคิดเห็นว่กรรมกรก่อสร้างมีผลต่อสังคมอย่างไร

- เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสังคมเมือง
 เป็นกลุ่มเปราะบางที่ขาดโอกาสในการเข้าถึงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง
เมื่อเทียบกับคนกลุ่มอื่นๆในสังคม
 เป็นกลุ่มคนที่สังคมสามารถช่วยเหลือในการพัฒนาให้มีศักยภาพสูงขึ้นได้
 เป็นกลุ่มคนที่สร้างปัญหาและภาระให้กับสังคม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่ออัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทยในรูปแบบทางศิลปะ

2.1 ท่านคิดว่าวัสดุหรือวัตถุใดที่เป็นอัตลักษณ์ของกรรมกรก่อสร้างในสังคมไทย

- นั่งร้าน อิฐ, หิน, ปูน, ทราช อุปกรณ์ในการทำงาน เช่น เกรียง, ค้อน, เลื่อย, สว่าน
- เครื่องแต่งกาย ถุงมือ, ผ้าขาวม้า, หมวก เป็นต้น รถกระบะขนของ
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญในการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย

คำชี้แจง: กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. ท่านคิดว่าศิลปะสามารถสร้างการรับรู้และเข้าถึงบริบทของชนชั้นกรรมาชีพได้มากน้อยแค่ไหน

- มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. ท่านคิดว่าศิลปะสามารถสร้างองค์ความรู้ในบริบทของชนชั้นกรรมาชีพได้มากน้อยแค่ไหน

- มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3. ท่านคิดว่าศิลปะสามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับสังคมได้มากน้อยแค่ไหน

- มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4. ท่านคิดว่าศิลปะสามารถช่วยยกระดับให้ชนชั้นกรรมาชีพมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้มาก

น้อยแค่ไหน

- มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

5. ท่านคิดว่าศิลปะเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียกร้องปัญหาต่างๆในสังคมได้มากน้อยแค่ไหน

- มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มี

ต่อผลงานการสร้างสรรค์ศิลปกรรมในบริบทชนชั้นกรรมาชีพของสังคมไทย

คำชี้แจง: กรุณาขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ช่วงอายุ

ต่ำกว่า 20 ปี 21-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51-60 ปี 60 ปี ขึ้นไป

5. อาชีพ

ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน
 ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย นักเรียน/นักศึกษา
 รับจ้างทั่วไป ผู้รับเหมา/กรรมกร
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ความเข้าใจในผลงาน

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

7. ความภาคภูมิใจในผลงาน

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

8. ผลงานศิลปกรรมสามารถสะท้อนคุณค่าของบริบทชนชั้นกรมาชีพของสังคมไทย

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

9. สามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมโดยใช้เทคนิคและวัสดุในบริบทชนชั้นกรมาชีพของสังคมไทย

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

10. ผลงานศิลปกรรมสามารถช่วยส่งเสริมและสนับสนุนหลักการให้เป็นไปตามเป้าหมายของการ

พัฒนาสังคมเมืองอย่างยั่งยืน

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

รายการอ้างอิง

- คุณาวิชยานนท์, ร. (2561). ศิลปะสมัยใหม่ และร่วมสมัยของโลกตะวันตกนานาชาติ และไทย : Fluxus (ฟลักซุส) ระหว่างต้นคริสต์ทศวรรษ 1960-ปลาย 1960. (กรุงเทพฯ : โครงการหนังสือและตำราทฤษฎีศิลปะภาค/สาขาวิชาทฤษฎีศิลปะ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร), 208-210.
- ฉายะเจริญ, ส. (2558). บทความศิลปะเพื่อสร้างวัฒนธรรมแห่งการวิเคราะห์ วิพากษ์ และวิจารณ์บนสื่ออินเทอร์เน็ต Installation ศิลปะประเภทติดตั้ง (ศิลปะจัดวาง). Retrieved from <https://jumpsuri.blogspot.com/2015/06/installation.html>
- ทำเนียบช่าง. (2545). คู่มือช่างก่อสร้าง. (พิมพ์ครั้งที่ 1), 37-143,167-174.
- บุญพิพัฒนาพงศ์, ภ. Arte Povera ปฏิเสธคุณค่าความงามตามขนบด้วยสิ่งไร้ค่า. Retrieved from <https://themomentum.co/arte-povera/>
- พันธุ์พุกษ์, ว. (2565). รากแรงงาน. (พิมพ์ครั้งที่ 1).
- พลทองดีวัฒนา, โ. (2556). บทความ : ปรัชญา : สุนทรียศาสตร์ตะวันตก : พัฒนาการของการแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับ ศิลปะและความงาม. (วารสาร Veridian E Journal ฯ สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร), 6 (ก)
- มณฑิรรัตน์, ล. ป. แ. พ. ความคิดว่าด้วยชนชั้น และสนิยมบริโภค ของ ปีแอร์ บูดีเยอร์. Retrieved from <http://www.cmruir.cmru.ac.th/bitstream/>
- วรรณรัตน์, ต. (2564). อารมณ์ความรู้สึกของชนชั้นกลางต่อกรรมกร. (มนุษยศาสตร์สาร ปีที่ 22 , ฉบับเพิ่มเติม (Supplemental Issue)), 177-186.
- สงขลา, ส. เ. ณ. (ตุลาคม - ธันวาคม 2564). การรู้เชิงทัศน์จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ: กระบวนทัศน์ในการคิด การเรียนรู้ และการสื่อสารด้วยภาพ VISUAL LITERACY FROM THEORY TO PRACTICE: A PARADIGM OF VISUAL THINKING, LEARNING AND COMMUNICATION (วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 23 ฉบับที่ 4), 464-476
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. Retrieved from <https://sdgs.nesdc.go.th/>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นาย ณัฐพิสิษฐ์ พลับขจร

วุฒิการศึกษา

พ.ศ.2538 สำเร็จการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขา ช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม โรงเรียนเซนต์จอห์นเทคโนโลยี

พ.ศ.2540 สำเร็จการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.), สาขาวิชา ออกแบบเครื่องเรือนและตกแต่ง Decorative and Furniture

(FD) คณะ เทคโนโลยีอุตสาหกรรม (ปัจจุบันได้

แยกเป็น คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

พ.ศ. 2545 สำเร็จการศึกษาในระดับ ปริญญาตรี คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต (คอบ.) สาขาวิชา

สถาปัตยกรรมภายใน คณะคุรุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2564 ศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาศิลปการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผลงานตีพิมพ์

-

รางวัลที่ได้รับ

พ.ศ. 2546 – 2551 เริ่มต้นทำงานที่ บริษัท เบ็นท์ เซเวอริน แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด

BENT SEVERIN AND ASSOCIATES CO., LTD.

ผู้บริหาร คุณขวัญชัย ผลชีวิน (ปัจจุบันถึงแก่กรรม)